

NAŠ GLAS

Št. 5 · Leto XIII · 12. V. 1992

Poštnina plačana v gotovini

IZ VSEBINE

- *Menjave v upravnem odboru Vidma*
- *Razpis za najem poslovnih prostorov*
- *Kmetijski nasveti*
- *Razpis za posojila Zavarovalnice*
- *Sejem rabljene kmetijske opreme*
- *Posvet o spolnih napadih na otroke*
- *Ustanovljena je Zveza družin*

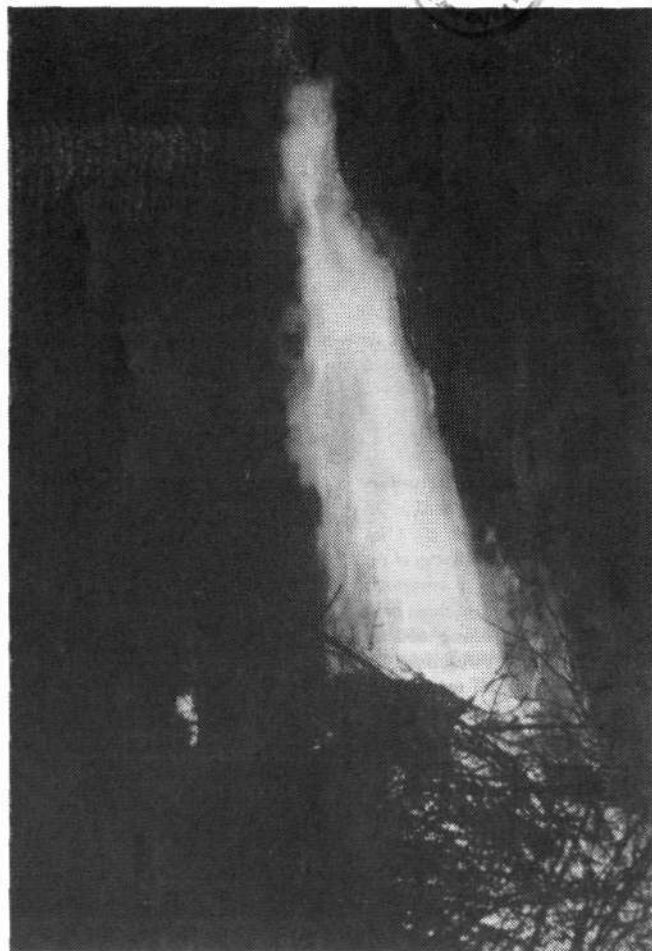
Obrigheim je poslal pomoč za begunce:

Prijatelji za vse priložnosti!

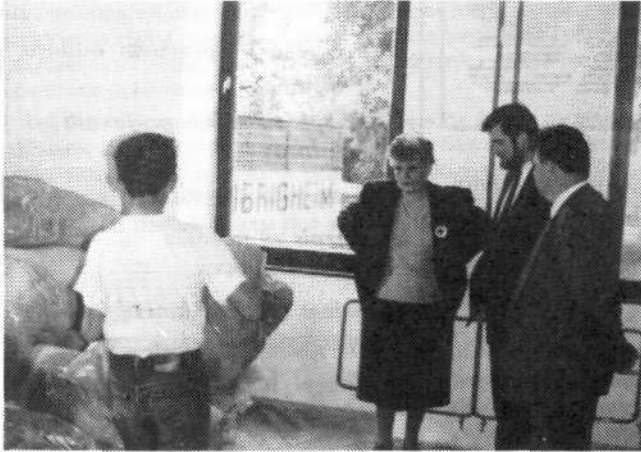
Ob zadnjem obisku delegacije občinskega sveta iz Obrigheima je tamkajšnji župan, gospod Konrad Lauer, pripovedoval, kako je povsem drugače, če doma poslušas poročila o vojaških spopadih nekje po svetu, ali pa če veš, da ti spopadi potekajo tam, kjer imaš prijatelje, ljudi, ki jih poznaš. Zelo so bili v skrbeh za nas med lansko vojno in oddahnili so si, ko je je bilo konec. In sedaj očitno zopet pozorno spremljajo vse, kar se pri nas dogaja, saj vedo, da imamo v krški občini in Sloveniji težave z oskrbovanjem beguncev. Zato so pri sebi doma organizirali nabiralno akcijo in po tistem, kar so pripeljali v Slovenijo sodeč, je ta sijajno uspela.

V petek, 8. maja, je pred zgradbo delavnic za delo pod posebnimi pogoji pripeljal tovornjak s prikolico, do vrha poln nabranih oblačil, obutve, odev, sanitetnega materiala, otroške hrane, nujnih kozmetičnih potrebščin... Pa še z lepimi pozdravi in naročilom za krškega župana, da naj osebno pokliče v Obrigheim in tamkajšnjemu županu sporoči, česa se tu nujno potrebujemo za begunce! Že sedaj so namreč napovedali prihod še dveh pošilk: prva pride še maja, naslednja pa v 21. koledarskem tednu letošnjega leta! Natančen popis poslanega materiala nosi oznako obrigheimskega županstva in pri celotni akciji se je menda zelo odrezal ravno župan te prijateljske občine. Oseba za stike med občinama je vseskozi gospod Olaf Lavrenčič in tudi to pošiljko je usklajeval, nato pa spremljal od njenega prihoda na mejo do Krškega. Na nemško-avstrijski meji so formalnosti sicer trajale dolgo ("Čisto po Avstrijsko, papirnato!" pravi gospod Olaf), na slovenski je šlo vse gladko. Problem pa se je menda začel že pred odhodom tovornjaka iz Obrigheima, saj je bila tudi prikolica že do vrha polna, ljudje pa so še kar prinašali! V tovornjaku je bilo za 194 velikih vreč oblačil, za otroke so še posebej poslali 250 DEM gotovine, s katerimi bodo zanje v Sloveniji kupili sokove. Ko smo skušali ugotoviti približno skupno vrednost poslanega blaga, ki naj bi jo begunci iz BIH preko Rdečega križa Slovenije dobili iz Obrigheima, smo samo to prvo pošiljko ovrednotili na okrog 10.000 DEM. In če je sklepati po tem, gre za prijateljstvo, veliko kot gora!

Mimogrede na koncu povejmo, da se bosta v soboto in nedeljo v Obrigheimu mudila Mešani pevski zbor Viktor Parma iz Krškega in Moški pevski zbor Brestanica skupaj z našo občinsko delegacijo. Pevci bodo sodelovali na skupnem koncertu s tamkajšnjim zborom ob deseti obletnici prijateljstva med občinama.

Prvomajski kres na Trški gori nad Krškimi je krška krajevna skupnost organizirala že po tradiciji. Novi politični tokovi v naši družbi so sicer zamajali sistem vrednot in mu postavljajo novo zaporedje. A nekaterim stvarim se ljudje preprosto nočejo odpovedati. Očitno je med njimi tudi kres in dvigovanje mlaja na Trški gori. Skratka: na predvečer pred mednarodnim praznikom dela, prvim majem, je tudi letos pri lovskem domu na Trški gori zagorel kres, že popoldne so postavili mlaj, zbrane pa je v imenu krajevne skupnosti pozdravil Anton Bučar (na fotografiji s Čebularjevim Tonetom). (Foto: Jože Graželj).

Darovalci so pokrili tudi stroške prevoza, blago pa so pretovorili v zasilno skladišče v Leskovcu kar fantje, begunci iz zbirnega centra v Krškem. Pošiljko so pričakali tudi predstavniki Rdečega križa, štaba civilne zaščite in centra za socialno delo naše občine, predsednika skupščine in izvršnega sveta, sekretar sekretariata za družbene dejavnosti...

Ob vsem poslanem blagu sta voznika iz Obrigheima v tovarnjaku pripeljala tudi dva kartona zdravil, ki ju je, v skladu z željo pošiljalcev, prevzel zdravnik, pristojen za spremljanje zdravja beguncev, dr. Rudolf Ladika.

Zbiralna akcija v krški občini

Občinski odbor Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke je v okviru Rdečega križa organiziral akcijo zbiranja obleke, odej, hrane, skratka vsega, kar potrebujejo begunci iz BiH, ki so se zatekli na naše območje. Akcija je bila v četrtek, 7. maja, in opravili so jo po strankinih vaških odborih, z zbirališč pa so blago posamezniki pripeljali v osrednji center na gradu v Brestanici.

Večino nabranega blaga bodo razdelili tistim beguncem, ki niso v krškem zbirnem centru, ampak so se zatekli k posameznikom na

našem območju. Razen oblek in denarja so aktivisti Rdečega križa vso zbrano hrano še isti dan razdelili 32 družinam, kar pomeni 109 ljudem, beguncem, ki živijo pri svojcih. Aktivisti Slovenske ljudske stranke so zbrano blago vozili na brestaniški grad med 8. in 11. uro, med 12. in 16.30 pa so pomoč razdeljevali, saj so pred tem, v torek, pisno obvestili vse družine (svojce), pri katerih so nastanjeni begunci. Poleg tako zbranih živil so tistim z majhnimi otroki razdeljevali še čokolino, mleko v prahu, pleničke, otroška oblačila, kreme za nego dojenčkov...

Nabrano se je 185 kg krompirja, 21 kg masti, 26 kg moke, 16 kg fižola, 15 kg jabolk, po 1 kg kave in sladkorja, 2 konzervi po 0,5 kg mesa, 55 jajc, 4 kompoti, 2 kg testenin, 18 kg pralnega praška, 2000 SLT in okrog 600 kg obleke, igrače, posteljnina. Iz mednarodne pomoči so dobili v Brestanico 33 živilskih paketov in odeje, nabralo pa se je tudi precej paketov s suho hrano, ki jo je prispevala slovenska TO. To hrano aktivisti razdeljujejo na manjše količine, primerne za eno osebo, in jo sproti delijo prejemnikom.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2500 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12. 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868, telefax (SO Krško): (0608) 21-828, 21-678 – Grafična priprava in tisk: Papiroti – vse iz papirja Krško, d.o.o. – Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje Republike Slovenije št. 23/160-92, izdanega 5.

marca 1992, se za Naš glas kot izdelek informativnega značaja plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 % . – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

Begunci pri nas

Z vseh koncev Bosne in Hercegovine so in so prekržarili takorekoč celo republiko, ko so iskali izhod na varno. Ena skupina je našla zatočišče v Krškem. Pretekli teden je bilo 132 ljudi v 36 zasebnih domovih, 145 jih je streho nad glavo dobilo v samskem domu Pionirja na Resi: 13 moških, 50 žensk in 82 otrok. Med njimi je tudi 10 varovancev zavoda za slepe in slabovidne iz Dervente. Jožica Cemičeva, pomočnica vodje tega zbirnega centra, Meta Habichtova iz občinskega odbora RK in Natalija Kranjc imajo od jutra do večera polne roke dela, da bi življenje v domu spravile v čim bolj normalne tokove.

Tako kot v drugih centrih po Sloveniji je tudi pri nas poskrbljeno za prehrano, obleko, higienske pogoje in zdravstveno varstvo. Odrasli dobivajo po 3 obroke na dan, otroci še dva dodatna, to pa izključno po zaslugi domačinov, ki darujejo taka živila preko Rdečega križa. Republika Slovenija namenja po 500 SLT na dan na begunca za vse stroške bivanja v domu. Ostalim, nastanjenim pri sorodnikih, ti stroški ne pripadajo, ampak le paket s hrano, do katerega ima pravico po pet oseb enkrat mesečno. "Denarja v roke ne dobi nihče," posebej poudarja Meta Habichtova, "saj že sicer komaj shajamo."

V naši občini smo bili pripravljeni na sprejem beguncev. Posebni štab za begunce, ustanovljen pri občinskem sekretariatu za obrambo že v času pribežnikov iz Hrvaške, se je ponovno aktiviral, hkrati z njim pa tudi vse institucije: Rdeči križ, Center za socialno delo, Zdravstveni dom.

Občani so tudi tokrat pokazali, da so odprtih src in rok. V zbirni center in RK prinašajo živila, obleko, otroško hrano, higienske pripomočke. Odzvali so se kolektivi: v SDK so zbrali za 12.000 SLT otroške hrane in higienskih pripomočkov, podobno akcijo je organiziral sindikat v Papirotiju, paket higienskih potrebščin je darovala Preskrba. Trije frizerji s Senovega, Berta Požun, Leon in Štefka Burja, so darovali v delu: tri ure so strigli in lepo uredili vsakogar, ki je to želel. Popis ni dokončan.

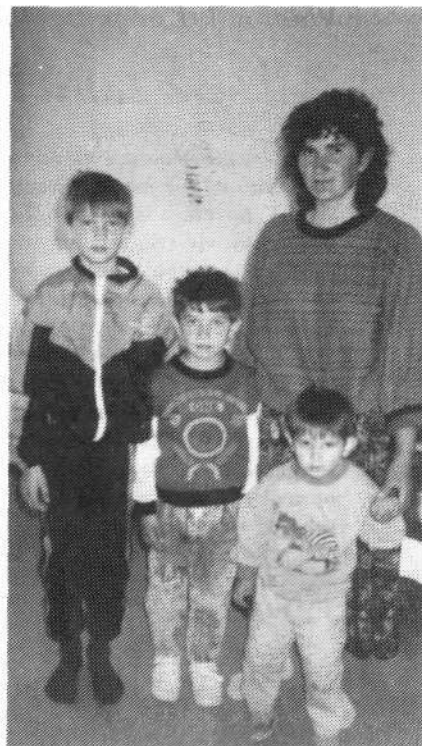
Ljudje, ki so se zatekli k nam, niso lačni, imajo streho nad glavo, ohranili so življenje. Kaj pa se dogaja v njih ob zavesti, da so njihovi svoji ostali "doma", da ne vedo, ali so živi ali mrtvi, ali se bodo sami lahko vrnili in kaj bi potem doma našli, da so nekateri mladi ostali brez bližnjih in brez perspektive - vse to lahko le slutimo. "Dobro nam je tu, ničesar nam ne manjka, in hvala vsem za to," pravi ženska srednjih let, "ampak vsak bi bil najraje doma."

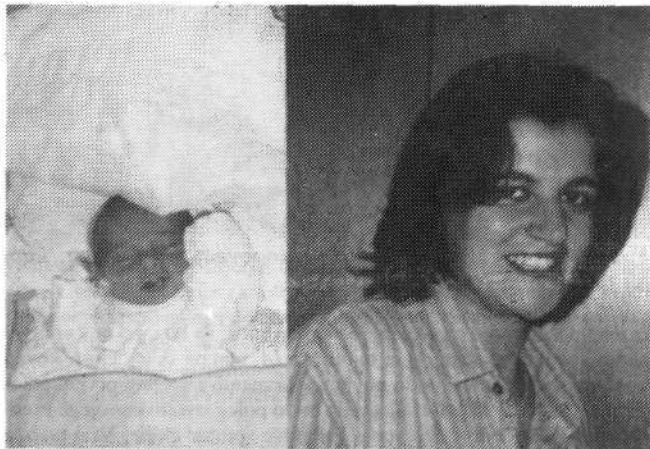
Dan je dnevu enak, prostor za gibanje omejen na najozjeto okolico doma na Resi. Zato je za otroke dogodek že to, če se pojavi fotografski aparat. Takoj se zberejo v grozdih.

Jožica Cemič, pomočnica vodje zbirnega centra. Mir in zbranost pri njej padeta v oči, enaka pozornost do večjih in drobnih problemov. Za višjo medicinsko sestro, ki je svoje humano poslanstvo opravljala v vukovarski bolnišnici vse do lanskega 21. novembra, so očitno tudi tukaj, v miru, samo in predvsem ljudje, ki potrebujejo pomoč.

Mama in otroci iz okolice Orašja.

Ivan, star dva tedna, se je rodil spotoma v Zagrebu. Desno: mama Nada iz Konjice. Oče je ostal v BiH.

Akcija ZPM posebej za otroke

Begunci prihajajo v zbirne centre le s tistim, kar lahko prinesejo v golih rokah. Poleg strehe nad glavo zato potrebujejo vso osnovno oskrbo za življenje: obleko, hrano, zdravniško pomoč. Največji del vsega tega jim zagotavlja Republika Slovenija, znatno pomagajo humanitarne organizacije.

Zveza prijateljev mladine Slovenije se v akcijo pomoči vključuje z zbiranjem vsega potrebnega materiala za otroke, zlasti otroških oblačil in obutve, opreme za dojenčke, igrač, barvic vseh vrst, zvezkov, risalnih listov, risank, slikanic in podobnega.

Občinska zveza prijateljev mladine Krško, ki je eno takih akcij že organizirala za otroke iz Hrvaške, vabi občane, da se odzovejo tudi tokrat, ko so se k nam zatekli otroci iz Bosne in Hercegovine. Zbirno mesto za darovane predmete je v prostorih SO Krško.

Vidmov križev pot:

Ali se z zamenjavo upravnega odbora kriza bliža koncu?

Družba Videm ima nov upravni odbor. Sestavili so ga 29. aprila v Ljubljani, na sestanku obeh predstavnikov lastnikov. V novem upravnem odboru so: mag. Tone Mohorič in Rado Barovič (na predlog upnika, LB d.d. Ljubljana), dr. Dejan Avsec (na predlog upnika LB Posavske banke, d.d. Krško), Maks Kocbek (na predlog upnika HAGO Celovec) in Milan Šetinc (na predlog sindikata Pergam). Zaposlene je zastopala predsednica Vidmovega sindikata Pergam, Aleksandra Libenšek, Videm d'Arcy pa direktor Jože Klemenčič. Navzoča sta bila tudi pravnik Ljubljanske banke d.d. (upnika), Roman Setnikar in Dušan Rebolj, predsednik konfederacije Pergam. Novi upravni odbor družbe Videm d.o.o. je pričel opravljati svojo funkcijo še isti dan, njegovi člani morajo izmed sebe izvoliti predsednika.

Franc Čargo, direktor: Kako še dopovedati delavcem, kdaj bo bolje! (Foto: Črt Čargo)

Iz telefaksa, ki smo ga prejeli, je moč razbrati, da bo imel nov upravni odbor svojo prvo sejo v tem tednu, za 14. maj pa sklicujejo tiskovno konferenco, na kateri bodo novinarje seznanili s svojimi prvimi odločitvami. Seveda vsi pričakujejo, da bodo poleg izvolitve svojega predsednika spremenili tudi sestavo Vidmove vodilne ekipe. Vsaj tako je moč sklepati iz cele vrste obtožb in zahtev, ki že nekaj časa krožijo med delavci po tovarni in v (pol)javnosti. Sindikat Pergam (in očitno tudi novoustanovljena Neodvisnost) je tako dosegel uresničitev 14. točke svojih zahtev.

O štirinajstih točkah zahtev so se pogovarjali tudi ob zadnji stavki Vidmovih delavcev (6. aprila), ki jo je organiziral Pergam, novoustanovljeni Neodvisnosti pa so takrat dovolili samo status opazovalca. Poleg omenjenih točk kroži po tovarni še nekaj drugih zahtev, ki izhajajo iz obtožb na račun sedanjega (in prejšnjega) vodstva tovarne. Gre seveda za ugotavljanje odgovornosti, (vedno znova) za spremembe v vodstvu tovarne... Večino tega so nam, novinarjem, predstavili na tiskovni konferenci, ki je sledila stavki.

Splošni opozorilni stavki v Sloveniji se v Vidmu niso pridružili, ker prekinitev dela v procesni industriji ni malenkost, pa tudi uspeh pogajanj in odziv na njihovo, ločeno stavko, je bil povsem drugačen. Niso pa svojih zahtev radikalizirali, ker jim je cilj predvsem, da Videm preživi. Zato sprva tudi sploh niso obravnavali zadnje, 14. točke svojih zahtev. Hočejo najprej razčistiti prvih trinajst. V sindikalni konfederaciji Pergam, ki je organizirala dveurno opozorilno stavko v Vidmu, se zavedajo, da takojšen padeč vodstva lahko pomeni tudi stečaj podjetja, krivda zanj pa bi seveda padla na ta sindikat. Štirinajsta

Delavci so ploskali ogorčenim govornikom, Djuro Salaj pa nič! (Foto: Črt Čargo)

Elektrogospodarstvo se je odločilo, da zaradi neparavnanih računov 7. maja ob 13. uri odklopi električni tok Vidmu oz. da bo tovarni dobavljalo le toliko energije, kolikor je je minimalno potrebno za najnujnejšo porabo. To je pomenilo popolno zaustavitev proizvodnje celuloze in papirja. Vodstvo družbe Videm si je prizadevalo, da bi z ministrstvom za energetiko in ministrom Rejcem čimprej dosegli dogovor o ponovni priključitvi Vidma na električno omrežje. V času, ko smo zaključevali tole besedilo, novosti še ni bilo!

točka zahtev (objavljenih tudi v prejšnjem Našem glasu, št. 4, str. 12) Pergama namreč pomeni zahtevo po "ugotovitvi odgovornosti vodstva podjetja za sedanje razmere na UO in postavitvi novega poslovodstva, sposobnega za učinkovito sanacijo in razvoj Vidma". To je eno izmed pojasnil, ki smo jih novinarji slišali v razgovoru s predstavnikoma sindikalne konfederacije Pergam (na čelu z Dušanom Reboljem) in istoimenskega sindikata v podjetju s predsednico Aleksandro Libenšek na čelu.

Tudi stavka v Vidmu (6. aprila) je bila dveurna, opozorilna in taka, da je naredila čim manj škode. Zato so stavkajoči zagotovili nemoteno delo povsod tam, kjer se proces ni smel ustaviti. Zahteve so bile v bistvu vseskozi iste, saj je stavko spodbudil isti vzrok: strah za prihodnost Vidma (stečaj, preprodaja) in s tem delovna mesta, ogorčenje nad prevelikim številom sklenjenih individualnih pogodb (ki da ga je treba zmanjšati za 50 %) in nad lastno bedo. Delavci in njihovi sindikalisti se zavedajo, da denarja za izplačevanje dohodkov po določenih kolektivne pogodbe ni, zato pa so zahtevali, da se izplačila pomaknejo od 25. v mesecu proti 17., da se jim razlika med dejanskimi prejemki in višino, ki jim jo zagotavlja kolektivna pogodba, nakaže v zadolžnicah, ki se bodo ob sprejetju Zakona o lastnini spremenile v delnice. Zaradi hudih socialnih stisk (Aleksandra Libenšek: "Že ženske je težko gledati, kako jokajo, a verjemite, tudi moški znajo v moji pisarni spustiti solzo, tako huda je stiska!") bodo ustanovili **solidarnostni fond**, v katerega bodo prispevali 25 % sredstev od članarine, kar znaša 0,6 % od neto OD.

Stavka je bila uperjena zoper vodstvo podjetja, ki da ni uresničilo zastavljenega programa. Pravijo, da je sindikat zadeve natančno lociral (vladi in parlamentu) in da je skrajni čas, da se vlada začne ukvarjati z industrijo. Vsekakor pa stavkajoči priznavajo dogovor (in ga ne rušijo), ki je bil sklenjen pred časom med ministroma Puharjevo in Ocvirkom ter direktorji paprnic. Gre za stališče, da se mora proizvodnja na vsak način nadaljevati. Če bo namreč agonija trajala, bodo izgubili tudi upniki, zato bi tudi oni morali pokazati interes in razumevanje za rešitev papirne industrije.

Vodstvo Vidma z direktorjem Francem Čargom na čelu je seveda zagotavljalo, da se števila individualnih pogodb ne da zmanjšati čez noč. Sploh se ne strinjajo z bistvenim zmanjšanjem njihovga števila, ker "bo potem tovarna lahko stala že jutri. Ob vsakem takem incidentu pa se lahko za toliko potrebni obratni kapital obrišemo!" Vsekakor pa ta zahteva nam omogoča ponovno selekcijo kadrov.

Uprizorili so tudi soočenje (pred novinarji) z gospodom Šušteršičem, ki pa je najprej poudaril, da z anonimnimi pismi, ki romajo na vse konce, nima nič, po razgovoru in pojasnjevanju svojih stališč pa je priznal tudi to, da si Čargo svojo plačo, kakršna že je, krepko zasluži (prigara). Na spisku je šele trideseti po vrsti, najvišja plača po individualni pogodbi je 80.000 SLT. Čargo pa je s svoje strani priznal, da je zanj veliko večja stimulacija za iskanje rešitve iz položaja pritisk okolja kakor pa denar!

Izletnik Krško Ukinitev nekaterih prog

Izletnik Krško obvešča vse zaposlene, da je s 1. majem ukinil avtobusne prevoze na nekaterih relacijah.

Ob sobotah:

- Nova gora-Veliki Trn-Krško in nazaj (opravljali bodo prevoz le za 1. izmeno in redno, z odhodom iz Krškega ob 8.45 krožno, s prihodom ob 9.45);
- Krško-Nakupovalni center-Krško (lokal);
- Krško-Novo mesto-Krško (z odhodom iz Krškega ob 9. uri in odhodom iz Novega mesta ob 12.25);
- Poklek-Blanča-Krško in nazaj;
- Golobinjek-Podsreda (Kozje-Podsreda-Krško redno obratuje);
- Bizeljsko-Krško in nazaj.

Ob nedeljah in praznikih ukinjajo:

- Nova gora-Veliki Trn-Krško;
- Krško-Krška vas-Šutna-Podbočje-Cerklje-Krško;
- Kostanjek-Zgornja Pohanca-Zdole-Krško;
- Bučka-Studenec-Raka-Krško;
- Poklek-Blanča-Krško.

Martin Zupančič vodi Neodvisnost

Martin Zupančič

Na tiskovni konferenci sindikata Pergam se je predstavil tudi novi predsednik novoustanovljenega sindikata Neodvisnost, Martin Zupančič. Njegovemu sindikatu so organizatorji stavke dovolili le status opazovalca. Povedal je, da ne nameravajo nikomur metati polen pod noge, da pa nameravajo biti toliko konkurenčni, da bodo ostale sindikate spodbujali k delu.

Ob opozorilni stavki so pripravili tudi svoj predlog zahtev, ki so v veliki meri usmerjene v iskanje odgovornosti za gospodarski polom podjetja, odstranitev in kaznovanje krivcev, spremembe v upravnem odboru in vodstvu podjetja, takojšen moratorij na lastninenje Vidma (ki, k sreči, itak velja zaradi zahtevka Bonačevih dedičev po vrnitvi njihovega lastninskega deleža), soupravljanje delavcev, dogovor vseh prizadetih o programu takojšnje sanacije Vidma... Neodvisnost podpira tudi stališča in zahteve, ki so jih v svojem odprtem pismu (24. 3. 92) naštel strokovni delavci kolektiva.

Vzgojnovarstveni zavod Krško
Šolska ulica 1 a
Krško

Spoštovani starši!

Obveščamo Vas, da sprejemamo prijave za sprejem otrok v vrtec

od 25. 5. 1992 vsak dan od 7. do 15. ure v upravi VVZ,
enota Ciciban, Šolska ulica 1 a.

Bivanje otrok v vrtcu je možno 9-10 ur dnevno ali 5-6 ur dnevno ali 4-5 ur dnevno.

Obrazce za prijavo in ostale informacije dobite v upravi VVZ Krško.

■ Uprava VVZ Krško

Krška vlada in podjetništvo

V času pred izvolitvijo občinske vlade in po njej – bliža se že svoji drugi obletnici prevzema oblasti – je bilo slišati ogromno besed in obljub o tem, kaj vse bo ta vlada storila za razvoj podjetništva in obrti. Občinsko gospodarstvo, tako družbeno kot zasebno, pa je v vse večjih težavah in komaj še životari. Zato ker vlada nima ne gospodarskega in ne socialnega programa, se izvršne oblasti poslužujejo parcialnih in kratkoročnih ukrepov, ki v ta gospodarski prostor vnašajo le še večjo anarhijo.

Edina stvar, ki jo je vlada napravila za razvoj podjetništva in obrti (razvojni krediti), ji je tako spodletela, da je iz tega nastala prvovrstna "šlambarija". Na eni predhodnih sej je občinski izvršni svet imenoval komisijo, ki naj bi preverila, kako so bila sredstva za razvoj obrti in podjetništva porabljena. Seveda nimam nič proti temu, vendar pa bi bilo veliko pametneje imenovati skupščinsko komisijo, ki bi preverila vse nepravilnosti, napravljene v fazi razdeljevanja sredstev in tudi kasneje, ko so bili krediti že razdeljeni. Izvršni svet je sprejemal odločitve, ne da bi pri tem upošteval razpisne pogoje (javni razpis), ki jih je sam določil. Nepravilnosti pa so se dogajale tudi po razdelitvi, ko je vlada na pobudo dveh svojih ministrov sprejela moratorij na plačevanje obresti ali nekaj podobnega in s tem sama izničila ne samo razpisne pogoje, ampak tudi že sklenjene kreditne pogodbe.

Od občinske vlade bi zagotovo pričakovali več resnega in strokovnega dela ter bolj pretehtane odločitve, izdelane na podlagi dolgoročnih predvidevanj in ocen, vsaj na področju gospodarskih ukrepov. Vse preveč je dvoličnosti, ki se kaže v tem, da si sami predpisujejo prezahtevne pogoje, kasneje pa so prisiljeni vse to odvreči in vpeljati nove, neprofesionalne in neodgovorne odločitve, ki vse skupaj postavijo na glavo. Vse, kar naj bi bilo "sveto" in bi zato že vnaprej izključevalo napake, nedoslednosti in nepravilnosti, je le prikrivanje samovolje in nesposobnosti. Trdim in (pred parlamentarno komisijo) dokazem lahko, da IS ne spoštuje niti lastnih predpisov. Omenjeni primer sem izpostavil kot najbolj reprezentativen, obstajajo pa tudi drugi.

Tako je vlada pred kakim letom sprejela odločitev, da bo proste objekte dajala v najem za poslovne prostore le na podlagi javnega razpisa. O tem je izdelala celo pravilnik. Kljub temu pa najemne pogodbe za prostore, katerih lastnik je občina ali sklad, sklepajo kar brez razpisov. Za adaptacijo in preureditev tako razdeljenih poslovnih prostorov trošijo proračunska sredstva... Če to ni samovolja, kaj to potem je? Res pa je, moram priznati, da je bil to (ureditev prostorov) še najbolje naložen denar, kar ga je bilo namenjenega podjetništvu. Škoda je le, da so to počeli "na črno".

V praksi pa so se izjalovile tudi dobre namere vlade, da bi se s podjetniki pogovorila in tako oblikovala enotno strategijo razvoja tega področja. O enem takih poskusov smo lahko brali v zadnji številki občinskega glasila. Iz članka sem izvedel, da so organizirali sestanek **vseh podjetnikov** s predstavniki občinske oblasti, kar me je nemalo presenetilo. Za ta razgovor ni vedel nihče od mojih kolegov, pa tudi sam o tem nisem bil obveščen. Kasneje sem ugotovil, da je sestanek organiziral Klub podjetnikov. Ker ne jaz ne moji kolegi nismo člani kluba, o sestanku pač nismo bili obveščeni. Do tu je vse lepo in prav, toda ugotovitve s sestanka in komentar govornijo o razgovoru tako, kot da so bili na ta sestanek vabljeni vsi podjetniki.

"Peščiči" posameznikov, ki so se vključili v klub, torej kar naenkrat priznavajo pravico predstavljati in zastopati vse podjetnike. Od kod izvršnim oblastem ideja, da podjetnike v občini predstavljata Klub podjetnikov in Gospodarska zbornica? Dejstvo je, da podjetniki še nismo organizirani ne pri gospodarski in ne pri obrtni zbornici, klub pa je le neformalna oblika združevanja posameznikov, v katero se velika večina sploh ne želi vključiti.

Gospodu Vehovarju in njegovemu klubu nihče ne odreka pravice do predstavljanja in zastopanja članov kluba, nikakršne pravice pa nima govoriti v imenu vseh podjetnikov, ki jih je zagotovo dvajsetkrat več kot njihovih članov.

Tistim, ki se čutijo odgovorne za organiziranje vseh podjetnikov v občini, predlagam, da organizirajo podjetniški forum, ki bo deloval kot posvetovalno telo na skupnih razgovorih, na katere bodo resnično povabljeni vsi, ki jih to zanima. Če izvršni svet želi slišati mnenja vseh podjetnikov, ne pa le gospoda Vehovarja, potem naj sam skliče razgovor, saj bo le tako omogočena udeležba vsem podjetnikom v občini.

Ker vse skupaj kaže na popolno nezmožnost vlade in institucij, da bi obvladovale to področje gospodarstva, je skrajni čas za dejansko spreminjanje razmer in oblikovanje nove gospodarske in socialne politike.

■ Milan Venek

Delavska univerza Krško

Vas vabi v svoje izobraževalne programe

Odločite se lahko za brezplačno dokončanje **osnovne šole za odrasle** (6., 7. in 8. razred), **za srednjo ekonomsko in komercialno šolo, šolo za trgovce, za natakarje in za poslovodje, za višjo poslovno šolo ekonomske fakultete v Ljubljani ali za višjo upravno šolo.**

V študij ob delu na poslovni šoli se lahko vpiše vsakdo, ki je dokončal katerikoli štiriletni program srednje šole, ali manj kot štiriletni program, le da mora opraviti diferencialne izpite. Namenjen je tudi diplomantom drugih strok. Na voljo so tri študijske smeri: zunanjetrgovinsko-komercialna, finančno-računovodska in poslovno-informacijska. Delavska univerza Krško že sedaj zbira predprijave za ta študijski program, vpis pa bo septembra. Študij bo organiziran, če se bo vpisalo minimalno število kandidatov (okoli 80), in predvidevajo, da se bo začel v prvi polovici septembra.

Organizirajo tudi **tečaje in druge oblike usposabljanja**: cestnoprometnih predpisov za vozniki izpit kategorije B (na vozilu R 5 Campus), tujih jezikov (angleščine, nemščine, italijanščine), slovenskega jezika za tujce. Prirejajo tečaje za voznike motornih čolnov ali viličarjev, osnov knjigovodstva, vodenja poslovnih knjig v obrti in v podjetju, strojepisja, računalništva, šivanja in krojenja, po dogovoru pa izvajajo tudi programe za podjetnike, podjetja in druge ustanove.

Prijave sprejema Delavska univerza Krško, Cesta krških žrtev 15, tel. 31-152, in sicer do zasedbe prostih mest!

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

Skupščinska zasedanja na KATV

Odgovor sekretariata občinske skupščine delegatu Milosu Kukovičiču

1. Pobuda za snemanje in javno predvajanje skupščinskih zasedanj po internem kanalu KATV je bila obravnavana in sprejeta na seji predsedstva 26. 11. 1991.

Zaradi uresničevanja načela o javnosti dela naše skupščine in možnosti, da to izpeljemo, so pobudo za to dali sami člani predsedstva.

2. Predsedstvo SO je naložilo sekretariatu SO, da zbere ponudbe za snemanje, in sicer od Savaprojekta Krško in Jožeta

Jagriča iz Leskovca. Savaprojekt je sekretariatu posredoval pisno ponudbo, Jože Jagrič pa je svojo posredoval ustno, bila pa je več kot 100 % "dražja".

3. Savaprojekt, s katerim je podpisana pogodba, je računal snemanje z dvakratnim predvajanjem na internem kanalu 9. 194 SLT (23. 1.), v pogodbi pa je zapisano, da se cena spremeni s spremembo borznega tečaja DEM.

4. Ponudbe strokovno niso bile ovrednotene (kakovost "izdelka").

■ Sekretar SO Krško: Živko Šebek

Proračun sprejet, program Sklada stavbnih zemljišč ne

Občinski proračun za leto 1992 je sprejet, skupaj s programom nalog in del v javnem sektorju. Izvršni svet je, kot kaže, v največji možni meri upošteval številne kritike, izrečene na račun predlagane delitve ob obravnavi osnutka, in vsi trije zbori so 5. maja tako popravljen predlog potrdili. Izboljšave gredo v korist podjetništva, krajevnih skupnosti, izobraževanja odraslih, obnove kulturnih spomenikov, informacijskega sistema, Kulturnega doma Krško. Sprejeti proračun je za dobrih 7 milijonov višji, kot je predvideval osnutek, in znaša 743.418.833 tolarjev. To ne pomeni, da bo večji dotok iz proračunskih virov, ampak le delež, ki naj bi ga pokrili z najetjem kreditov. Po sklepu skupščine bo imel izvršni svet pravico prerazporejati denar po namenih porabe največ do 20 % sredstev.

Pred sprejetjem proračuna so delegati vložili še predloge za osem dopolnil. Sprejet je bil le predlog Jelke Zidarič, da se denar, namenjen "posredovanju kulturnih vrednot", v proračunu definira kot "sredstva za delovanje Kulturnega doma Krško". Dodatni predlog izvršnega sveta, da naj bi dom na ta račun opravljal dejavnost tudi drugod po občini, je DPZ zavrnil in tudi po usklajevanju vztrajal pri svoji odločitvi. Zavrnjenih je bilo (z ve-

čino vzdržanih pri glasovanju) vseh šest amandmajev senovskega delegata Miha Senice, da bi v letošnji proračun vključili določen del komunalnega programa KS Senovo, za katerega so krajanje že zbrali svoj delež denarja. Enaka usoda je doletela tudi predlog Ivana Kozoleta, naj se v proračunu zagotovi okoli 27 milijonov za povračilo M-Agrokombinatu na račun proizvodnje po programu za blagovnih rezerv in drugih programih, spreje-

tih v skupščini v preteklih letih. Izvršni svet trdi, da do Agrokombinata nima nobenih obveznosti več. Delegati pa so v dvomih, kaj je pri tej zadevi res, zahtevali pisno gradivo.

Kar je uspelo izvršnemu svetu s proračunom, ni uspelo upravnemu odboru sklada stavbnih zemljišč s svojim programom. Očitki so, tako kot je to veljalo za prejšnja leta, znova leteli na delitev: glavnina sredstev naj bi po predlogu znova ostala v središču, medtem ko bi se obrobne krajevne skupnosti morale zadovoljiti z več ali manj skromnimi zneski. Predsednik UO Metod

Šonc je tako delitev zagovarjal s kriterijem, da denar praviloma ostaja tam, kjer je ustvarjen, s čimer je izzval občitek, da upošteva to pravilo kot edino merodajno, čeprav je le eno med vrste ostalih. Še več, Marjan Arh je nasproti temu postavil pravico do porabe denarja za vse tiste, ki ga ustvarjajo. To pa so ljudje iz cele občine, ki opravljajo delo v podjetjih v KS Krško. Zaradi te in številnih drugih kritik – Branko Vodopivec je celo zahteval odstop upravnega odbora – v skupščini programa Sklada stavbnih zemljišč za leto 1992 niso potrdili.

Delegatom tudi grozijo

Ali je delegat oziroma poslanec na osnovi te svoje funkcije zaščiten? To vprašanje je postavil Silvo Mavsar (Zeleni) na zadnjem zasedanju in obvestil skupščino, da je doživel grožnje zaradi svoje pobude, da se ugotovi morebitni ekološki vpliv načrtovane proizvodnje nabojev na Raki. "Te grožnje in odrekanje pravice, da dajem kot delegat kakršne koli pobude v skupščini, me silijo, da bom resno razmislil, ali bom še naprej sodeloval pri delu te skupščine."

Še več. Direktor Kulturnega doma Krško je hote ali nehotе zlorabil ime istega delegata. V pismu, ki ga je razposlal na precejšnje število naslovov po občini, ga dolži, da je v skupščini nasprotoval dodelitvi dotacije Kulturnemu domu. "To, ali se jaz strinjam s programsko politiko direktorja kulturnega doma ali ne, je tukaj pov-

Silvo Mavsar

sem nepomembno," je povedal S. Mavsar, "dejstvo pa je, da v razpravi o osnutku proračuna sploh nisem sodeloval, kaj šele da bi nasprotoval dodelitvi sredstev kulturnemu domu." Pregled magnetograma je to trditve potrdil, ostaja pa vprašanje, kako je do upoštevanja njegovega imena v tej zvezi sploh prišlo. Kljub vsemu namreč težko verjame, da bi ga direktor Moškon kar tako "napredel iz pajčevine".

IZ VLADNIH DOKUMENTOV... ...NA NAŠE MIZE

Kulturni spomenik na območju Ajdovske jame

– Krški izvršni svet sprejel vsebino predloga o razglasitvi Ajdovske jame za (arheološki) kulturni in zgodovinski spomenik. Tako bodo v tem visoko ovrednotenem arheološkem najdišču pri Nemški vasi zavarovane kulturne, znanstvene in zgodovinske arheološke dediščine naših krajev. Pred razglasitvijo si je strokovna služba (v skladu z zahtevo delegatov v skupščinskih klopeh) pridobila pristanek okoliških lastnikov parcel. Na območju spomenika bodo odslej dovoljeni samo posegi in razvojne usmeritve, ki ne bodo v nasprotju z njegovo opredelitvijo, kar pomeni samo možnost tradicionalne kmetijsko-gozdarske izrabe okoliških parcel. (16. redna seja IS, 4. maja 92)

Medobčinski inšpektorat na rešet

Kdor misli, da se je Medobčinski inšpektorat občin Brežice, Krško in Sevnica znašel na rešet zaradi tega, ker so morali spraviti poročilo o svojem lanskem delovanju, se je uštel. Bodisi zaradi pozne ure in utrujenosti ali zaradi česar koli drugega krški delegati o delu inšpektorjev niso imeli nobenih vprašanj! Sicer pa je inšpektorat po tistem, kar jim je njegov načelnik, mag. Miroslav Mikeln, izrekel v uvodnem nagovoru, bil na rešet zaradi svojega položaja. Glede na (še nespremenjeno) sistemizacijo iz leta 1982 bi morali v svojih vrstah zaposlovati 23 ljudi, imajo jih pa 14,2. "Tistih 0,2 sem jaz, ki sem k sreči po stroki veterinar in tako lahko ob vodenju včasih opravim še kako terensko delo!" je pojasnil mag. Mikeln! Ker ni denarja za odvzem vzorcev, ki jih ne morejo poslati v analizo, tudi pregleda nad stanjem na terenu ni. Toliko o razpravi iz skupščinskih klopi, ki smo vam jo, spoštovani bralci Našega glasa, obljubili v prejšnji številki. Razprave ni bilo! V občini očitno nikogar nič ne moti!

Sicer pa učinkovitost inšpekcij ni bila v letu 1991 nič večja kakor leto poprej. Vzrok za to je še vedno preblaga kaznovalna politika, saj inšpektorji lahko le nadzirajo izvajanje zakonov in predlagajo kršitelje v kaznovanje. Svoje delo pa lahko kakovostno opravljajo le, če imajo na voljo nujno potrebna sredstva: prevoze, plačilo preiskav, računalnike, zaščitna sredstva... O sredstvih še toliko: v začetku letošnjega leta so inšpektorji ostali brez Uradnega lista, ker zaradi blokiranega žiro računa niso mogli plačati naročnine.

Gradbena inšpekcija

– Zaradi prevelikega števila projektantov, projektantskih organizacij, izvajalcev, proizvajalcev opreme in materialov, objektov v gradnji lahko pregledajo le tisto, za kar dobijo pobudo (prijavo) od prizadetih ali pa si pregled določajo le po slučajnem vzorcu. Lani je upadlo število novogradenj stanovanjskih in industrijskih objektov, več pa je gradnje in adaptacij poslovnih prostorov. Investitorji varčujejo, se ogibajo nekaterih del (sanacija ostalih prostorov ob adaptaciji poslovnih, geologa...), izbirajo cenejše materiale ali tiste, ki jih lahko dobijo pod ugodnejšimi plačilnimi pogoji. Pri novogradnjah poslovnih prostorov pa se investitorji vse pogosteje odločajo za oddajo izvedbe pooblaščenim strokovnim izvajalcem, ki dela opravijo strokovno.

Inšpekcija za delo –

Lani je izdala organizacijam in zasebnim delodajalcem 71 ureditvenih odločb za odpravo ne-

pravilnosti in pomanjkljivosti ter dala 76 prijav sodnikom za prekrške. Lani se je namreč povečalo število prekrškov pri sklepanju pogodb o zaposlovanju. Pogodbe o delu se sklepajo za lažna in občasna dela, dejansko pa delavci opravljajo redna dela, ne glede na čas trajanja, zlasti pri zasebnih delodajalcih. Vse več je primerov, ko delodajalci (zlasti zasebni) ne želijo zaposliti delavca za nedoločen čas, temveč za določen čas, nato pa pogodbe podaljšujejo, ali pa študente in mladino zaposlujejo tudi za delo iz redne dejavnosti. Vse več je tudi dela brez sklenjenih pogodb o zaposlitvi, ki jih

Kmetijska inšpekcija

– Ugotavlja, da pomanjkljiva in zastarela zakonodaja ne sledi dogajanju na terenu. Tako na primer v vinogradništvu ni predpisa, ki bi omejil količinski donos posameznega trsa glede na posebnosti posamezne sorte grozdja. Tako vinogradniki v želji po čim večji letini preobremenjujejo

sti nepriznanih plemenjakov, zlasti v odročnejših krajih, kamor osemenjevalna služba ne prihaja redno, priznanih plemenjakov pa ni dovolj. Tako rešitev živinorejci uporabljajo tudi za preprečitev večkratne pregonitve plemenic, saj jo menda svetujejo celo osemenjevalne službe!

Selekcijski program bi rejci radi razširili zlasti v konjereji in prašičereji, radi bi tudi lažji tip konj (t.j. bolj podoben nekdanjemu posavcu) in ponovno uvedbo avtohtone krškopoljske pasme prašičev.

Dolgo so že problem zemljišča v zaraščanju, uskladiti pa bi razmerje med njimi morali kmetijska in gozdarska stroka.

Prvi z leve: Miroslav Mikeln, poleg njega pa nekaj inšpektorjev.

trse na škodo kakovosti vina. Zlasti se to pozna pri žametni črmini ali rumenem plavcu, zaradi česar je vino slabe kakovosti. Zlasti je pri tem prizadet cviček. Vinogradniki obnavljajo vse več površin in jih zasajajo z visokokakovostnimi sortami, ki jim pri kletarjenju in šolanju vina niso kos, zanemarjajo pa pridelavo avtohtonega cvička, ki je tukajšnji vinski okoliš proslavil.

Pri nadzoru živinorejske proizvodnje je inšpekcija ugotovila dokaj nepravilnosti pri razdeljevanju in uporabi nepovratnih sredstev za gradnjo objektov. Težave so tudi s t.i. črnimi pripu-

poročilo omenja še vzdrževanje brežin pri hidrorregulacijskih sistemih, nedovoljeno črpanje gramoza (kjer so udeležene tudi krajevne skupnosti), pri katerem lahko ukrepa samo vodnogospodarska inšpekcija, medtem ko ima kmetijska premalo pooblastil.

Nespoštovanje zakonodaje pri pridelavi **sadilnega materiala** je inšpekcijska služba zasledila pri novem podjetju v Krškem, ki je nezakonito pridelovalo in prodajalo sadike **črnega ribeza** sorte Titania, brez dovoljenja uvoženega iz Poljske. Količine kakovostnega **semenskega**

krompirja so premajhne, inšpektorji pa so prepovedali prodajo sorte Tentland in ukrepali proti Semenarni – PE Celje, ki ga je dala v promet. Inšpektorji ugotavljajo tudi nepravilnosti pri skladiščenju nevarnih **kemičnih zaščitnih** sredstev, tako pri manjših, zasebnih prodajalcih, kakor pri pridelovalcih.

Nasade pečkarjev vse bolj ogroža nevarna bakterioza, imenovana **ognjevka** (*Erwinia amylovora*). Da se prepreči vnašanje povzročiteljev te nevarne karantenske bolezni tudi v našo državo, je bila leta 1991 sprejeta odredba o prepovedi in omejitvi uvoza in tranzita posameznih vrst rastlin, in sicer iz rodov gostiteljskih rastlin **bakterijskega hruševega ožiga**. Uvoz se dovoljuje samo med 1. novembrom in 15. aprilom, v skladu s predpisi in ob karantenski vzgoji na

izolirani parceli skozi dve vegetacijski dobi.

Požarna inšpekcija – V letu 1991 je opravljala večino nadzora v komisijah pregledih ob izdaji potrdil za obrtna dovoljenja. Sicer pa se stanje požarne varnosti (tako kažejo pregledi) slabša. Zaradi ekonomskih in drugih vzrokov podjetja ukinjajo čuvajska delovna mesta, izobraževanje zaposlenih je pomanjkljivo, ne izvajajo se osnovni predpisi, ne vodijo evidence, odgovornim osebam ni omogočeno opravljanje predpisanih nalog v zvezi s protipožarnim varstvom... V Brežicah ni rešen problem čiščenja kurilnih in dimovodnih naprav, saj dimnikarji podjetnika Planinca čistijo le v mestu in bližnji okolici, **pogosteje od predpisanih rokov**, drugod pa sploh ne čistijo. Poro-

čilo požarnega inšpektorja podrobno navaja pomanjkljivosti, ki jih je inšpektor ugotovil pri svojih pregledih in veliko podjetij je pri tem omenil. Še najmanj jih je v krški občini, kjer je problematično stanje v lakirnici Kovinarske in novolesovega obrata miz, v podjetjih Kanu in Lipa Kostanjevica. Glede na trenutne gospodarske težave v teh podjetjih je skoraj očitno, da bodo prihodnje leto ponovno na podobnem seznamu.

Inšpekcija za ceste, cestni promet in vlečnice – Ugotavlja izjemno nizko raven prometno-tehničnih zahtev, ki jih upravljalci cest pogosto posege na cestah in varovalnem pasu cest. Temu je treba dodati še pomanjkanje domačih standardov in normativov v cestni gradnji, rezultat tega pa so nekoliko slabši prometno-tehnični elementi cest. Predpisi ne predpisujejo obsega minimalnega vzdrževanja lokalnih cest, zato inšpektor le po lastni presoji odreja sanacijo nevarnih mest, pa še to le, če niso za poseg potrebna večja finančna sredstva. Pri obnovitvenih delih (asfaltiranje) so občine izdale dovoljenja za dela brez ustreznih projektov. S tem so izvajalci in naročniki samovoljno uporabljali nestrokovne rešitve. V krški občini je naštetih kar precej takih cest.

Tržna inšpekcija – Vzorcenja ne izvaja, ampak kakovost dokazuje na osnovi spremljajočih dokumentov in organoleptike. Vsa leta inšpekcija spremlja tudi zaloge blaga, namenjenega osnovni preskrbi. Pri zasebnih podjetjih je pogost problem to, da si ustanovitelji ne pridobijo dovoljenj za obratovanje od občinskih upravnih organov. Nedovoljena dejavnost narašča, pregon pa je otežen, saj osebe, ki uporabljajo take **šušmarske** storitve, nočejo sodelovati v postopku.

Urbanistična inšpekcija – V začetku svojega poročila ugotavlja celo vrsto pomanjkljivosti, ki se pojavljajo že leta. Kot novost v Posavju pa omenja nedovoljene posege v prostor na mejnih prehodih s Hrvaško, ki jih je opravila Republika Slovenija. Inšpekcija je sicer ukrepala, vendar je kasneje zaradi pritožb investitorja (RUC) Repu-

Javno delo v Kostaku

Krški Kostak trenutno zaposluje deset delavcev v programu javnih del. Njihov skupinovodja zatrjuje, da so pri delu pridni in prizadevni. Fotografija je nastala na cesti Srebotno-Jablance, kjer njihova skupina vzdržuje cesto, čisti mulde, obsekava obrobno rastje, utrjuje bankine... (Foto: M. K.)

Salon "Dragica" v Leskovcu

ODKAR SE JE VSE, KAR LEZE IN GRE, SPRAVILO na občinske upravne delavce, se njihovo število počasi, a vztrajno krči. Kdor le more, odide tja, kjer pač ima možnost, da si zagotovi zaslužek in preživetje. Med njimi je tudi Dragica Hren, ki se je odločila za vrnitev k svojemu prvotnemu poklicu. Že več kot mesec dni deluje v Leskovcu na Pavlinovi 5 njen frizerski salon. Trenutno ima še prijavnjeno popoldansko obrt, dela med 15.30 in 19.30 (ob sredah začne ob 17.30), ob sobotah pa ima odprto med 8.30 in 14.00). Z 20. julijem bo Dragica prešla na polni delovni čas in bo imela frizerski salon odprto med 8. in 12. uro ter med 14.30 in 19. uro. Pravi, da je dela za popoldansko obrt kar dovolj in obljublja zmerne cene.

Avtoline v Krškem ovira meja

O BOŽU ABRAMU SMO pred leti v Našem glasu že pisali. Takrat je na zveznem tekmovanju kovinarjev v kategoriji "avtomehanik – Otto" zasedel drugo mesto. Pokojna Juga je šla rakom žvižgat in se sedaj skuša preleviti v nekakšno novo parazvezo, a to, da jim je Božo iz Krškega takrat pokazal, kako se mora zasukati dober avtomehanik, zaradi tega sploh ne izgubi vrednosti. Že takrat smo zapisali, da hodi Božo v prostem času v tehnično šolo, brez posebnih ambicij, kot je rekel sam. Danes, ko gre našemu gospodarstvu dovolj hudo, ko so se tudi v krškem avtoservisu zvrstili različni vodilni kadri in imena firm, je prišel čas, ko je

tudi Božo Abram postal vodja enote AVTOLINE avtocentra Krško.

Božo Abram

"Zelo nas je prizadela državna meja, izguba zagrebškega zaledja in seveda cirkus okrog kragujevske Crvene zastave. Naši mehaniki so se specializirali tudi za druga vozila, nekateri so še v postopku usposabljanja, vsekakor pa v našem avtoservisu v Krškem lahko ljudje zanesljivo dobijo kakovostno storitev za avtomobile znamk Renault, Škoda, Cimos in (seveda) Zastava. K centru sodi tudi prodajalna rezervnih delov, kjer imajo zastopstvo za avtomobile Škoda. Teh imajo na zalogi vse tipe in vseh barv. Tudi z rezervnimi deli, ki so bili nekoč velik problem njihove delavnice, so sedaj temeljito na tekočem. Za vse tipe vozil obljublajo rezervne dele še v istem dnevu, če jih slučajno ne bi imeli v skladišču. Celo za Zastavina vozila! Le pri Cimosu se včasih malo zatakne, kar pa je zaradi oddaljenosti razumljivo. Kljub temu si tudi tu ne bodo pustili očitati dolgih dobavnih rokov.

Božu je pač pripadla neprijetna dolžnost, da je moral svoje 37-člansko moštvo organizirati na novo, doseči, da delajo bolje, hitreje in ceneje kot marsikateri zasebnik. Opravljajo vse, česar bi si lastniki avtomobilov želeli, nastavitve optike, pranje, klepanje, ličenje pločevine, lotili pa se bodo tudi organizacije sejma rabljenih avtomobilov. Prizadevajo si, da bi si ponovno priborili možnost opravljanja storitev za svoje nekdanje stranke iz Zagreba oz. s hrvaške strani meje, a pri tem jih njihova osrednja organizacija iz Ljubljane zavira, ker verjetno zase pri tem ne vidi koristi. Kljub temu v krškem avtoservisu zagotavljajo, da bodo tudi za hrvaške uporabnike našli način plačevanja storitev, vsaj preko kompenzacije.

Popravek

V prejšnji številki smo objavili prošnjo Delavnic pod posebnimi pogoji v Leskovcu, naslovljeno na obrtnike in podjetja, ki bi delavnicam lahko ponudili primerna dela. Žal smo navedli napačno telefonsko številko in dogovarjanje se je zataknilo. Če torej lahko ponudite kakšno delo – v delavnicah ga nujno potrebujejo – jih pokličite na 32-279.

Prosimo, da sprejmete naše opravičilo!

■ Uredništvo

Nadaljevanje z 9. str.

bližka urbanistična inšpekcija njihove ukrepe odpravila in sama prevzela pristojnosti v teh postopkih. V poročilu so našeti tudi predlogi ukrepov, s katerimi bi občine lahko izboljšale stanje na tem področju.

Veterinarska inšpekcija

– V letu 1991 je največ pozornosti namenila preprečevanju širjenja kužnih bolezni med živalmi (odrejena akcija cepljenja lisic in uvoz cepiva) ter zagotavljanju higijenske neoporečnosti živil živalskega izvora. Vzetih ali nagrizenih je bilo 45 % od položenih vab, med enajstimi virološko pregledanimi lisicami iz krške občine pa jih je bilo osem pozitivnih. V letu 1992 bodo opravili še dve cepljenji, inšpektorji pa si marsikaj obetajo tudi od zmanjšanja števila potepuških psov in mačk. Zato je poročilu pripisana tudi pripomba, da Dolenjsko-posavski veterinarski zavod še vedno ni nabavil pušk za omamljanje potepuških psov.

Klavnica Krško je inšpektorat zaprosila za odložitev roka, predvidenega za odpravo pomanjkljivosti, do 30. 6. 1992, ostaja pa ugotovitev, da je v Posavju mleko še vedno zelo onesnaženo. Kar 20-30 % vsega pregledanega mleka je onesnaženega in inšpektorji predlagajo, da naj bi v letos proti takim proizvajalcem mleka ukrepali, bodisi s slabšim plačevanjem ali celo s prepovedjo oddaje za javno potrošnjo.

Vodnogospodarska inšpekcija

– Ugotavlja, da so odplake večine podjetij, kjer so te pregledovali, slabše kakovosti, kakor je dovoljeno. Med največjimi grešniki je seveda omenjen Videm, ki bi moral do 31. 12. 1995 zagotoviti ustrezno kakovost svojih odpadnih voda, gradnja čistilne naprave pa se odmika iz leta v leto. Seveda zaradi gospodarskih težav tovarne (op. avt.). Oporečni so tudi izpusti iz mestnih kanalizacij in vaških naselij, živinorejskih farm, kjer uporabljajo sodobno vodno hlevsko tehnologijo...

Sanitarna inšpekcija

– Izdala je kar 511 soglasij k lokacijskim, gradbenim in uporabnim dovoljenjem, kar pomeni, da je morala opraviti tudi toliko obi-

skov ob komisijskih pregledih. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa so lahko odvzeli premalo vzorcev živil in predmetov splošne rabe v proizvodnji in prometu. Nepravilnosti so ugotovili v obratih družbene prehrane v TES in Elektrami Brestanica, SOP-u, Vidmu, Stillesu, Kovinarski... Zaradi slabe gospodarske situacije so bili roki za uresničitev odrejenih ukrepov nekoliko daljši. Z organiziranim pristopom in sistematskim odvozom smeti in odpadkov se

Še drevesa ne smeš izrjavati, ne da bi pod koreninami našel „pik-sno“.

stanje komunalne higiene v Posavju izboljšuje. Veliko je bilo odkritih in saniranih tudi črni deponij. Njihovo število se je gotovo zmanjšalo tudi zaradi postavitve kontejnerjev za odlaganje večjih komunalnih odpadkov. Neresljiv pa za sedaj ostajajo problem neškodljivega uničenja ali predelave posameznih vrst odpadkov, ki vsebujejo nevarne snovi.

Elektroenergetska inšpekcija

– Ugotavlja, da je področje Zalok ostalo nesaniirano, bo pa to verjetno uspelo letos. Pri meritvah elektroenergetske mreže v RTP Krško so ponovno ugotovili, da elektrogleka onesnažuje omrežje in zaradi tega nastajajo motnje pri delovanju elektronskih naprav in v tehnoloških procesih. Ustrezne kakovostne kadre na tem področju imajo v tovarni Videm Krško in Elektro distribuciji Krško, v drugih obratih pa jih ni.

Obvestilo gradbenega inšpektorja:

Novi začasni standardi namesto JUS

Na podlagi 4. in 5. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 1/91-1) izdaja direktor Ura da Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje

NAVODILO

za izvajanje obveznega atestiranja proizvodov v času do sprejema Zakona o tehničnih predpisih in standardizaciji.

1. Na področju Republike Slovenije veljajo odredbe oziroma pravilniki o obveznem atestiranju, izdani na podlagi Zakona o standardizaciji (Ur. l. SFRJ, št. 37/88 in 23/91) pred 26. junijem 1991.

2. Pooblastila za obvezno atestiranje proizvodov, ki jih je izdal Zvezni zavod za standardizacijo preskusnim laboratorijem na ozemlju Republike Slovenije do 8. oktobra 1991, ostanejo v veljavi, dokler ne bo Urad Republike Slovenije za standardizacijo in meroslovje izdal novih pooblastil.

3. Do sprejetja Zakona o tehničnih predpisih in standardizaciji in predpisov s področja preskušanja in certificiranja je možno pooblaščati nove laboratorije le v primerih, ko za določeno področje v Republiki Sloveniji ni laboratorija, ki bi imel pooblastilo Zveznega zavoda za standardizacijo. Ta pooblastila veljajo le do izida Zakona o tehničnih predpisih in standardizaciji ter na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktov.

4. Po 8. oktobru 1991 veljajo v Republiki Sloveniji atesti, ki so jih izdali pooblaščeni preskusni laboratoriji v Republiki Sloveniji. Veljajo pa tudi atesti, ki so jih izdali pooblaščeni laboratoriji v drugih republikah, če so bili izdani pred tem datumom in njihova veljavnost še ni potekla.

5. Poročilo o preskusu s pripadajočimi atesti o ustreznosti, izdanimi v drugih republikah SFRJ po 8. oktobru 1991, se obravnavajo kot listine o presku-

sih, opravljenih v tujini. Vendar jih je mogoče na podlagi 54. člena Zakona o standardizaciji upoštevati pod pogojem, da vložnik zahteve za atestiranje skupaj z vzorcem proizvoda predloži poročilo o preskusu in atest o ustreznosti ustreznemu laboratoriju v Republiki Sloveniji, ki ga določi direktor Ura da za standardizacijo in meroslovje. Ta izda v primeru pozitivnega rezultata atest o ustreznosti. Upoštevajte omenjenih listin ne izključuje laboratorijskega preverjanja skladnosti vzorca s predloženimi listinami.

6. Do uvedbe slovenskega znaka ustreznosti se v Republiki Sloveniji uporablja atestni znak, ki ga določa Pravilnik o videzu in uporabi atestnega znaka (Ur. l. SFRJ, št. 4/79).

7. Ker so z Ustavnim zakonom za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS pristojnosti Zveznega zavoda za standardizacijo prešle na Urad RS za standardizacijo in meroslovje, morajo pooblaščeni laboratoriji mesečno dostavljati uradu vse podatke v zvezi z obveznim atestiranjem, t. j.:

- sezname izdanih atestov,
- kopije izdanih atestov,
- podatke o opravljenih kontrolnih preskusih,
- podatke o nosilcih, ki v rednih rokih niso opravili kontrolnih preskusov.

8. Za obvezno atestiranje se od dneva izdaje tega navodila v Republiki Sloveniji uporabljajo obrazci, ki jih izda Urad za standardizacijo in meroslovje. Ljubljana, 30. 3. 1992

■ Direktor:
Peter Palma, dipl. ing.

Razprava Jožeta Stibriča, delegata KS Dolenja vas:

Moje besede je spodbudila zadnja televizijska okrogla miza, ki naj bi bila posvečena problematiki sožitja z jedrsko energijo po črnobilski nezgodi, pa se je spreverglala v ponovno obravnavo krške nuklearke. Še dobro, da se je, saj smo tako lahko izvedeli še kako podrobnost. Kar zanimivo je bilo poslušati, kako so se slovenski energetski veljaki potegovali za to, da obvarujejo naš narod pred nevarnim vplivom krške nuklearke! Marsikoga izmed nas so tudi prepričali, da je ta naprava dejansko nevarna in da tisti, ki o njej odločajo, ne storijo ravno vsega za to, da ne bi moglo priti do kakršnekoli nezgode. Nezgoda na nuklearki bi (odvisno od stopnje okvare!) lahko bila usodna za ves slovenski narod in njene posledice v bistvu večne. Takšno je razmerje med človeškim življenjem in razpolovno dobo radioaktivnih elementov!

Žal pa je tu še en element! Gospod Šešerko, ki se je med televizijsko okroglo mizo tako pogumno (in, poudarjam: upravičeno) sprivil nad krško elektrarno, njegovo osebo in mag. Gregoriča, je pozabil, da v skoraj dveh letih, kar v krških skupščinskih klopeh vemo za njega, njegovo podpredsedništvo v izvršnem svetu in njegovo stranko, ni storil prav ničesar za to, da bi nam, neposrednim sosedom elektrarne, olajšal sožitje z njo. Celotno naše prej omenjeno znanstvo in stiki, ki smo jih mi osebno ali naši občinski funkcionarji imeli z njim, ni pre-

seglo ravni neučinkovitosti, neuresničevanja sprejetih nalog (renta, odlagališče), nesodelovanja in arogance!

Zavedamo se nevarnosti elektrarne, ne branimo nikogar izmed njenega osebja in nismo v nuklearnem lobbyju! Hočemo le kolikor toliko znosno življenje ob objektu, ki so nam ga vrinili v okolje drugi! Zato se bojimo nasilnih poskusov stranke zelenih, da bi na vsak način takoj zaprla krško nuklearko! Zakaj? Zato, ker se bomo veliko bolj varne počutili, če se je bodo bali tudi gospod Šešerko in njegovi in bali se je bodo, dokler bo delovala. Ko pa bo enkrat zaustavljena, bo očitno manj nevarna! Nimamo niti najmanjše garancije za to, da bodo stekli tudi vsi ostali postopki, ki bi morali pripeljati do njene razstavitve in varne pospravitve! S svojim dosedanjim ravnanjem in s tistim, kar smo o prejšnjem, "rdečem" načinu delovanja dr. Šešerka izvedeli iz komentarja radia Brežice, nam pač ne more zbuditi toliko zaupanja, da bi mu verjeli na besedo in ga podprli. Lahko pa si pridobi naše zaupanje: tisti, ki hoče zaustaviti NE Krško na hitro in skoraj nasilno, naj pride živeti k nam, vsaj v Krško, če že ne v Stari Grad. Potem bomo z vsemi silami podprli vse, za kar se bo zavzemal. Le ostati bo moral z nami in na lastni koži občutiti tudi posledice svojih prizadevanj.

Krško, 5. 5. 1992

■ Jože Stibrič

Do Senovega kmalu po boljši cesti

Ena najbolj iztrošenih prometnih povezav v občini, cesta med Brestanico in Senovim, je končno dobila povsem oprjemljivo osnovo za popravilo. Občinska skupščina je v začetku aprila z odlokom sprejela lokacijski načrt za rekonstrukcijo 2,5 km dolgega odseka te regionalne ceste – od odcepa k Sigmatu do priključka k Domu XIV. divizije. Dela bo financirala republika. Pri rekonstrukciji se bodo izboljšali vozno-tehnični pogoji z iz-

boljšanjem vertikalnih in horizontalnih elementov, z razširitvijo vozišča, z ureditvijo odvodnjavanja in poti za pešce, znižano bo klanec pred Senovim, je zapisano v sprejetem dokumentu. Krajani KS Brestanica in Senovo so s svojimi pripombami na javni razpravi pomagali oblikovati odlok. Pristojnemu upravnemu organu so obljubili pomoč pri pridobivanju zemljišč za cesto, da bi bilo gradnji napoti kar najmanj zapletov.

■

Potrošniški kotiček:

Plašč

Je že tako! S popularnostjo časopisa se širi tudi krog tistih, ki ga znajo uporabiti. Tudi za pritožbe. Seveda pa se širi tudi krog tistih, ki so zaradi pritožb jezni na nas. V tržno razvitih deželah sprejemajo stranke s pritožbami kot partnerje, ki jim pomagajo izboljšati ponudbo, pri nas pa jih silijo, da si poiščejo zadoščenje drugod! Tudi v Našem glasu.

Gospa Z. L. s Senovega (podatki v uredništvu!) je svoj pomladanski plašč iz balonske svile odnesla v kemično čistilnico. Prizna, da malo pozno, kar pa je bilo tokrat nekoliko usodno. "Če bi se tega lotila jeseni, tako, kot je treba, bi ga bila spravila na Videm, kot sem to počela doslej, tako pa se je mudilo..." In ker se je mudilo, je omenjeni plašč odnesla v kemično čistilnico "Cirila" na CKŽ. "Po čiščenju me je plašč čakal že kar pripravljen, zapakiran v vrečki (čeprav očiščene in zlikane obleke običajno obzirno do zadnjega visijo na obešalnikih) in tako sem šele doma opazila raztrganino pri enem izmed gumbov (glej sliko!). Seveda sem odhitela nazaj, a za tisti dan je bilo že prepozno, saj je bila ura že 16.10 in lastnica, gospa Helena Žabkar, je očitno odhitela vnovčit (tudi) ček, s katerim sem ji plačala storitev. To, da ga je vnovčila še isti dan, sem ugotovila kasneje iz bančnega izpiska. Naslednji dan se je moja jeza za silo pomirila in skušala sem se pomeniti, a gospa Žabkar je vztrajala pri svoji trditvi, da sem ji tak (zatrgan) plašč že prinesla v čiščenje, in je lastno izjavo hotela potrditi še s pričevanjem svoje delavke.

Prepričana sem, da plašča sama nisem poškodovala, saj mi je preveč dragocen in preveč skrbno varujem svojo garderobo, da ne bi opazila tolikšne luknje! Pravila lepega vedenja (lahko govorimo o kodeksu!) v kemičnih čistilnicah pač narekujejo, da lastnik ali njegov delavec pusti kos oblačila, na katerem je šele naknadno opazil poškodbo, neočiščen in poškodbo lastniku najprej pokaže. Če pa se že zgodi nesreča pri čiščenju (prepričana sem, da se tokrat je), je to končno lahko povsem samoumevno. To se dogaja! A k nesreči sodi opravičilo, ponudba povračila ali popravila škode, prijaznost, ki že sama pridobi naklonjenost stranke! To učinkuje čisto drugače kakor zanikanje vsake krivde in celo poskus, da bi lastnik svojega delavca prisilil v kakršnokoli pričevanje! Plašč smo nekako uspeli zakrpati, a sklenila sem, da z obnašanjem lastnice kemične čistilnice Cirila seznanim tudi javnost, da bo tudi ona kaj imela od tega neljubega pripetljaja. Če bo znala, bo iz tega potegnila več, kakor si zasluži! Nečesa se bo naučila! Dodatne informacije o vedenju v čistilnicah pa si lahko poišče tudi pri svojih kolegih v ostalih krških ali brežiških čistilnicah."

Območka gospodarska zbornica

Podelitev priznanj za najboljše v letu '91

Ob stanju, ki je v posavskem gospodarstvu povsod bolj ali manj enako – slabo, so bili tudi v Območni gospodarski zbornici Posavja v zadregi, ali naj tudi tokrat podelijo priznanja za gospodarske dosežke. Prevladalo je mnenje, da je tradicijo treba ohraniti in da je prav zaradi krize vzpodbudno tudi s podelitvijo zborničnih priznanj izpostaviti tiste, ki jim je uspelo ostati visoko. Med takimi je zbornica za preteklo leto izbrala tri: kolektiv Nuklearne elektrarne, Branka KOsa in Borisa Resmana. Priznanja so jim podelili na posebni slovesnosti 23. aprila.

Prejemniki zborničnih priznanj, od leve: Boris Resman, Branko Kos in predstavnik NEK, Rudi Mlinarič. (Foto: Ljubo Potočnik)

Kolektiv NEK je prejel veliko priznanje GZS – Območne zbornice POsavja. Za svoje rezultate v obratovanju in poslovanju in nenehne izboljšave, ki zagotavljajo varnost obratovanja in strokovno vodenje. Vse to jo uvršča v prvo četrtino najuspešnejših tovrstnih objektov na svetu, kar so poleg merljivih rezultatov potrdile tudi odgovorne mednarodne institucije.

Branko Kos, direktor podjetja INO Brežice (Krška vas) je prejel malo zbornično priznanje. V šestih letih njegovega vodenja se je število zaposlenih v kolektivu povečalo z 38 na 60, posodobili so proizvodni proces in opremo in izdelali lastni proizvodni program. To je proizvodnja kmetijske mehanizacije, ki je 90 % prodajo na zahtevna evropska tržišča. Poslovanje prinaša nadpovprečne gospodarske učinke.

Boris Resman, obrtnik in podjetnik iz Krškega, je prejel malo zbornično priznanje. Začel je leta 1979 kot obrtnik in se s svojim programom kovinskih izdelkov kmalu uveljavil na trgu. Leta 1990 je s partnerjem iz Avstrije ustanovil mešano podjetje in kmalu povečal število zaposlenih s 5 na 10 in s kakovostjo svojih izdelkov prodrl na tuje trge. V celoti izvažajo svojo produkcijo umetnega kovaštva, sicer pa prodajo na tuje že 90 % celotne proizvodnje. Izvozna usmeritev prinaša dobre poslovne rezultate, povečevanje naročil pa obeta tudi dodatno zaposlovanje.

Nagrajencem sta v imenu zbornice čestitala njen predsednik Jože Mulej in predsednik komisije za priznanja Valentin Dvojmoč. Slovesnost so z vokalno-instrumentalnim nastopom polepšali učenci krške glasbene šole.

Je (dobro) gospodarjenje popularno?

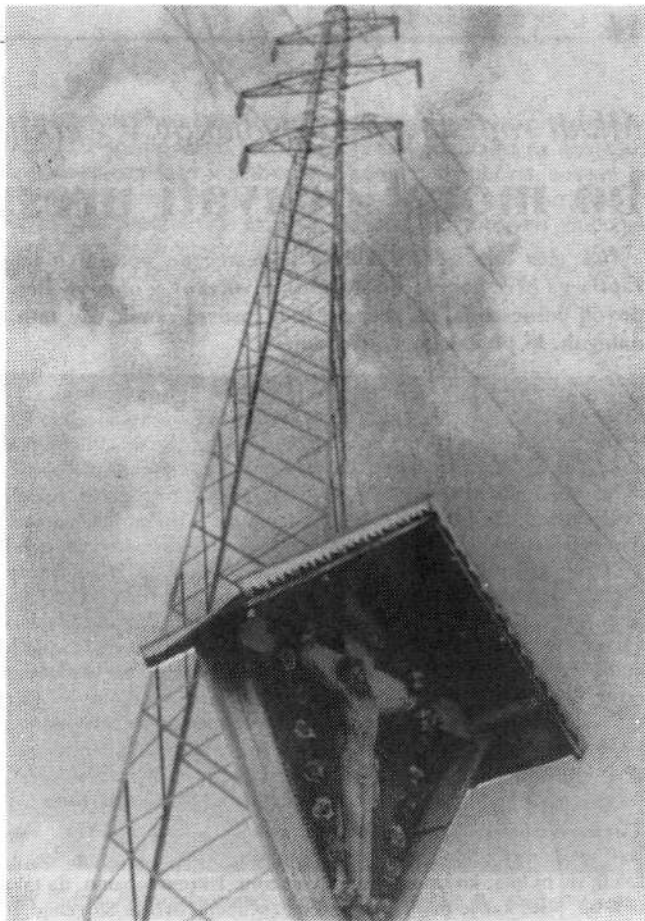
Nagrade, ki jih podeljuje zbornica, naj bi izpostavile 'svetle' primere, ti pa naj bi motivirali še ostale gospodarstvenike. Te, podeljene za preteklo leto, pa še posebej, saj je bilo leto 1991 najtežje doslej." Približno tako je inž. Jože Mulej "opravičil" letos podeljena priznanja za gospodarske dosežke. Kajti pojavljajo se tudi dvomi, ali so take slovesnosti primerne v današnjem kriznem času naše družbe. Verjetno pa lahko trdimo, da tako kot velikega navdušenja in čaščenja nagrajencev tudi velikega zgražanja v javnosti ne bo. Gospodarjenje, zlasti uspešno – ali so prejemniki priznanj absolutno uspešni, tega ne vemo, ker niso priložena merila, slabi pa prav gotovo niso – v javnosti tako ali tako ni nikoli doživljalo popularnosti. Uspehov so se veselili bolj interno (za neuspehe se javnost navadno zanima, ko izbruhne štrajk). Ne, kakšne popularnosti, kot jo doživlja dnevna politika s svojimi bleščečimi "dogodki" in neoprijemljivimi rezultati, gospodarstvo ni bilo nikoli deležno. Nebodigatreba. Morda je najboljši dokaz za to časopis kolega novinarja, ki je predvideval, da bo bralstvo novi časopis, posvečen samo gospodarstvu, sprejelo kot blažilo za živce, razrahljanje z množičnim prekopavanjem Slovencev po lastni preteklosti. Zdaj prizna, da se je motil. In časopis Profit, kljub temu dober, s skrbno izbranimi mojstri peresa, postaja bolj strokovni časopis za podjetnike. Ljudstvo pa hoče politiko, svoje junake, pozitivne in kriminalne, mandatarje stare in nove, retorične festivale v skupščini, preži na to, kdo bo koga z... in ne, kdo bo kaj prigospodaril. Ta ni junak, takim tudi skromne slovesnosti enkrat v letu ne bo zameril, ker jo bo hitro pozabil ali jo celo prezrl. Preveč nestrpnost bo čakal na novo obiranje banan v parlamentu.

Socialdemokratska stranka: O gospodarjenju in (ne)zaposlenosti

Osrednja tema, o kateri so se člani predsedstva občinskega odbora krške Socialdemokratske stranke pogovarjali na svoji marčevski seji, je bilo stanje gospodarstva v občini in socialna vprašanja, ki se s tem odpirajo. Predvsem je šlo za problematiko zaposlovanja. Ostali del razgovora je zadeval delovanje stranke. Slišali smo kratko informacijo o seminarju Socialdemokratske stranke v Avstriji, imenovali so člana v medobčinsko komisijo za volitve in honorarnega tajnika stranke, oblikovali stališče do kongresa SDSS v Mariboru in razpravljali o problematiki plačevanja članarine.

Na sejo so bili povabljeni predstavniki IS občine in Zavoda za zaposlovanje. Predstavnica Zavoda za zaposlovanje, gospa Jelka Grojzdek, je posredovala alarmantne podatke o stanju brezposelnosti, ki znaša 20 % aktivnega prebivalstva (v RS znaša še 15 %) – trend zaposlenosti pa, po mnenju razpravljalcev in statističnih kazalcih so-deč, še ni dosegel najnižje ravni. Zelo neugodna je tudi struktura brezposelnih, ki jo sestavljajo mladi. Na listo čakajočih se prijavljajo predvsem proizvodni delavci, kar pogloblja resnost prihodnjih gospodarskih težav.

Poročilo predsednika izvršnega sveta, gospoda Černeliča, je vsebovalo problematiko in stanje poslovanja predvsem v tovarnah Videm. SOP in nekaterih podjetjih, ki jih verjetno kmalu čaka stečaj. Podrobna predstavitev stanja v Vidmu je pokazala, da se je ob zaključnem računu izkazala dodatna izguba v višini ca 155 milijonov DEM. Kot vzrok za stanje navaja vodstvo razpad trga izdelkov in surovin, kar verjetno ni slika vseh vzrokov za nastalo stanje v tovarni Videm.

Ne odpusti jim, o Gospod, saj vedo, kaj delajo! (Črt Čargo)

Vzroki so očitno tudi v stari, socialno orientirani konceptiji podjetja, dragi upravi, hudo razpisni tehnologiji, uvedeni zaradi poslovnih in političnih odločitev v preteklosti. Posebno zaskrbljujoča je konceptija vodenja podjetja, ki slabo sprejema dobronamerno refleksijo (feedback), sankcionira opozicijske demokratične pobude in s tem hromi tudi lastno uspešnost. Upniki, ki bi morali pritiskati na vodstvo, pa računajo, da bodo preko sanacijske politike bank prenesli svoj riziko v finančnem poslovanju na državljane RS.

Tako v predsedstvu stranke obstaja bojazen, da bi ob sanaciji tega dolga banka prenesla na vsakega državljana RS okoli 100 DEM svojega dolga. Ker stranka zagovarja tržno in socialno konceptijo gospodarjenja, se s takšnim načinom realsocialističnega socializiranja napak pri poslovanju ne more strinjati. Stranka podpira temeljito sanacijo podjetja, ki v naših razmerah vsekakor še ima perspektivo.

Naslednji problem, ki pesti gospodarstvo v občini, je revitalizacija kapitala in delovanja podjetja SOP. Stranka je posebej zainteresirana za zaščito preostanka t. i. družbene lastnine, ki pa je delavci, danes zaposleni v novem podjetju, verjetno ne bodo imeli pravice lastniti. Stranka si prizadeva za kapitalsko integracijo starega in novega podjetja ter s tem združitev poslovnih in lastninskih interesov. Delavcem je treba vrniti možnost lastnjenja in socialno varnost, ki je možna le ob dobrem poslovanju podjetja.

Gospod Franc Jenič je posredoval tudi nekaj ugodnejših podatkov o poslovanju podjetij, ki so do sedaj veljala za "črnske firme". Te so sedaj poslovno uspešne in zagotavljajo s svojim trdim delom vsaj minimalno socialno varnost svojim delavcem. Vodstvom Laboda, Lisce Sevnica, Imperiala in ostalih firm se stranka iskreno zahvaljuje in jim izreka javno priznanje. Veliko zaslug za t. i. "preživetje" imajo tudi številni obrtniki, in tudi njim velja enako iskreno priznanje SDSS. Predsedstvo se je tudi odločilo, da podpira zaposlovanje invalidov in razvoj invalidskih delavnic v občini ter sprejelo pobudo, da vodstvo občine v sodelovanju s stranko odpre v republiki debato o gospodarskem stanju in možnostih njegovega prestrukturiranja.

■ Predsednik SDSS-OO Krško
Miha Rostohar

Mladi rod slovenskih vojakov v Cerkljah

bo moral očuvati uresničene zgodovinske cilje

Naš glas ima sicer nekoliko ponesrečeno periodiko izhajanja, zato mora marsikateri dogodek "osvežiti", a slovesna zaprisega prve generacije slovenskih vojakov v obnovljenem učnem centru v Cerkljah (11. aprila) je gotovo že sama po sebi dovolj pomembna, da prenese tudi časovni zamik. Že zato, ker so slavnostni govorniki zboru mladcev govorili predvsem o nalogah, ki jih čakajo v prihodnje.

"Za te vrednote so se borili general Maister s svojimi vojaki, štiri-desettisočglava slovenska partizanska vojska in slovenska teritorialna obramba (v zadnjem letu) in nanje boste danes vi, mladi slovenski vojaki, prisegli. To ni nič abstraktnega, so pa predragocene pridobitve, da jih ne bi branili z vsemi močmi in sposobnostmi, z glavo, rokami in srcem, v prepričanju, da s tem ostajamo zvesti pričakovanjem vseh prej omenjenih prednikov. Oni so za to, kar danes živimo, žrtvovali vse, kar so imeli – svojo življenjsko srečo. Vse to žrtvovanje je namenjeno tudi sreči prihodnjih generacij, kajti Evropa, ki prihaja, je tudi Evropa novih možnosti za slovenski narod. Vsi obžalujemo, kako majhen da je, in vendar bo lahko Evropi s svojo civilizacijo in kulturo prispeval marsikaj bogatega in pomembnega. Tem vrednotam boste torej danes prisegli tudi vi in prepričan sem, da boste zgled zvestobe svoji domovini in njeni vojski. Srečno, mladi vojaki! Čestitam k vašemu dnevu!" S temi besedami je prvo generacijo mladih vojakov v učnem centru I. stopnje v Cerkljah ob Krki ob njihovi slovenski zaprisegi pozdravil član predsedstva Slovenije, **dr. Matjaž Kmecl**.

Janez Švajncer, pristojen za domovinsko vzgojo pri RŠ TO: "Vojško, ki smo jo gradili, smo naredili takšno, kot smo si sami nekoč želeli, da bi bila, ko smo morali k vojakom. Iskreno upamo, da taka tudi bo. Vse, kar je bilo treba povedati v imenu države Slovenije, je povedal dr. Kmecl. Jaz vam pravim še nekaj v imenu vojske: prišli ste v pravo in zaresno vojsko. Kolikor koli je mlada, je stara toliko, kot so stare korenine slovenskega vojskovanja. Ne gre samo za to, da se tu prijetno počutite. Gre za to, da veste, zakaj ste tu, kot so to vedeli naši predniki. Kot morajo vaši oficirji spoštovati vas, morate spoštovati vi oficirje, kot velja red zanje, velja tudi za vas. In kakorkoli je na prvi pogled novi slovenski vojak malo romantična in prijazna zadeva, je vojašnica trda in zaresna. In takšni boste! Kot velja za nas, ki smo za vas odgovorni: spoštujte naš red, ker je tudi vaš! In

še nekaj: če bi mojo generacijo pred 30, 40 ali pa 10 leti vprašali, ali bo v naših krajih kdaj vojna, bi vsak izmed nas dejal: Ne bo je! Očitno pa je človeštvo tako čudno naravnano, da se je vojskovalo, se vojskuje in se bo. Niste tu, da bi zapravljali čas, ampak zato, da se naučite, kako v novi vojni, ki zanesljivo prej ali slej bo, čeprav je ne želim, ne samo zmagati, ampak tudi preživeti. Temu ste danes zaprisegli in še enkrat vam iskreno čestitam. Držite se, naši vojaki!"

Srečanju je sledil ogled učnega centra in seveda srečanje mladih vojakov s svojci. Na govorniškem odru (slika), so bili (od leve): **stotnik Vasilije Maraš, poveljnik centra, Janez Švajncer, polkovnik Albin Gutman, načelnik štaba TO za Dolenjsko in novoimenovani pomočnik obrambnega ministra Janše, ter dr. Matjaž Kmecl, član predsedstva Republike Slovenije.**

Zahteva štirih krajevnih skupnosti:

Zdravstveno varstvo na Senovem naj se ne krni

Že pred časom so v senovski zdravstveni postaji ukiniteli sobotno in nedeljsko dežurstvo in pred kratkim še otroško posvetovalnico. Zvrstili so se protesti iz štirih krajevnih skupnosti (Senovo, Koprivnica, Brestanica in Rožno–Presladol), šol, podjetij. Aprila so na Senovem organizirali protestni zbor in krajanji so na njem zahtevali, da se vse omenjene dejavnosti vrnejo.

Na območju teh krajevnih skupnosti so tri velike delovne organizacije, veliko število otrok in upokojencev, naselja v hribovitih predelih so precej oddaljena že od Senovega, kaj šele od Krškega. Krajanji so prepričani, da jim zaradi vsega tega ne bi smeli krniti zdravstvenega varstva, in tudi zato ne, ker njihove delovne organizacije pla-

čujejo nemajhen delež v zdravstveni fond – in to redno, so poudarili. Ne nazadnje živi na tem območju 25 % prebivalstva cele občine, od osebja ZD Krško pa na Senovem dela 20 ljudi ali 22 %.

Direktor ZD Krško dr. Rudolf Ladika je zbrano občinstvo poskušal prepričati, da ne z denarjem ne s številom ljudi, ki jih ima na voljo, sam ne more ničesar narediti. ZD je imel do 1988 priznana dela za 171 ljudi, od 1991 le še za 141 (Senovo je na račun tega krčenja izgubilo 0,20 delavca). Z denarjem, ki ga namenja za toliko delavcev republika, že sedaj težko plačujejo dežurstva, trdi dr. Ladika, startne osnove pa so že tako nižje, kot v nekaterih organizacijah, ki nimajo dežurstev. Za povrh se kdaj zgodi, da so nakazila zdravstvenemu domu še nižja od dogovorjenih in da naročniki ne poravnajo svojih dolgov; do aprila sta, na primer, dolgovala podjetje Videm 4 milijone in NEK 2 milijona tolarjev.

Krajanji na zboru so kljub tem argumentom zahtevali, naj se zdravstvena služba ustrezno preorganizira, da bo na Senovem delovala kot prej. Komisija, ki jo bodo ustanovili iz predstavnikov omenjenih štirih krajevnih skupnosti, naj bi skupaj z zdravstvenim domom in občinskim izvršnim svetom poiskala možnosti za rešitev.

Pogovor je bil seveda tudi priložnost, da so nanizali svoje slabe izkušnje z delavci ZD Krško in še posebej ogorčeni zahtevali, da mora zdravnik vsaj s predšolskimi otroki znati govoriti slovensko. Ker je bil na pogovoru navzoč tudi predsednik IS Franc Čermelič,

so naštel tudi nerešene komunalne in druge krajevne probleme ter očitali izvršnemu svetu, da je pri pripravi proračuna za leto 1992 levji delež usmerjen v središčni in južni konec občine, severni pa odrinjen. Sicer pa menijo, da bi lahko sami postorili marsikaj več, ko bi imeli zaposlenega človeka, ki bi delal za krajevno skupnost. S prošnjo, da se jim to (tudi finančno) omogoči, delegat Senica v skupščini ni uspel, zato je tokrat malce presenetila izjava predsednika IS, da za zaposlitev tajnika v KS Senovo ni nobenih zadržkov. ■

Predstavniki različnih strani na zboru krajanov (od leve): predsednik IS inž. Franc Čermelič, direktor ZD Krško dr. Rudolf Ladika, in predsedniki svetov KS, Mirko Avsenak (Brestanica), Ludvik Grilc (Senovo), Anton Bohorč (Rožno-Prekladol) in Franc Bogovič (Koprivnica).

“Mojemu otroku se to ne more zgoditi” – ???

“Spolni napad na otroka – kje poiskati pomoč?” je naslov regijskega posveta, ki ga je aprila v Krškem organiziral Urad kriminalistične službe UNZ Krško in nanj povabil predstavnike šol, zdravstvenih in socialnih ustanov, policije. Strokovnjaki različnih profilov so osvetlili problematiko z več vidikov: kriminalističnega, kazenskopravnega, socialnega, psihološkega in psihodinamskega. Namen posveta je bil predstavitev brošuric o spolnih napadih na otroke (do 14. leta), ki ju je na pobudo inšpektorice republiške uprave kriminalistične službe Katje Bašič izdalo Ministrstvo za notranje zadeve. Postali naj bi pripomoček za starše, otroke in delavce v institucijah pri preprečevanju tovrstnih dejanj ali vsaj ublažitvi posledic.

O spolnih napadih s pogledom različnih strok (od leve): dr. Ivo Nemeth, psihiater iz ZD Krško, Bojan Klakočar, namestnik javnega tožilca v Brežicah, Ivan Urek, kriminalist v UNZ Krško, ki je pogovor povezoval; Nataša Dobravec, socialna delavka iz OŠ Leskovec, Davorin Avguštin, psiholog v UNZ Krško, Katja Bašič, inšpektorica v republiški kriminalistični upravi, in Gordana Rostohar, psihologinja v Centru za socialno delo Krško.

Težnja, ki je vodila tako k izdaji brošurice kot tudi organizaciji posveta (ne samo v Krškem), je bila pretrgati molk o tej temi, o kateri so vztrajno v veljavi tudi nekatera zmotna prepričanja. Malo ljudi namreč ve, da je kar v treh četrtinah primerov storilec znana, domača oseba, in ne neznanec; da žrtve niso le najstnice, ampak dečki in deklice vseh starosti, celo dojenčki; da otroci o spolnem napadu ne lažejo; da se spolni napadi nad istim otrokom lahko ponavljajo tudi več let; da spolni napad običajni sploh ni povezan z nasiljem, ampak z obljubami, podkupovanjem ipd.; da je med storilci veliko navzven povsem navadnih ljudi s službo, poročenih, ki pred tem še niso imeli opravka s policijo.

Tudi veliko številko smo slišali na posvetu, podroben statistični pregled o storilcih in žrtvah, dečkih in deklicah. V Sloveniji je bilo v zadnjih desetih letih evidentiranih 1090 otrok do 14. leta, ki so bili spolno zlorabljeni, med njimi 813 deklic in 177 dečkov. Sicer pa tega problema ne moremo ocenjevati po številu primerov, ker je vsak zase problematičen in ponavadi zapušča hude in trajne posledice v osebnostnem in socialnem funkcioniranju žrtve: od izgube samospoštovanja, neprilagojenega vedenja, depresivnosti do kriminala in prostitucije. Iz vrst nekdanjih žrtev se celo rekrutirajo novi storilci. Zato ni prav zapirati oči pred to temo; prav je, da vedo starši in vedo otroci. Poučeni bodo varnejši. Ob pasteh v prometu se tega zavedamo, mar ne?

Dr. Ivo Nemeth: "Razvoj seksualnosti je dinamičen proces, ki še zdaleč ni enostaven. Pomemben element v njem je osebnost roditelja, t. j. kvaliteta socializacije njegove osebnosti, ki jo potem prenaša na svojo družino. Incest – najpogostejši je med očetom in hčerko – je spolna deviacija in jo je potrebno zdraviti."

Katja Bašič: "Starši mislijo, da se to njihovim otrokom ne more zgoditi. Statistike pa kažejo, da je takih dejanj tudi pri nas vedno več. Brošurici in okrogla miza naj bi bili spodbuda ljudem, da bi sodelovali s policijo ter za začetek odkritejših pogovorov, tako o delu na tem področju, o samih dejanjih, kot tudi o tem, koliko storimo za žrtve in ali je pristop k žrtvi dejansko pravilen: o travmah, ki jih žrtve lahko doživljajo, in posledicah, ki jim lahko ostajajo za celo življenje."

Bojan Klakočar: "Po kazenskem pravu so posebej varovane mladoletne osebe, če gre za izkoriščanje zaupnega odnosa med mladoletno osebo kot žrtvijo in storilcem. Ne predpostavlja se, da bi bilo po trebnju fizično nasilje. Že takšno dejanje je posebna oblika nasilja in je zato kaznivo ne glede na to, ali se je žrtev upirala ali pa pristala ali celo napoljevala k dejanju. Kadar pa je storjeno z uporabo sile, je kvalificirano kot hujša oblika in je zanj zagrožena kazen od 3 do 15 let zapor."

Nataša Dobravc: "S problematiko spolnega nasilja se v šoli ne srečujemo pogosto oziroma ne

pridemo do informacij o njem. Primerov imamo evidentiranih zelo malo. Starši navadno molčijo, otroci tudi. Zato tudi na učiteljskih konferencah nismo o tem še nikoli govorili."

Davorin Avguštin: "V letih 1981–1991 je bilo na območju UNZ Krško evidentiranih 70 primerov, od tega 62 napadov na deklice in 8 na dečke. Največ primerov, dvanajst, je bilo leta 1983. Povprečna starost žrtev je bila 9–13 let."

Gordana Rostohar: "O razsežnosti spolnega nasilja nad otroki se v glavnem ugiba. Odkritih je le majhno število primerov. Nekateri avtorji govorijo le o 5 % odkritih primerov, drugi o verjetnosti, da jih je v mestih 15-krat več, v ruralnih področjih pa celo do 100- do 200-krat več. Tudi v Posavju je tako, pogrešamo pa organizirano akcijo, ki bi ta problem poskušala bolj osvetliti in vplivati na njegovo zmanjšanje."

Ne drži trditev, da so storilci "navadni" ljudje. V njihovi življenjski zgodovini pogosto zasledimo, da so bili izpostavljeni zelo grobemu terorju svojih staršev, tudi spolnim zlorabam. Zato tudi na storilca ne bi smeli reagirati poniževalno; ker so to motene osebnosti, večinoma na emocionalni stopnji svoje žrtve, bi jim morali prav tako pomagati in na ta način preprečevati povratništvo. Tudi s tem bi lahko prispevali, da bi bilo spolnega nasilja nad otroki manj."

"SONCE NA DLANI" JE NASLOV LITERARNEGA VEČERA V ORGANIZACIJI IN IZVEDBI TATJANE VERTOVŠEK (KUD "Anton Aškerc" Koprivnica), ki se je zgodil v nedeljo, 26. aprila v koprivniški šoli. Mlada avtorica je doslej objavljala v Kmečkem glasu in reviji Ognjišče ter sodelovala na več literarnih natečajih. Je zmagovalka literarnega natečaja v organizaciji Studia D. Vse njene pesmi so izredno čustvene, čutne (izpovedna lirika), saj jo pri ustvarjanju vodi moto Malega princa: glej s srcem. Za tako majhen kraj sorazmerno veliko število obiskovalcev je prav zaradi tega odšlo domov z mešanimi občutki.

Vsekakor želimo mladi avtorici, da se predstavi še kje drugje, saj si s kvaliteto svojih pesmi to zasluži. Tudi kraj sam bi bil glede na zadnje dosežke v kulturi upravičen do primerne prostora za to dejavnost. (Besedilo in fotografija: Tone Petrovič)

Praznik pomladi na Raki Izkupiček za igrače

Zadnjo soboto v aprilu je bila na Raki prireditev z naslovom Pomladi naproti. To je bila proslava, ki so jo pripravili predšolski otroci s svojimi vzgojiteljicami Tatjano Bajc, Ano Tomše, Lucijo Kuntarič in varuhinjo Tino Ulčnik. Nastopali so otroci iz vrtca, male šole, prvega razreda in otroci, ki obiskujejo Cicibanove urice. Gostje so bila še dekleta plesne skupine Mi, molji iz Kostanjevice. Tudi jaz sem nastopala v ritmični skupini naše šole.

Otroci iz vrtca so se predstavili s svojimi klobuki, petelinji, metulji, pikapolonicami, mala šola pa z igrico in pesmico o gradiču ter ostalimi točkami. Plesna skupina Mi, molji se je predstavila s svojim kan-kanom. Plesalke iz ritmične skupine mentorice Mojce Tomažin smo zaplesale kavbjsko polko. Na klavir nam je zaigral prvonagrajenec 21. slovenskega tekmovanja mladih glasbenikov Andrej Resnik. Uživali smo ob skladbah, s katerimi je zmagal.

Po končani prireditvi so si obiskovalci lahko ogledali razstavo likovnih in tehničnih izdelkov otrok iz vrtca. Mnogo so jih naredile tudi vzgojiteljice in varuhinja, in te so po prireditvi prodajali, z zbranim denarjem pa so kupili igrače za vrtec.

Večer je bil zelo prijeten, obiskovalci so prireditev pohvalili, iz česar smo začutili, da si takih prireditev v kraju še želimo.

■ Ksenija Tratnik,
4. b OŠ Raka

Predlog zakona o
novi organiziranosti

Zavoda za zdravstveno zavarovanje

NOVA ORGANIZIRANOST ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO zavarovanje Slovenije je pred kratkim ponovno uspela združiti funkcionarje Posavja. Po predlogu zakona, ki ureja to področje za celotno Slovenijo, naj bi ta zavod imel 9 (z besedo: devet) območnih enot z izpostavami. To pomeni, da bi bilo Posavje na področju zdravstvenega zavarovanja ponovno razdeljeno na dve regiji. Krško bi pripadlo območni enoti Novo mesto, Brežice in Sevnica pa območni enoti Celje. "Razpetost občin Brežice, Krško in Sevnica med različne regije in njihova vključenost v različne upravno-teritorialne celote je v preteklosti škodovala razvoju zdravstva v Posavju," je zapisano v gradivu, ki je bilo priloženo vabilu na sejo Sveta posavskih občin. Tej trditvi sledi navedba različnih oblik organiziranja zdravstva v Posavju in še predlog, da predlagatelji zakona pri vzpostavitvi novega sistema zavarovalništva (obvezno in neobvezno zdravstveno zavarovanje) tudi našo regijo opredelijo kot območno enoto. Taki organiziranosti je izrekel podporo tudi minister dr. Božidar Voljč, po prepričanju avtorja besedila pa bi bila v prid tudi razvoju tukajšnjega zdravstva ter vsem zavarovancem v naših treh občinah. Taka organiziranost bi se ujemala tudi s tisto, ki jo ima Zdravniška zbornica Slovenije.

Člani Sveta posavskih občin so na svoji seji (7. aprila) najprej skušali poiskati argumente, s katerimi naj bi naši poslanci na seji republiškega parlamenta spodbijali predlagano organiziranost začasne (nove) skup-

Ceste so kakor ožilje:

Če so zdrave, je tudi družba močna!

Nekako tako je bilo razumeti vzrok, zaradi katerega so strokovnjaki čutili potrebo, da organizirajo strokovni posvet o cestah. Njegov uradni naslov je bil "Gospodarjenje z nizkoprometnimi cestami v Sloveniji", bil pa je v četrtek, 7. maja v krškem kulturnem domu. Pokrovitelj posveta je bil Svet posavskih občin, organizator podjetje Point d.o.o. Krško, medtem ko je za strokovno plat dela na srečanju očitno poskrbela Univerza v Mariboru oziroma Center za ceste in cestni promet pri njeni tehnični fakulteti.

V uvodnem nagovoru je predsednik SO Krško in predsedujoči v svetu Posavskih občin, Vojko Omerzu, zbrane pozdravil v imenu pokrovitelja ter jim predstavil krško občino. Med posvetom, ki je trajal ves dan, pa so se zvrstili predavatelji s svojimi temami. Dr. Martin Lipičnik je govoril o pomenu nizkoprometnih cest in ulic, Jan Sajevec o signalizaciji na nizkoprometnih cestah, elementih in opremi cest, proizvajalec high intensity folije pa je zbranim predstavil njeno uporabnost pri izdelavi prometnih znakov. Milan Brečko, pomočnik slovenskega ministra za promet, je zbrane seznanil s pripravo nove zakonodaje in njenim vplivom na nadaljnji razvoj in vzdrževanje lokalnega cestnega omrežja, mag. Dušan Ogrizek pa je predstavil možnosti načrtovanja in vzdrževanja nizkoprometnih cest s pomočjo računalniškega programa CadBOR - 2. Zadnjo temo je predstavil dr. Šibenik, govoril je o načrtovanju udeležbe otrok v prometu, posvet pa so zaključili z okroglo mizo.

ščne Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, nato so ugotovili, da je predlagalec dokumenta zadevo organiziral dovolj modro, da mu sploh ni bilo treba vprašati za mnenje lokalnih skupnosti. Svoje delegate v to skupščino so lahko predlagale različne organizacije in te so pri svojem delu Posavje kot regijo pač obšle.

Trenutno je gotovo le to, da so republiški poslanci iz Posavja na skupščinskem zasedanju v Ljubljani uspeli dokazati, da zadeva, z našega stališča gledano, ni bila korektno izpeljana in da, dokler ni bilo prepozno, sploh nismo vedeli, da bi se lahko potegovali za kako delegatsko mesto v novi, začasni skupščini zavoda. Predlog so avtorji umaknili!

Na sliki: sejo je zaradi odsotnosti predsedujočega, Vojko Omerzuja, vodil brežiški župan Teodor Oršanič (levo). Na desni pa je novinarska loža. Tako smo jo krstili novinarji, ker smo se daslej skozi leta pač unikali pred pomembnimi možmi na svoj rob mize - da jim ne bi bili napoti in da bi mi imeli svoj mir pri delu. Očitno ne gre pri politiki samo za simbiozo pomembnih ljudi z neobdignatnega novinarji, ampak nam ti tudi malo zavidajo specifičnost našega kotička, pa so se tokrat sami, za pokušino, namestili tja. Na levi strani mize sta republiška poslanca, gospoda Rainer in Šonc.

Gostovanje v Obrigheimu: Namiznoteniški turnir in druženje

Člani Namiznoteniškega kluba NE Krško so se 15. aprila vrnili z gostovanja v prijateljski občini Obrigheim. V ekipi sta bila poleg dveh organizatorjev in igralcev - članov tudi dva pionirja, srečali pa so se z igralci iz Sportverein Germania Obrigheim. Gostitelji so svoje moštvo okrepili z dvema igralcema iz pokrajinske lige in tekmovalni rezultat turnirja je bil temu primeren - 8 : 6. Poraz je bil po besedah enega izmed udeležencev, predsednika krškega kluba, gospoda Marjana Žagarja, kar razumljiv, saj imajo naši prijatelji v Nemčiji sila bogato izbiro kakovostnih igralcev.

Sicer pa krški namiznotenišarji niso šli na obisk v Obrigheim samo zaradi tekmovanja in igre so bile predvsem prijateljske. Veliko pomembnejša so znanstva in vezi, ki so jih gostje in gostitelji v času obiska med seboj ustvarili. Krčane so namreč oskrbeli kar njihovi gostitelji na svojih domovih, program obiska pa je obsegal še vse kaj drugega. Ogledali so si tamkajšnjo jedrsko elektrarno, bili na nekaj družabnih srečanjih, župan (gospod Konrad Lauer) jim je razkazal tamkajšnje mestne znamenitosti, njihovi klubski kolegi pa so jih popeljali tudi na ogled evropskega namiznoteniškega prvenstva v Stuttgart.

KMETIJSKI NASVETI

Nekaj nasvetov za škropljenje

Žitarice so že dosti napredovale v razvojni fazi. Zato nam bodo kmalu lahko začeli delati težave žitni strgači. Zatiramo jih, ko je presežen prag škodljivosti (po ena ličinka na vsako rastlino) s sredstvi, kot so:

- CHROMOREL D v 0.6-0.8 l/ha
- RELDAN 2E v 0.4-0.6 l/ha
- FASTAC v 0.2-0.3 l/ha

Sredstva tudi dobro delujejo na listne uši.

Zatiranje plevela v koruzi

Pripravki, ki jih lahko uporabimo po setvi in pred vznikom, so:

- CIATRAL KSZ v 6-8 l/ha - proti enoletnim ozko- in širokolistnim plevelom;
- PRIMEXTRA 500 (tekoči) v 4-7 l/ha - proti travnim in širokolistnim plevelom;
- PRIMAGRAM 500 WF - podobno kot zgoraj.

Pripravki za škropljenje po vzniku koruske:

- TELL 75 WG v 40g/ha - proti divjemu sirku, plazeči pirnici, delno slaku. Škropimo, ko so pleveli visoki 10-15 cm, korusa pa ima najmanj 4-8 listov. Obvezno moramo dodati sredstvo za izboljšanje močljivosti;
- TAROT 25 DF v 50-60g/ha - zatira semenske in koreninske travne plevela. Čas škropljenja je enak kot zgoraj. Obvezno dodati močilo.

Zatiranje plevela v krompirju

Pred vznikom lahko uporabimo:

- PROMETRIN 500 v 1.5-3.0 kg/ha - proti enoletnim široko- in ozkolistnim plevelom, tik pred vznikom;
- GESAGARD 50 WP - podobno kot zgoraj;
- PROHELAN T - podobno kot zgoraj.

Po vzniku krompirja lahko uporabimo:

- BASAGRAN v 2.0-3.0 l/ha - proti smolencu, ščiru, beli metliki in drugim enoletnim širokolistnim plevelom. Uporabimo po vzniku, ko imajo pleveli do 6 pravih listov. Ne priporočamo za semenski krompir;
- FUSILADE SUPER v 1-2 l/ha - za enoletne trave, v 2-4 l/ha - za večletne trave (pirnica, divji sirek). Škropiti po vzniku, najbolje, ko so trave v mlajšem razvojnem stadiju.

Škropljenja v sadovnjakih in vinogradih

Sadovnjaki

Maj je čas, ko so možne obilne padavine, s tem pa tudi okužbe s škrlupom. Paziti moramo na redne presledke od 7 do 10 dni med posameznimi škropljenji. Škropilno oblogo lahko izpere že 30 mm dežja. Proti jablanovi plesni lahko uporabimo nekatere sistemične fungicide:

- TOPAS C v 2.25 kg/ha,
- SYSTHANE MZ v 2.5-3.0 kg/ha (opozorilo: največ trikrat v sezoni!).

V tem času se lahko močno namnožijo listne uši. Proti njim lahko uporabimo sredstva:

- PIPIMOR v 0.75 kg/ha,
- HOSTAQUICK v 1l/ha,
- FOLIMAT v 1 l/ha.

Vinogradi

V času pred cvetenjem ponavadi začnemo škropiti proti peronospori. Prvo škropljenje je priporočljivo opraviti, ko so mladice velike 40-50 cm. Prednost imajo pripravki:

- FOLPET v 3 kg/ha,
- DITHANE M-45 v 3 kg/ha.

Proti oidiju pri prvem škropljenju dodajamo COSAN, 3-4 kg/ha.

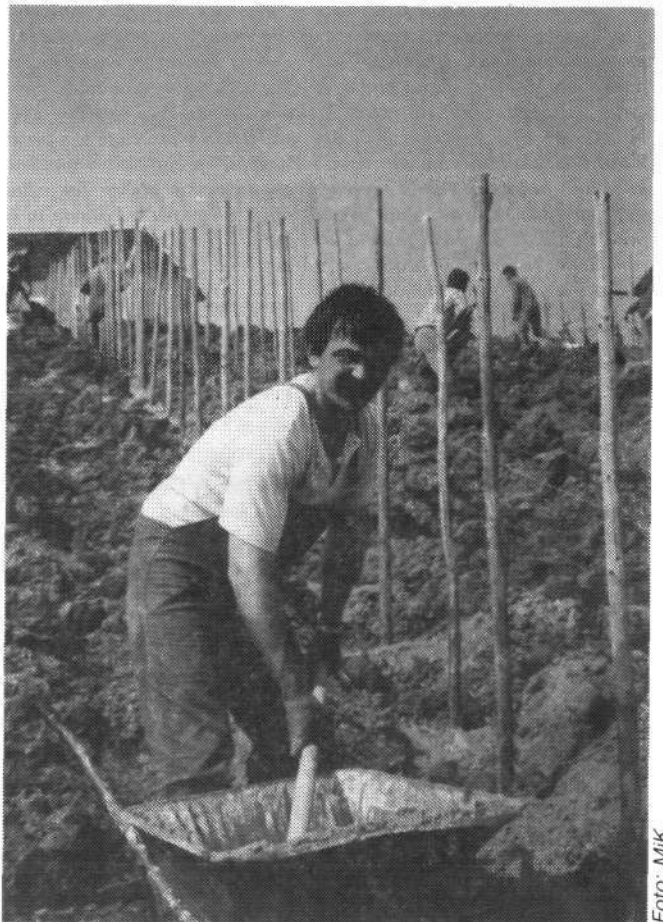

Foto: Mirk

Kratki napotki za siliranje trave

Dosedanje izkušnje so pokazale, da je potrebno silirati uvelo krmo s 40-45 % SS (suhe snovi). Poskušajo tudi s 30-35 %, vendar so izkušnje pokazale, da ima taka silaža slabo konzumacijo (živina je premalo zaužije).

Sam fermentacijski proces, ki nastaja pri siliranju, lahko kontroliramo tako, da ustvarimo anaerobne razmere v silosnem kupu, zato silažo pokrijemo s folijo. Na ta način omogočimo fermentacijski proces mlečnokislinskih bakterij, ki med fermentacijo spreminjajo sladkor v

mlečno kislino, ostale škodljive (aerobne) bakterije, ki potrebujejo za svoje življenje kisik, pa uničimo. Zato je potrebno silažo čim bolj stlačiti, da ostane v silosnem kupu čim manj zraka, ter jo čim prej pokriti. Postopek siliranja lahko kontroliramo z različnimi dodatki:

1. **INHIBITORJI.** Sem prištevamo razne organske in anorganske kisline (mravljična, propionska), s tem dosežemo hiter padec pH-vrednosti v silosnem kupu, onemogočimo delovanje škodljivih bakterij in plesni ter ohranimo čim več hranilnih snovi v krmi, skratka, izgube so minimalne.

2. **STIMULATORJI.** Običajno dodajamo razne sladkorje, melaso, pesne rezance, koruzni šrot, ki predstavljajo direktno hrano mlečno-kislinskim bakterijam, kajti v travi je ogljikovih hidratov malo, na ta način pa si bistveno izboljšamo proces siliranja.

3. **BIOLOŠKI DODATKI.** Sem prištevamo kupljeno kulturo mlečno-kislinskih bakterij, ki se v silosnem kupu vsakih 30 minut množijo.

4. **DODATKI ZA OKUSNOST SILAŽE.** To so razna rastlinska olja, ki jih pokladamo direktno pri krmljenju, s tem da preprečimo v silaži vonj po masleni kislini.

Travnica ruša zelo hitro raste, prav tako pa hitro ostari in tako izgubi ogromno hranilnih snovi. Zato je zelo pomembno, da travo v ustrezni fenofazi razvoja pravilno izkoristimo, ko imamo največji delež hranilnih snovi. Zato velja naslednje pravilo:

1. **PAŠO** pričnemo v fazi razraščanja travne ruše in pasemo do polovice faze kolenčenja (bilčenja).

2. **SILIRAMO** v fazi latenja, vse od začetka do konca.

3. **KOSIMO** v fazi latenja, in sicer v celotni fazi, do začetka faze cvetenja.

■ **Kmetijski svetovalec**
Jože Kramar, inž. agr.

Na okenski polici

Vsaj enkrat mesečno je priporočljivo s palčko razrahljati zemljo okrog rastlin, da pride zrak do korenin. Proti koncu meseca ali natančneje v drugi polovici, ko mine nevarnost pozebe, bomo okenske in balkonske rastline prenesli na prosto. Že sedaj pa lahko prenesemo na prosto posodovke, ker so te večinoma odpornejše proti nizkim temperaturam.

Vse rastline pa moramo prenesti na prosto v oblačnem vremenu. Še boljše je, če to storimo, kadar dežuje. Na ta način preprečimo morebitne poškodbe, ki jih povzroči sonce.

Grmovnice

Naša glavna skrb je varstvo pred boleznimi in škodljivci. Zelo pogoste so listne uši, ki nam lahko napravijo zelo veliko škodo. V tem času pa med grmovnicami poganjajo številni pleveli, ki jih moramo prav tako zatirati. Najbolje je, da se z njimi spoprime kar z motiko. Tako ne bo nobene škode. Če pa uporabimo herbicide, lahko z njimi mnogim rastlinam prizadenemo hude poškodbe. Svetovalka za kmečka gospodinjstva:

■ **Branka Radej-Koren**

Dobrote za oči in usta

Društo (prej aktiv) kmečkih žena iz Krškega se je tudi letos udeležilo prireditve Dobrote slovenskih kmetij, ki jo že nekaj let zaporedoma organizirajo na Ptuju. Iz krške občine je zadnji konec tedna v aprilu odšlo sedemčlansko zastopstvo – poleg šestih predstavnic društva še pospeševalka za kmečka gospodinjstva Branka Radej-Koren. Z ocenjevanja so se vrnile s priznanji za kakovost vseh žlahtnih barv.

Zinka Razum z Reštanja je dobila zlato priznanje za pinjence in pregreto smetano, srebrno za poltrdi sir in bronasto

za skuto. Mešani kruh Zofije Grubič z Dobrave pri Podbočju si je zaslužil srebrno priznanje, enako za sirni namaz, za pšenični kruh z dodatki pa bronasto. Marjanca Planinc iz Koprivnice je prejela srebrno priznanje za svoj kvašeni šarkelj. Nuša Abram je dobila bronasta priznanja za tri svoje izdelke: mešani rženi kruh, bio pšenični kruh in ajdov kruh.

Za obisk na tej turistični prireditvi so društva iz vseh posavskih občin organizirala skupno potovanje. Tako so odpadle nevšečnosti iz prejšnjih let, ko je bila pri vsej zadevi najtežje to, kako priti tja.

Ptujske prireditve sta se udeležili tudi Marinka Sotošek iz Koprivnice in Fani Kerin iz Velikega Podloga. Slednja je razstavo oplešala s svatovsko potico, prav takšno, s kakršno je pred dvema letoma postregla predsedniku Kučanu na Vačah, na slovesnosti ob postavitvi kamnitega znamenja v središču Slovenije (Fani Kerinova s pogačo v rokah).

Opravila na vrtu v maju

- Že konec aprila ali v začetku maja dorasteta v tunelih mehkolistna zimska solata sorte nansen in zimska rjavka.
- Iz tunelov pobiramo solato berivko, ki smo jo sejali v marcu, majska kraljica je zgodnejša kot brazilska in ljubljanska ledenka.
- Če smo sejali marca, v tunelih že dozorevajo mesečne redkvice, špinača in radič.
- Na prostem pobiramo por, ki pa bo začel kmalu poganjati cvetno steblo, nadalje rabarbaro in peteršilj, ki je prezimil.
- V maju ponovno sejemo solato, zlasti sorto great lakes, ki v poletni vročini začne prej gniti, kot pa oblikovati cvetno steblo. Tudi korenček, rdečo peso in peteršilj za kasnejšo uporabo in za shranjevanje lahko ponovno sejemo v maju.
- Vse vrtnine, ki potrebujejo veliko toplote, to so kumare, bučke, fižol, sejemo v maju, šele sredi meseca pa presajamo paradižnik, papriko in feferone.
- Tudi zgodnje zelje, cvetačo, kolerabico, ohrovt, zeleno in por presadimo čimprej.

Praden jih presadimo, sadike utrdimo, kar pomeni, da jih nekaj dni zračimo tudi ponoči, če ne kaže na slano. Nekaj dni pred presajanjem prenehamo zalivati gredo, da se v toplem vremenu sadike ne pretegnejo. Dan pred presajanjem sadike dobro zalijemo, da se korenin drži čim več zemlje, saj z zemljo "opremljena" sadika bolje prenaša presaditev kot ona, ki ima gole korenine.

● Pri večjih medvrstnih razmikih, to je po presajanju paradižnika po setvi kumar ali po vzniku fižola, je zelo priporočljivo zemljo pokriti s pokošeno travo nekaj centimetrov na debelo, lahko pa tudi s slamo ali listjem, saj nam potem v medvrstnih prostorih ni treba pletiti.

Material, s katerim pokrivalo zemljo, vedno dodajamo, še poleti dodajamo slamo, listje ali seno, ker s tem, ko rastline obiramo, tlačimo slamo in bi lahko na slabo pokritih zrasel plevel. Pokrite zemlje ni potrebno rahljati in okopavati, se manj stlači pri obiranju, prijetneje je obirati, saj hodimo po mehkem.

Na pokriti zemlji se delovanje mikroorganizmov, ki izboljšujejo plodnost zemlje, zelo poveča, zato imajo rastline na razpolago več hranil, ker se ne izpirajo v globlje plasti. Na pokriti zemlji so tudi toplotna nihanja manjša, vlage je več na razpolago, veter ne izsušuje površine in zato rastline lepše uspevajo. Predvsem pa z organskim materialom vnašamo v zemljo veliko humusa, ki ji izboljšuje plodnost.

● V zaprti gredi in v tunelu rastline vedno zalivamo zjutraj, da se do večera posuše, če so listi ponoči mokri, se na njih pojavi plesen, sejanci pa obolevajo za padavico sadik.

● Šele konec maja lahko zalivamo zvečer, predvsem grede, kjer rastline rastejo na prostem, saj se ob toplem vremenu listi do noči že posušijo.

● Paradižnike, ki smo jih posadili sredi marca, pinciramo, t. j. potrgamo stranske poganjke. Pri pinciranju nož večkrat namažemo z alkoholom, da tako vsaj delno preprečimo prenašanje virusnih boleznih z rastline na rastlino.

● Če se pojavi na rabarbari cvetno steblo, ga odtrgamo, da se lahko razvije čim več listov.

● Če imamo veliko komposta, potem z njim pokrijemo grede po setvi, ostanke pa ponovno kompostiramo.

● Ko zlagamo kompostni kup, zadelamo vanj tudi koprive, gabez, pokošeno travo, različne kuhinjske odpadke; če damo v kompost naluknjane cevi, ga med letom ni treba premetavati, kompost bo hitreje zorel kot oni, kjer ni dovolj zraka.

● Ob deževnem vremenu se bodo množili tudi polži, zato jih lahko mehanično zatiramo tako, da na vrt položimo deske, na njihovo spodnjo stran se bodo polži prilepili in jih bomo vsak dan sprti pobrali. Polži običajno delajo škodo šele popoldan, od 17. ure dalje.

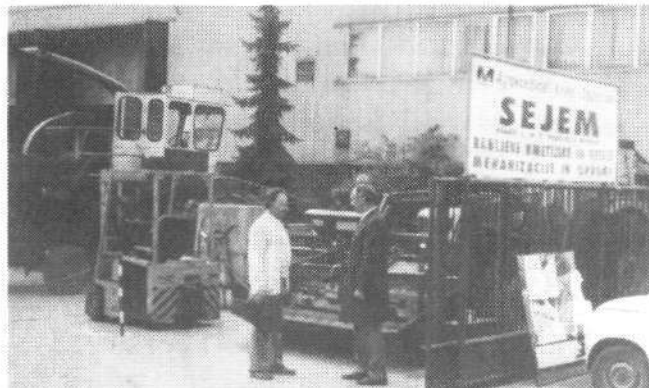
● Bramorje lovimo v steklene kozarce, strune pa se rade zavrtajo v krompir in solato, zato jih lahko mehanično zatremo.

Sejem kmetijske opreme in še kaj: Zemlja in kmet sta naše bogastvo

Pod tem geslom, ki so ga organizatorji zapisali na enega izmed obvestil, je krški M-Agrokombinat pripravil sejem rabljene kmetijske opreme. Pa ni bil le sejem. Dodali so mu še komisijsko prodajo – tudi avtomobilov, celo vrsto stojnic, hrano, pijačo, razglas... Skratka: v nedeljo, 3. maja, so na dvorišču PE Servis v Žadovinku 143 pripravili DOGODEK, obiskovalci pa so jim vrnili v enaki meri. Prišlo jih je skoraj tisoč in so organizatorje presenetili: skoraj bi zmanjkalo parkirnih prostorov. Predstavnika prireditelja, Tone Felicijan in Igor Bric, pravita, da je bil njihov cilj (za prvič) predvsem preverjanje možnosti in potreb. Poizkusni sejem se je obnesel, da je kaj, in odslej ga bodo pripravili vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu med 7. in 15. uro.

"To je možnost za družinski izlet, srečanje znancev, prijateljev ali ljudi kar tako, ki pa imajo nekaj, kar vam lahko ponudijo. Vseeno je, ali bo to del kmetijske opreme, izkušnja ali informacija. V posavskem prostoru smo zaorali ledino in ustvarjamo nekaj, kar je potrebno! Ljudem bi radi ponudili čim več, zato iščemo tudi njihov odziv," pravi gospod Felicijan, vodja PE Servis in sejma (iz Agrokombinata). K sodelovanju vabijo vse, ki bi radi obogatili ponudbo na stojnicah, obljublja zmernost pri odškodninah in pravijo, da bodo za ponudbo hrane in pijače poskrbeli sami. Zagotoviti bodo skušali prodajo sadik, sadja, repromaterialov in še česa – odvisno od interesa ostalih delov Agrokombinata ali zunanjih ponudnikov. V času sejma bo odprta bližnja prodajalna kmetijske mehanizacije, ki je tudi sicer vključena v sistem komisijske prodaje. Že na prvem sejemu, 3. maja, so prodali polovico vsega, kar so ponudili: od najmanjše kosilnice za travo do kombajna. In avtomobilov! Agrokombinat je namreč v Posavju edini, ki ima registrirano komisijsko prodajo avtomobilov. Tokrat so imeli na voljo dva in oba so prodali. Sicer pa sprejemajo blago v komisijsko prodajo vsak dan. Provizija je odvisna od vrste blaga, giblje pa se med 7 in 20 odstotki! Upajo, da se bo avtomobilski del sejma tudi sicer razvil. Blago iz komisijske prodaje bodo objavljali v svojem sistemu sredstev obveščanja in ob tržnih cenah zagotavljajo prodajo prevzetega blaga najpozneje v 2-3 tednih!

Igor Bric pravi, da bi radi, da v Žadovinku zaživi velik oskrbni center s celovito ponudbo, kakršne imajo na Zahodu. Ponudba naj ne bi obsegala samo rabljene kmetijske mehanizacije, strojev, naprav, priključkov, nadomestnih delov, tistega, kar potrebujejo mestni vrtič-

karji, težke mehanizacije, ampak še česa. Zato vabijo tudi vse tiste, ki imajo kaj ponuditi na prodaj, naj se odločijo. Del stojnic bodo namenili tudi boljšaku – če bo le potrebno. Za vsak novi sejem bodo obiskovalcem pripravili kako novo ugodnost. Tako bodo prihodnjič, v nedeljo, 17. maja, opravljali brezplačne tehnične preglede traktorjev, delovala pa bo tudi ročna pralnica avtomobilov (tudi s paro perejo!) in po potrebi bodo opravljali nezahtevne servisne posege na vozilih.

Posavsko tekmovanje v Krškem:

“Mladi in kmetijstvo“

Vsoboto, 4. aprila, so se ob 18. uri v Gasilskem domu v Krškem zbrali mladi, ki delajo na kmetijah in so obiskovali kmetijske šole. Namen njihovega druženja je bil, da prisluhnejo svojim vrstnikom na tekmovanju “Mladi in kmetijstvo“ in da navijajo za svoje predstavnike. Tekmovanje se je pričelo ob nabitopolni dvorani z žrebanjem in uvodnim, zabavnim delom, kjer je vseh osemnajst udeležencev moralo pokazati svojo spretnost pri prebiranju pomešanega zrnja koruze, fižola in pšenice. Udeležence je z igranjem na harmoniko bodril Bojan Kunej z Zdol.

Tekmovanje je bilo sestavljeno iz treh težavnostnih stopenj, vprašanja pa so se nanašala na prašičerejo, zelenjadarstvo, vreme v kmetijstvu in združništvo. Ekipe so bile dobro pripravljene, zato so morali organizatorji uporabiti tudi skoraj vsa pripravljena dodatna vprašanja. Zmagala je ekipa Sevnica 1, druga je bila Brežice 2, tretja Sevnica 2, četrta Krško 1, peta Krško 2 in šesta Brežice 1.

Vsi tekmovalci so prejeli denarne ali praktične nagrade, ki so jih prispevali sponzorji tekmovanja: Zavarovalnica Triglav, Posavska območna skupnost, M-Agrokombinat Krško, Ciba Geigy, Kmečki glas, revija Sad, Sivis d.o.o., HKS Krško, NEK, Kmečka zveza – podružnica Brežice, Kmečka zadruga Agraria Brežice d.o.o., Tovarna dušika Ruše, FBB d.o.o., Agroset d.o.o., Agraria Brežice, proizvodnja in trgovina.

Med posameznimi stopnjami tekmovanja so za razvedrilo z igranjem na harmoniko poskrbeli kmečki otroci Tonček Kodrič iz Šutne pri Podbočju ter Bojan Kunej in Mateja Šoba z Zdol. Tekmovanju je ob zvokih skupine Delfini sledilo družabno srečanje mladih Posavja, okrepčilo zanje pa so pripravile članice Društva kmetič iz Krškega.

Srečanja in tekmovanja mladih v kmetijstvu so potrebna. Pomembna so zato, ker zblížujejo mlade iz te dejavnosti in jim omogočajo medsebojno spoznavanje, izmenjavo izkušenj in nadaljnje pridobivanje znanja, ki ga za delo na domačih kmetijah ni nikoli dovolj. Zmagovalna ekipa Sevnica 1, v kateri so bili Polona Špec, Viktorija Senica in Dušan Pečnik, se je udeležila državnega prvenstva v soboto, 11. aprila v Slivnici pri Šentjurju.

■ Branko Šoba
SKZ – podružnica Krško

Zgoraj: najboljša krška ekipa pri prebiranju zrnja. Spodaj: zmagovalna ekipa, Sevnica 1. (Foto: MiK)

Prezimni in strniščni krmni dosevki, vmesni člen v kolobarju

Po spravilu žita in krompirja lahko vključimo v kolobar še naknadni vmesni posevek. Z naknadnimi posevki lahko izboljšamo razmerje v kolobarju v prid poljščin, ki ugodno vplivajo na strukturo tal. Istočasno pa nam ti posevki dajejo še veliko kvalitetne krme za govejo živino v jeseni oziroma zgodaj spomladi. Naknadni posevek izboljšuje strukturo tal po spravilu žita, vpliva ugodno na zmanjšanje zaplevljenosti ter bolezní in škodljivcev.

Na območju Krškega smo v zadnjih letih imeli že nekaj poskusov z dodatnimi posevki, ki so pokazali zanimive rezultate. V strniščne krmne dosevke smo vključili različne mešanice metuljnic, graminej in križnic. V letih 1990 in 1991 smo preizkušali naslednje krmne mešanice:

Tabela 1
Povprečni pridelki sveže krme prezimnih krmnih dosevkov v dt/ha

Mešanica	Pridelek sveže krme v dt/ha		% surovih beljakovin kg/ha	Pridelek surovih belj.
	1990	1991		
A 40 kg ozimne grašice + 25 kg mnogocvetne ljudjke	324			
B 25 kg ozimne grašice + 60 kg ozimnega krmnega graha + 80 kg rži	565			
A 40 kg ozimne grašice + 22 kg mnogocvetne ljudjke	594		21.7	1629.7
B 30 kg ozimne grašice + 50 kg ozimnega krmnega graha + 90 kg rži	697		13.8	1687.7

Prezimni krmni dosevki z ozimno grašico lahko v kombinaciji tudi s krmnim graham in ržjo dajejo zelo dober pridelek. Ta mešanica se je dobro izkazala tudi v bolj mrzli zimi v odpornosti proti mrazu. Pridelek sveže krme v l. 1990 in 1991 je bil v mejah od 565 dt do 679 dt/ha. Tudi kvaliteta je zelo ugodna. V povprečju vsebuje približno 14 % surovih beljakovin. Druga krmna mešanica, ozimna grašica in mnogocvetna ljujka, da lahko tudi zelo dober pridelek, je pa bolj občutljiva na mrzlo zimo. Mnogocvetna ljujka slabo prenaša nizke temperature, zato je bil pridelek spomladi l. 1990 mnogo manjši – 324 dt/ha (tabela 1). V l. 1991 pa je dala ta krmna mešanica tudi zelo dober pridelek, 594 dt/ha. Mešanica mnogocvetne ljujke z ozimno grašico se odlikuje tudi po veliki vsebnosti surovih beljakovin – 21,7 %.

Na tem območju smo imeli v preizkušnju strniščne krmne dosevke, s katerimi smo dosegli naslednje rezultate:

Tabela 2
Povprečni pridelki sveže krme strniščnih krmnih dosevkov v dt/ha (l. 1990)

Mešanica	Pridelek sveže krme dt/ha	% surovih beljakovin	Pridelek sur. beljakovin kg/ha
A, 60 kg jare grašice + 30 kg sudan. trave	493	10,8	1169,6
B 50 kg jare grašice + 30 kg silosirka	506	6,9	661,7
C 40 kg jare grašice + 50 kg krmnega graha + 80 kg ovsu	293+	18,6	1062,1
50 kg koruze + 60 kg krmnega graha	716	19,9	1536,3
E 50 kg jare grašice + 30 kg sudanske trave	455	5,7	593,9

Tabela 3
Povprečni pridelki sveže krme strniščnih krmnih dosevkov v dt/ha (l. 1991)

Mešanica	Pridelek sveže krme v dt/ha	% surovih beljakovin	Pridelek sur. beljakovin kg/ha
A 40 kg jare grašice + 40 kg krmnega graha + 100 kg ovsu	338	21,9	1119,1
B 30 kg ozimne grašice + 10 kg krmne ogrščice	299	29,3	1421,1
C 40 kg koruze + 50 kg krmnega graha	322	22,8	1402,2

Vrednost strniščnih krmnih dosevkov smo v l. 1990 preizkušali v petih različnih krmnih mešanicah v kombinaciji metuljnic z različnimi vrstami iz družine graminej. V krmni mešanici A je bilo posejano 30 kg sudanske trave in 60 kg jare grašice. Pridelek te mešanice je bil 493 dt/ha sveže krme z 10,8 % surovih beljakovin. Skoraj enak pridelek je dala mešanica B, v katero smo vključili poleg jare grašice (50 kg/ha) še silosirk (30 kg/ha), ki daje zelo dobro oporo jari grašici. Pridelek sveže krme je bil 506 dt/ha (tabela 2). Odstotek surovih beljakovin pa je bil nekoliko manjši, približno 7 %. Največji pridelek pa je dosežen s krmno mešanico D, in sicer s koruzo (50 kg/ha) in krmnim graham (60 kg/ha). Pridelek sveže krme je dosegel 716 dt/ha. Zelo visok je bil tudi odstotek surovih beljakovin, približno 20 %.

Najnižji pridelek sveže krme je dala mešanica C – jara grašica, krmni grah in oves – 293 dt/ha. Kvaliteta te krmne mešanice pa je tudi zelo dobra. Po odstotku surovih beljakovin je dosegla 18,6 %. V vseh krmnih mešanicah, kjer nameravamo vključiti krmni grah, so žita preslaba opora. Krmni grah se najbolje obnese v kombinaciji s koruzo ali silosirkom. V letu 1991 smo imeli v preizkušnju samo tri

krmne mešanice. Zaradi suše v poletnih mesecih so bili pridelki v primerjavi z letom 1990 manjši. Razlike med posameznimi krmnimi mešanicami so manjše. Vse tri krmne mešanice pa se odlikujejo po visokem odstotku surovih beljakovin, od 21,9 % do 29,3 % (tabela 3).

Prednost pri poznem spravilu strniščnega posevka ima krmna mešanica B, to je ozimna grašica in krmna ogrščica. Te krmne mešanice ne uničijo zgodnje jesenske slane, zato lahko spravilo podaljšamo tudi nekoliko bolj pozno v jesen. Odlikuje pa se tudi po kvaliteti (tabela 3).

Z minimalnimi stroški za obdelavo in posejanimi njivami lahko pridelamo veliko kvalitetne krme. Po izkopu krompirja lahko njivo obdelamo samo z branami in istočasno posejemo krmno mešanico, po strnišču pa zadostuje že obdelava s krožno brano ali kakršno koli plitvo strniščno obdelovanje, ki mu mora takoj slediti setev. Posebno v sušnem vremenu moramo biti pozorni na viago v tleh, da je z obdelovanjem ne izgubljam.

Stroški za seme so manjši, če vključimo v mešanice križnice. Seme stročnic je nekoliko dražje, ima pa to prednost, da vežejo rastline zračni dušik in tako lahko po tej poti obogatimo tla z dušikom. Na boljših njivah strniščni dosevki ne potrebujejo dodatnega gnojenja. Na slabših pa priporočamo posebno za križnice odmero čistega dušika od 60 do 80 kg/ha. Zelo nezahteven posevek je sudanska trava, ki uspeva skoraj na vsakih tleh, zelo globoko prekorenini zemljo in pusti v tleh bogat koreninski splet. S tem se izboljšuje mrvičavost tal. V primeru, da v krmno mešanico poleg križnice vključimo še metuljnico, mešanica ne zahteva dodatnega gnojenja.

Krško ima zelo ugodno lego. Po spravilu žita se zaradi ugodne temperature in daljše dobe rasti razvijejo še bujni strniščni posevki. V do 90 dneh smo pridelali toliko zelene krme, kot se je pridelala na povprečnem travniku v celem letu (54 dt/ha suhe snovi – J. Korošec, 1984).

Prav tako (kar velja posebno za to območje) je možno izkoristiti tudi vse parcele po izkopu krompirja za prezimne krmne dosevke. Posevki so že v drugi polovici aprila tako bujni (97 cm), da jih lahko pospravimo in brez vsake zamude še v istem letu posejemo koruzo ali katerokoli drugo okopavino. V bistvu izkoristimo s temi posevki še preostale jesenske dneve, ugodne za rast in razvoj rastlin, in zgodnje spomladanske. Noben drug posevek v tem času ne izkoristi tako dobro fototermalnih enot kot prav prezimni krmni dosevki.

LITERATURA

Leskošek, M.: **Gnojila in gnojenje**. ČZP Kmečki glas, Ljubljana 1968, 162 s.

Korošec, J.: **Pridelovanje krme**. ČZP Kmečki glas, Ljubljana 1989, 181 s.

K. Kastelic, T. Štupica
Biotehniška fakulteta v Ljubljani
Oddelek za agronomijo

Monitoring skupina v NEK:

Za zbiranje vzorcev in za vajo

Deseto leto zapored je že prišla v krško občino opazovalna skupina jedrskih fizikov iz inštituta Jožefa Štefana in pripeljala s seboj vse potrebno za zbiranje vzorcev ter računalniško in programsko opremo za hitro in kar se da natančno določanje vrednosti onesnaženja. Območje v polmeru desetih kilometrov okrog krške nuklearke je namreč razdeljeno na tri dele in vsako leto se ista ali podobno sestavljena skupina strokovnjakov posveti ugotavljanju morebitnih vplivov jedrske elektrarne znotraj objekta in na njeno okolje. Hkrati z njimi dela s svojo opremo tudi podobna skupina iz same elektrarne. Rezultate meritev primerjajo, ugotavljajo odstopanja in iščejo vzroke za njih. Vse skupaj namreč predstavlja tudi temeljito vajo za primer kakršnega koli dogodka (po mednarodni lestvici jedrskih nezgod), po katerem bi bilo potrebno na hitro in kolikor mogoče natančno ovrednotiti ogroženost okolja. Tudi lokacije, na katerih so že opravljali meritve v prejšnjih letih, skrbno označujejo na zemljevidih, saj tako nastaja mreža natančno opredeljenih orientirnih točk in v primeru potrebe ne bo treba izgubljati besed in časa pri njihovem definiranju ali usklajevanju akcij. Na fotografiji: Ida Novak-Jerele in dipl. inž. Ana Kovač v notranjosti tovarnjaka laboratorija, kjer je vsako leto več strojne in programske opreme.

Za pripravo hitrih ocen onesnaženosti okolja z radionuklidi (ob nezgodah) je čas zajemanja in določanja zelo kratek. Grobi spekter radionuklidov se da ugotoviti že v pol ure ali še prej. Ozračujejo približno 10 minut. Analize, ki jih opravljajo v Inštitutu Jožefa Štefana, pa trajajo dlje, so natančne, ker analizirajo tudi naravno radioaktivnost in primese izotopov, ki izvirajo iz jedrskih eksplozij, jedrske industrije, bolnišnic... To, kar počne monitoring skupina na Krškem polju, je le delček celotnega programa kontrole okolice NEK. V desetih letih je bilo na območju krške občine že 28 takih meritev, primerjava rezultatov pa pove, da razlike glede na leto 1982 menda skoraj ni možno izmeriti. Černobilska nesreča je vmes povečala kon-

taminacijo okolja, zato morajo, če hočejo izmeriti vpliv NEK na okolje, uporabiti zaščito iz materialov, ki so bili narejeni pred eksplozijo prve jedrske bombe.

Krška nuklearka ima lasten mobilni laboratorij za obsežne meritve, ima pa tudi take, t. i. mobilne enote, ki odhajajo na teren po vzorce skoraj tedensko.

Dr. Matjaž Korun, dr. Bogdan Pucelj in dr. Rafael Martinčič (od leve) s sodelavci in s podobno ekipo strokovnjakov iz NEK so vsako leto po približno teden dni na terenu, kjer zbirajo vzorce in merijo morebitni vpliv elektrarne na okolje. Seveda opravijo program meritev tudi znotraj elektrarne.

Remont bo trajal dva meseca

V krški jedrski elektrarni se je 30. aprila začel eden najobsežnejših remontov doslej. Trajal naj bi 62 dni in predvidevajo, da bodo 2. julija elektrarno ponovno sinhronizirali z omrežjem. Celotno delo bo opravilo okoli 1000 ljudi, od tega približno 100 tujih strokovnjakov. Skupaj z običajnimi stroški bo elektrarna v času remonta potrebovala okoli 41 milijonov dolarjev in še 1,1 milijarde tolaških sredstev.

V t. i. primarnem delu elektrarne bodo v času remonta zamenjali 44 gorivnih elementov. Opravili bodo inšpekcijski pregled reaktorske posode po 10 letih obratovanja ter kontrolo in vzdrževalna dela na

parogeneratorjih, reaktorskih črpalkah, ventilih, tlačni preizkus reaktorskega sistema, test puščanja zadrževalnega hrana in ostale teste po veljavnih mednarodnih standardih. V sekundarnem delu so v programu remonta poleg obeh turbin še generatorji, motorji, cevni snopi v kondenzatorju, izmenjevalci toplote, ugotavljanje korozije in erozije v sistemih in druga dela.

Med večje investicije v tem remontu sodi tudi zamenjava procesnega računalnika, t. j. informacijske opreme, ki je še iz let izgradnje.

Kot je povedal finančni direktor NEK, Rudi Mlinarič, bo največje težave v času remonta lahko povzročal denar. Elektrarna ima precejšnje likvidnostne težave, oba kupca ji dolgujeta velike zneske – slovensko elektrogospodarstvo preko 800 milijonov in hrvaško okoli 1,5 milijarde. Zagotovilo energetskih ministrstev, da denar bo, so sicer dobili, kljub temu pa bo po besedah R. Mlinariča potrebno vložiti še veliko truda, da bodo sklenjene posle lahko finančno pokrili. ■

Dostava ljudi in pošiljk

Odkriti, kaj ljudje potrebujejo, pomeni ponuditi jim uslugo, sebi pa zagotoviti delo in kruh. Željko Janjanin iz Krškega ponuja prevoze za osebe in za dostavo pošiljk. Mudi se vam na sestanek ali pa avto potrebujete za dostavo dokumentov ali blaga, pa je vaše vozilo neuporabno ali že zasedeno. Ne delajte si skrbi zavoljo takšnih problemov, obrnite se na nas, piše Željko Janjanin v sporočilu o svoji novi dejavnosti in zagotavlja, da je ak prevoz hiter in cenejši od kateregakoli drugega. Sedež službe Taxi in dostava je na Kolodvorski 4 b, pokličete pa lahko na številko 33-878.

Poročilo o delovanju NE Krško

MAREC 1992

Proizvedena električna energija: 445.164 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,0 °C
- maksimalni delta T: 3 °C
- povprečni delta T: 2,28 °C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij – 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi – 200 GBq):

- tritij 22 %
- ostali 0,076 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0,02 % .

Radioaktivni odpadki

- 1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih marca:
 - RAO srednje aktivnosti: 38
 - RAO nizke aktivnosti: 0
- 2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 8319.

Elektrarna je marca dosegla 100-odstotno razpoložljivost in 96,64-odstotno izkoriščenost.

APRIL 1992

Proizvedena električna energija: 427.976 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,0 °C
- maksimalni delta T: 1,75 °C
- povprečni delta T: 1,19 °C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij – 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi – 200 GBq):

- tritij 11 %
- ostali 0,06 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0,014 % .

Radioaktivni odpadki

- 1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih aprila:
 - RAO srednje aktivnosti: 0
 - RAO nizke aktivnosti: 0
- 2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 8319.

Elektrarna je aprila dosegla 99,97-odstotno razpoložljivost in 95,87-odstotno izkoriščenost. ■

Ena izmed stopnič za Rome:

Tečaj o osnovah higijene in nege bolnika na domu

O Romih so neprizadeti in nezainteresirani ljudje s kančkom domišljije sposobni naplesti celo vrsto zgodbic, ki idealizirajo njihovo življenje v naravi, jih označujejo in predstavljajo enostransko kot lene, umazane, tatinske, prepirljive, iznajdljive, idealne poznavalce narave... Po drugi strani pa tam, kjer se pojavijo s svojimi vozovi, ženskami, otroki, običajno naletijo na mrke poglede, nezaupanje, odklanjanje. Vzrok za vse to je seveda njihova drugačnost, odstopanje od vzorcev obnašanja, ki si jih je privzgojila družba skozi stoletja socializacije in od katerih ni pripravljena odstopiti. Romi pa so ujeti v večni začarani krog tega, da so žrtve svojega načina življenja, ki pa jih, vsako generacijo na novo, ponovno napravi za drugačne od okolja.

Nekaj udeleženk tečaja tik pred prihodom komsije občinske organizacije Rdečega križa (od leve): Tatjana, Nataša, Vida, Marija, Bojana, Veronika in Darka. Otroci jih spremljajo vedno, tudi med poukom se jih ni dalo ločiti. Gre za eno izmed ugotovitev tako patronažnih sester, ki sta delali pri usposabljanju Romov, kakor tudi raziskovalnega tabora, ki ga je skupina z ljubljanske filozofske fakultete med krškimi Romi organizirala lani in letos. Lani so namreč med raziskovalnim taborom v Kerinovem grmu za zainteresirane Rome organizirali tečaj cestnoprometnih predpisov. Člani so uspešno delali le, če so bili ves čas navzoči tudi drugi člani družine, starejši in mlajši.

O tem, kako razbiti ta krog in jih pričeiti spreminjati, obstajajo različne teorije, vsekakor pa zanesljivo drži, da se z nasiljem to ne da. Nasilje nad Romi izvajajo (nad)ljudje že stoletja in če bi uporaba policije ali vojske kaj zalegla, bi morali Romi doslej postati vzorni člani družbe. Tako pa smo še vedno pred vprašanjem, kako jih socializirati, ne da bi povzročili nasilje nad njihovo kulturno in nacionalno samobitnostjo. Morda so našli uspešen način v Krškem, kjer sta se članici patronažne službe tukajšnjega zdravstvenega doma prostovoljno lotili njihovega usposabljanja.

Prvo stopnjo socializacije so namenili romskih ženskam na Rimšu in v Kerinovem grmu, saj naj bi preko njih tudi ostale člane skupnosti seznanili z osnovami osebne in komunalne higijene, nege bolnika na domu, nalezljivimi boleznimi, obiskom pri zdravniku, osnovami vedenja o sebi (rojstni podatki ipd.), hrambo zdravstvene dokumentacije... Romi pač živijo odmaknjeno od naselij, brez vode in osnov sanitarnega standarda, v zasilnih bivališčih in ni čudno, da so drugačni od okolja. Ne le da ne vedo veliko o umivanju in ostali osebni

higieni, pranju perila in čistoči v hiši, pač pa jim je bila do pred kratkim na voljo le voda iz potoka v bližnjem grabnu. Sedaj imajo sredi naselja postavljeno cisterno vode, vsaj za

gospodinjstvo. Romi ne vedo niti tega, kako uporabiti toplotmer, ne poznajo simptomov posameznih bolezni, če zbolijo, pač čakajo, da bo bolje in tako pridejo k zdravniku šele, ko je bolezen že napredovala. Še in še je stvari, ki se jih je skupina dvanajstih Romkinj na Rimšu marca in aprila naučila in so potem to svoje znanje pokazale tudi pred komisijo občinske organizacije Rdečega križa. Ta organizacija je skupaj z občinskim proračunom tudi materialno podprla akcijo. Za nagrado je po opravljenem usposabljanju vsaka izmed udeleženk dobila odejo, pralno milo in hišno lekarno.

Tudi Vesna je bila v skupini, ki je obiskovala tečaj. Po tej, prvi stopnji izobraževanja, načrtujejo krške patronažne sestre tudi, da bi Romkinje naučili tudi nekaj preprostih ročnih del: pletenja, kvačkanja, morda šivanja... Stvari, ki niso težke in s katerimi (končno) tudi "civilni" najprej seznanijo svoje otroke, preden se ti lahko lotijo kakega bolj zapletenega dela.

Svetovni dan Romov, 8. april: Letos so ga praznovali v Murški Soboti

“U Roma saku berš praznuvaulines amaru praznik Svetovnu romanu dij, so hi andu 8. april. Adau berš ovla adau andi občina Murška Sobota te adau andu 4. april...” Tako je pričel svoj uvodnik k prvi številki Romskih novic novinar, urednik Jožek Horvat-Muc. Povedal je, da vsakoletni svetovni dan Romov letos praznujejo 4. aprila v Murški Soboti in da tokrat z nekoliko več upanja gledajo v svojo prihodnost. Mlada država Slovenija je namreč tudi Romom v novi ustavi obljubila boljše čase. Zaveda pa se, da bodo pri tem tudi oni sami morali krepko zasukati rokave...

Srečanja v Murški Soboti se je udeležila tudi delegacija, sestavljena iz krških Romov in tistih, ki na tak ali drugačen način delajo z njimi. Otroci iz (leskovškega) vrca so nastopili s plesno točko, moški člani skupine so tekmovali v streljanju, na okrogli mizi pa se nihče izmed njih ni oglasil. Menda je prav boleče očitno, kako so Romi iz krške občine na najnižji možni razvojni stopnji – kar seveda pomeni, da so tudi najbolj neboljgjeni in najbolj odvisni predvsem od svojih tradicionalnih metod dela in načina življenja. To jih seveda še bolj izolira od okolja.

ROMANO
NEVIJPE

ROMSKE
NOVICE

CASOPIS ROMANI UNION - ZVEZE ROMOV OBČINE MURSKA SOBOTA
M.SOBOTA, 4.aprila 1992, Leto I., Štev. 1 - IZHAJA OBČASNO

Nova ustava in položaj Romov

KONČNO JE VEDNO TO, KAR JE...
ROMI SAKU BERŠ PRZNUVAULINES AMARU PRZNIK SVETOVNU ROMANU DIJ, SO HI ANDU 8. APRIL. ADAU BERŠ OVLVA ADAU ANDI OBČINA MURŠKA SOBOTA TE ADAU ANDU 4. APRIL...
TAKO JE PRIČEL SVOJ UVODNIK K PRVI ŠTEVILKI ROMSKIH NOVIC NOVINAR, UREDNIK JOŽEK HORVAT-MUC. PAVEDAL JE, DA VSAKOLETNI SVETOVNI DAN ROMOV LETOS PRZNUJEJO 4. APRILA V MURŠKI SOBOTI IN DA TOKRAT Z NEKOLIKO VEČ UPANJA GLEDajo V SVOJO PRIHODNOST. MLADA DRŽAVA SLOVENIJA JE NAMREČ TUDI ROMOM V NOVI USTAVI OBLJUBILA BOLJŠE ČASE. ZAVEDA PA SE, DA BODO PRI TEM TUDI ONI SAMI MORALI KREPKO ZASUKATI ROKAVE...

ROMI PRZNUJEJO SVAKO VEČ PRZNIK SVETOVNU ROMANU DIJ, SO HI ANDU 8. APRIL. ADAU BERŠ OVLVA ADAU ANDI OBČINA MURŠKA SOBOTA TE ADAU ANDU 4. APRIL...
TAKO JE PRIČEL SVOJ UVODNIK K PRVI ŠTEVILKI ROMSKIH NOVIC NOVINAR, UREDNIK JOŽEK HORVAT-MUC. PAVEDAL JE, DA VSAKOLETNI SVETOVNI DAN ROMOV LETOS PRZNUJEJO 4. APRILA V MURŠKI SOBOTI IN DA TOKRAT Z NEKOLIKO VEČ UPANJA GLEDajo V SVOJO PRIHODNOST. MLADA DRŽAVA SLOVENIJA JE NAMREČ TUDI ROMOM V NOVI USTAVI OBLJUBILA BOLJŠE ČASE. ZAVEDA PA SE, DA BODO PRI TEM TUDI ONI SAMI MORALI KREPKO ZASUKATI ROKAVE...

ROMI PRZNUJEJO SVAKO VEČ PRZNIK SVETOVNU ROMANU DIJ, SO HI ANDU 8. APRIL. ADAU BERŠ OVLVA ADAU ANDI OBČINA MURŠKA SOBOTA TE ADAU ANDU 4. APRIL...
TAKO JE PRIČEL SVOJ UVODNIK K PRVI ŠTEVILKI ROMSKIH NOVIC NOVINAR, UREDNIK JOŽEK HORVAT-MUC. PAVEDAL JE, DA VSAKOLETNI SVETOVNI DAN ROMOV LETOS PRZNUJEJO 4. APRILA V MURŠKI SOBOTI IN DA TOKRAT Z NEKOLIKO VEČ UPANJA GLEDajo V SVOJO PRIHODNOST. MLADA DRŽAVA SLOVENIJA JE NAMREČ TUDI ROMOM V NOVI USTAVI OBLJUBILA BOLJŠE ČASE. ZAVEDA PA SE, DA BODO PRI TEM TUDI ONI SAMI MORALI KREPKO ZASUKATI ROKAVE...

Murska Sobota. Na okrogli mizi o romski problematiki je bila razlika med izobraženimi Romi s slovenskega severovzhoda in iz naših krajev vse preveč očitna. Ironija: na fotografiji je eden najbolj prizadevnih in uspešnih Romov iz krške občine, Ivan Kovačič (desno), po čigar zaslugi se zadnja leta tudi v učilnicah leskovške osnovne šole otroci pojavljajo redno. Na skrajni desni strani slike je Željko Šajn, predsednik Romskega društva iz Novega mesta. Prvi z leve pa je predstavnik iz Lendave, ki se je v svojem razmišljanju pritoževal nad slabim položajem tamkajšnjih Romov. Pri njih menda ena družina celo še nima ne tekoče vode in ne elektrike. (Pri nas je razmerje ravno obratno!) V Lendavi imajo romski otroci vrtce že 30 let, pred vsako zimo dobijo bunde in škornje. Tam živi približno polovica vseh slovenskih Romov, ker pa so vanje največ vložili, imajo z njimi najmanj problemov!

Murska Sobota. Okrogle mize o romski problematiki se je udeležil tudi Jožek Horvat-Muc, predsednik Zveze Romov Slovenije, po poklicu kuhar, očitno pa tudi novinar Romskih novic. Srečanje so popestrili otroci s svojim nastopom in po besedah ene izmed udeleženk se je celo na odru videlo, da so romski otroci iz krške občine na dnu razvojne lestvice – v primerjavi z ostalimi, pri katerih je tradicija vzgojnovarstvenega dela in obiskovanja šole že krepko ukoreninjena. Poudariti velja, da se vzgojiteljice v leskovškem vrtcu, kjer je tudi romski oddelek, s svojimi varovanci zelo trudijo.

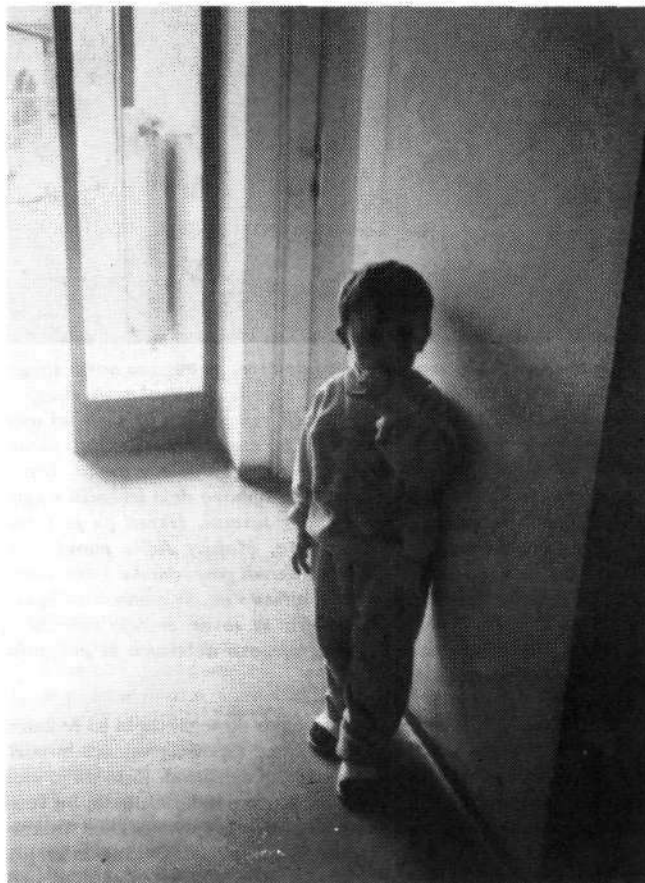
Društvo invalidov **Boj proti arhitekturnim oviram**

Število invalidov v naši občini vztrajno narašča, zato ima tudi Društvo invalidov, ki v Krškem deluje že pet let, vedno več članov. Do začetka leta jih je bilo že 460. Kako je društvo uresničevalo svoje aktivnosti na socialnem, zdravstvenem, družabnem in športno-rekreativnem področju v preteklem letu in kaj načrtuje za letos, so pretekli mesec pregledali na svojem letnem zboru.

Društvo, ki finančno seveda ni krepko, je po svojih močeh poskušalo lajšati socialne stiske nekaterim svojim članom s praktičnimi darili in pridobivanjem olajšav za termalno zdravljenje. Izleti, ki so jih organizirali, so imeli razvedrilni in rekreativni pomen, so pa v društvu ugotovili, da zaradi pomanjkanja denarja udeležba vztrajno pada. Največji uspeh preteklega leta: prva odstranjenost arhitekturna ovira. Za osem invalidov na vozičku je sedaj mogoč dostop vsaj do javne telefonske govornice in do pošte.

Društvo invalidov ima uradne ure vsak petek od 9. do 11. ure v svojih prostorih na Cesti 4. julija 57.

Boj za odstranjevanje arhitekturnih ovir bo ena od osnovnih nalog društva tudi v tem letu. Po dogovoru naj bi bil invalidom že letos omogočen dostop v kulturni dom. Odslej bodo tudi skrbno pazili, da bodo pri novogradnjah spoštovani zakonski predpisi o arhitekturnih ovirah. Sicer pa bodo letos še naprej posvečali skrb socialni in športno-rekreativni dejavnosti, razvejali in utrdili bodo organizacijsko mrežo, da bo društvo delovalo tam, kjer invalidi so. Glede na številnost invalidov si bodo prizadevali, da bo problematika te populacije ustrezno obravnavana tako v sindikatih in podjetjih kakor tudi v občinski skupščini ter da ne bi prišlo do oženja ali celo ukinjanja že uveljavljenih pravic invalidov.

Marjan Jakša širi svojo dejavnost, ker:

“Kamnoseštvo ima perspektivo in se bo razvijalo!”

Predlanska poplava je seveda naredila krepko škodo tudi pri krškem kamnoseku Marjanu Jakši. Voda je v delavnici segla kar visoko in pri obnovi je moral možnost ponovne poplave upoštevati: tla je tudi v bodoči pisarni obložil s ploščami, ki bodo zanesljivo služile tudi kot reklama za kakovost njegove delavnice, vrata pa so aluminajska, da jim bo voda čim težje prišla do živega. Pisarno ima trenutno kar v garaži, saj proizvodnja v delavnici teče in tudi okrog novogradnje je treba marsikaj urediti.

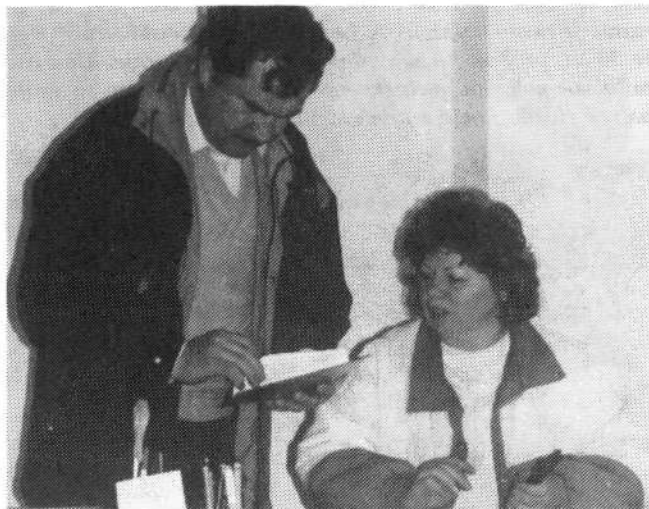
Novogradnja je bila tista, ki nas je pripeljala na obisk k Jakševim, saj danes ni veliko takih, ki bi se lotili investicije v širitev proizvodnje. Skratka: na dvorišču raste nova proizvodna dvorana s 550 kvadratnimi metri površine, ki bo zaključila celotno podobo in program, mojster Jakša pa tudi upa, da bo za nekaj časa zadovoljila njegove potrebe. Ob štirih sedanjih bo zaposlil še dva delavca, kar je v današnjih časih že kar upoštevanja vredno število. Kamnoseka bosta, kot sam pravi, domačina, ki se bosta pod mentorstvom priučila novemu delu. To je možno, saj so vsi njegovi sedanji fantje začeli tako in sedaj že deset let pri njem delajo z uspehom. V mesecu dni, kolikor traja poizkusna doba, se da ugotoviti, ali ima človek voljo in občutek in bo lahko novo delo obvladal.

Danes se fantje ne odločajo za uk v kamnoseškem poklicu, pa je Marjanu Jakši zaradi tega žal, saj bi rad vzel vajenca, tudi štipendiral bi ga, če bi le kateri od osmošolcev hotel poprijeti. “Težko je razbiti predsodek, da gre za fizično, težaško in umazano delo,” pravi. “Z današnjo strojno opremo smo kamnoseštvo spremenili v sodobno proizvodnjo, kakršna je v vsaki normalni tovarni! Ni več prahu, fizičnega napora... To skušamo dopovedati tudi otrokom v osmih razredih, saj jim vsako leto naš poklic predstavljamo z video posnetki.

Trenutno ima Jakša zaposlene štiri delavce, po zagonu novih strojev bosta dobila delo še dva. Zelo se zaveda pomembnosti znanja v svojem poklicu, zato bi sila rad izučil vajenca, da bi v občini ostal tudi po njem mojster kamnosek. Žal bo moral najprej razbiti ukoreninjen predsodek, da gre za fizično naporno delo v prahu. Danes imajo kamnoseki na voljo stroje, ki so njihovo delo izenačili s kate-rokoli drugo normalno proizvodnjo v tovarni. Hkrati pa je v tem poklicu perspektiva, saj je deficitaren. Mojster Jakša ponuja celo štipendijo, zato je upati, da se bo že zaradi gospodarske krize morda kateri od fantov le odločil in prišel k njemu v uk. Svojemu razmišljanju je dodal še vabilo, naj si osmošolci, ki se ne morejo odločiti za nadaljnji poklic, le pridejo ogledat njegovo delavnico in povprašat po vsem, kar jih zanima.

vendar interesa ni!“ Očitno mu je veliko do tega, da bi se le kateri izmed osmošolcev odločil za uk pri njem, saj doslej vajenca ni imel, rad pa bi, da bi mojstrstvo v občini kdo nadaljeval. Zato mi je med razgovorom večkrat položil na srce, naj le poudarim, da bi bil vesel novega učenca. Kamnoseki bi radi zagotovili svojemu poklicu strokovno in kakovostno raven, vsako leto imajo seminar (v drugem kraju), kjer izvedo najnovejša dognanja v svojem poklicu. Letos so se v

Marjan Jakša z ženo Vitoslavo v pisarni, ki je po poplavi zasilno nameščena v garažo. Nova pisarna čaka še mizarje, poleg nje pa bo še stalna razstava dosežkov Jakševe delavnice in kamnoseške obrti nasploh. Malo smo se pozanimali, katera izmed dosedanjih del so mojstru Jakši najbolj pri srcu. Kar dolg seznam jih je bil. V glavnem so to spomeniki, ker je pri tem delu mojstru pač dovoljeno spustiti z vajeti misli, rokodelsko spretnost in čut za lepoto. To so spomeniki: na Sromljah (po projektu ing. Karla Filipičiča iz Brežic), na Raki in na Javorovici pri Šentjerneju. Veliko je tudi lepih nagrobnikov, v katere je vložena veliko kamnoseškega znanja. Kljub vsemu pa se odloči v prvi vrsti za mini bazen z ročno, kamnoseško izdelanim valobranom, njegovo ročno delo še iz časov, ko je bil zaposlen pri ljubljanskem Marmorju. Nastal je leta 1968 in stoji v avli skupščine v Beogradu in ta bazen bi mojster Jakša kaj rad in s ponosom preselil v svoj doseg.

Portorožu uprli temu, da bi lahko vsakdo, “ki tri leta žuli s strojem po kamnu, dobil obrtniško dovoljenje”. Hočejo kakovost, priznanje za svoj poklic in izobrazbo.

“Spomeniki in tisto v gradbinstvu, to ni pravo mojstrsko delo. Kamnosek je tisti, ki zna ročno nekaj napraviti iz kamna! Pri tem ni važno, kakšne pripomočke uporablja,” pravi. V zadnjem času odpirajo kamnoseško šolo, ki jo organizirata Kamnoseška skupnost Slovenije in sekcija zasebnih kamnosekov. V pouk je vključeno praktično izdelovanje kapitolov, obokov, stebrov, simsov... Nekoč so mojstri vse to izdelovali ročno. “Tudi pri nas v šoli je šele tisti, ki je obvladal kladivo in dleto, lahko pričel uporabljati strojno opremo, saj smo šele takrat prav vedeli, kaj potrebujemo in kako bomo to, kar imamo na voljo, izkoristili.”

Marjan Jakša je l. 1968 končal poklicno šolo v Ljubljani, izučil se je pri mojstru Borisu Udovcu v Naklem pri Kranju, nato pa je dodal še gradbeno tehnično šolo – smer kamnoseštvo. Delal je najprej v ljubljanskem Marmorju, ki se je kasneje združil s tamkajšnjim podjetjem Mineral. Leta 1971 je prišel v Krško in počasi pričel razvijati obrt. Leta 1974 je postavil prvo delavnico s stotimi kvadrati in bila je nekoliko mimo predpisov, ki so takrat dovoljevali obrtnikom največ

70 metrov. Čez deset let je zgradil halo, veliko 240 kvadratnih metrov, a tudi ta je postala z leti pretesna. Ponovno sva najin razgovor pripeljala do Jakševe sedanje investicije, prizidka k stanovanjski hiši. V njem bo prostor za nove stroje za serijsko izdelavo okenskih polic in tlakov (cirkular in brusilko), v nadstropju pa bo prodajni lokal za kamnoseško galanterijo: plošče za mize, okrasne stebre, stopnice v stanovanjih, stebričke za stopniščne ograje, pepelnike, podstavke, fontane... Posebna vzorčna soba bo tudi poleg pisarne, kjer bo razstavljen vsaj del ponudbe Jakševega družinskega podjetja.

Ne smemo mimo mojstrove prošnje, naj posebej pohvalimo njegovo ženo Vitoslavo, ki ob skrbi za gospodinjstvo uspešno vodi še celotno knjigovodstvo podjetja, verjetno pa postori še marsikaj. Tudi v prihodnje nameravajo delo (tudi v prodajalni) obvladati kar v družinskem krogu. Sin Sebastjan končuje gradbeno tehnično šolo, hčerka Vesna pa šolo za zdravstvene tehnike v Novem mestu. Oba sta se nekako ogrela za to, da bi svojo kariero začela in razvila v Jakševem družinskem podjetju. Sin že hodi enkrat tedensko na pripravljalne tečaje v Ljubljano, ker bi rad izobraževanje nadaljeval na visoki šoli za oblikovanje v Ljubljani. Marjan Jakša je tega samo vesel. Fant se že uspešno ukvarja z oblikovanjem in pri tem uporablja računalnik. Tudi sicer se v družini zavedajo pomena vključitve računalniške opreme v vodenje in vsa možna dela, kjer ta lahko nadomesti ljudi.

Družina dela homogeno, pomagajo si in se nadomeščajo, kjerkoli je to potrebno, in na ta način so uspešno zajadrali že v 21. leto svojega obstoja. Dvajseto obletnico bi radi zaznamovali z zaključkom gradbenih del in zagonom proizvodnje v novih prostorih, kar bo verjetno avgusta. Doslej so investicijo obvladali kar s svojimi sredstvi, saj ko je bilo treba kandidirati za občinske kredite iz sklada za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva, še niso imeli pripravljenih vseh potrebnih dokumentov. Upajo, da bodo v drugem krogu delitve teh sredstev imeli več sreče. Zato pripravljajo celo elaborat o možnostih za razvoj kamnoseštva v Posavju. Jakša je optimist, prepričan je, da bo svojo dejavnost tako močno zagnal, da jo bodo tudi nasledniki lahko dalje razvijali. To je namreč ena izmed deficitarnih dejavnosti in že ko se je odločal za poklic, je bil prepričan, da bo v njem lahko uspešno tudi zaključil svojo kariero. Ko bi le imel še vajenca, da bi to ohranil v občini. Sicer pa segajo Jakševi načrti tudi dlje od tu.

Marjan Jakša je opravljal različne naloge pri obrtniški organizaciji od začetka njenega obstoja in ne glede na ime, ki ga je v različnih časih nosila. Bil je predsednik odbora za šport: "Kakšni časi! Kljub težavam smo nabrali denar za odhod na športna srečanja, našli smo si čas, da smo se zbrali na treningu, pri meni na dvorišču sem, recimo, pognal viličarja, pa smo vlekli vrvo". Bil je tudi član izvršilnega odbora, skupščine... Sodeluje, ker vidi, da lahko obrtniki preko zbornice uresničijo skupni interes, da se lahko preko nje uspešno pogovarjajo tudi z močnejšimi partnerji, kot so občina, republika...

Razmišlja o specializaciji: po zaključku sedanje investicije in ob ohranitvi dosedanjega tempa rasti dejavnosti podjetja se namerava lotiti gradnje proizvodnega obrata, kjer bo dobilo zaposlitev okrog 30 ljudi. Marjan Jakša: "S pomočjo občine pri pridobivanju zemljišča in z bančnimi krediti se čutim sposobnega izpeljati tako proizvodnjo. O tem sem se že pogovarjal tudi z občinskim ministrom za razvoj, gospodom Francem Jeničem, in pri njem sem naletel na kar ugoden odziv. Končno bi s svojo proizvodnjo lahko pokrivali potrebe v Posavju in širše, zagotovili pa bi še delo sedaj nezaposlenim ljudem."

Drago Radej, podjetnik in obrtnik:

“Dela se je treba lotiti z vsemi silami!”

Drago Radej je visoko kvalificirani slikopleskar, a po poklicni šoli v Kranju je nadaljeval šolanje in leta 1986 postal tudi gradbeni tehnik, za nameček pa se je izšolal še za komercialnega tehnika. Že iz tega se da sklepati, da ima prirojeno ali pridobljeno hibo: zasvojen je z delom, dela od 6.30 do pozno v noč ("Ko prideš domov si tako utrujen, da moraš vzeti tableto, da lahko zaspiš!"), ob nedeljah začne kako uro kasneje in malo prej zaključiti. "Ne moreš mirno spati, če veš, da te delo samo žene. Nekaterih stvari tudi ne moreš prepustiti drugim!" se opravičuje, a pravo barvo pokaže, ko prizna, da sicer z denarjem ni obremenjen, globoko spoštuje vsakogar, ki si z lastnim znanjem in delom služi kruh, da pa delomrznežev ne mara, tudi tistih bogatih ne. Čisti workoholic, a drugače verjetno niti ne bi šlo: v petih letih je svojo slikopleskarsko obrt močno razvejal in nato ustanovil še podjetje Interior. Sedaj vodi oboje.

Drago Radej je tudi estet. Pravi, da je v svoji obrti našel sebe. Tudi nova poslovna zgradba, ki jo je postavil za Petrolovim bencinskim servisom na Vidmu, dokazuje marsikaj. Prostori so urejeni tako, da hkrati pokažejo nekaj ponudbe njegovega podjetja in okus lastnika. Na stenah visijo velika olja kostanjeviškega slikarja Jožeta Marinča in Drago kar nekako v sebi zaprede od ugodja, ko to opazim. Lahko!

Jaz bi tudi na njegovem mestu! Pravi, da je veliko manj vesel, ko gre po Krškem in vidi na eni strani urejeno mestno jedro, tik ob njem pa razpadajoče fasade, ponekod skoraj barake... "Jezi me tudi (kot občana), da ta vlada ne vidi, kaj vse se v mestu ruši, kako se nabirajo smeti, za marsikaj pa je potrebna sila malo denarja in malo dobre volje. Nimamo še prostorskih ureditvenih načrtov, ni nikakršne prave ureditve prometnega režima, da o ostalem ne govorimo!" Vzor so mu urejeni kraji na Gorenjskem! Hkrati se zaveda, da časi niso pravnji za tako početje in v skladu s tem spoznanjem je tudi zadržal nadaljnji razvoj dejavnosti v svoji novi poslovni zgradbi.

Zgradba sama in govorice, ki so ji namenjene – to je pritegnilo našo pozornost. V njej je 30 kvadratov prostora za skladišče in prostor za trgovino na drobno z repromaterialom. To bo nekoč, ko bodo ljudje imeli kaj več denarja kot samo za najnujnejše. Sedaj je najceneje, če je prostor prazen. Le delček ga bo začasno verjetno dal v najem za pisarno dopisništva RTV. V zgornjem nadstropju so pisarne, komercialisti, računovodje... V podjetju ima zaposlene še štiri ljudi, v slikopleskarski obrti pa osem pleskarjev. Trenutno se Interior ukvarja z veleprodajo repromaterialov (večinoma gre za posredovanje, tranzit!) za gradbene in ostale dejavnosti. Večina materialov je slovenskega porekla, nekaj pa uvažajo z juga: s Kosova, iz Makedonije, Srbije in Hrvaške. Le v zadnjem času so se posluževali poti preko Madžarske,

Drago Radej je zagnal podjetje Interior novembra 1991, pred tem pa je pet let uspešno razvijal slikopleskarsko obrt. "Žal pri nas še ni prišel čas, da bi ljudje s spoštovanjem gledali tistega, ki dela po 14 ur dnevno in nekaj ustvarja. Prevladuje bolj zavist zaradi tistega, kar nekdo ima! Ampak to za vse nas ni dobro, zato ne priznavam niti socialistične teorije enakih želodcev in ne enakih žepov. Nekdo bo moral krepko garati, ker nas bo Slovence sicer gospodarsko pobralo!" Bil je tudi sindikalni funkcionar in na tem mestu se je nposlušal krivic, ki jih delavcem delajo zasebni delodajalci. Zato je sklenil, da bo pri njem vse tako, kot mora biti. In je bilo, še preveč, ker, "je normalno, da človek, ki mu ponudiš dlan, hoče celo roko. Moji delavci so imeli vedno za 20-30 % višje plače kot pri konkurentih, zato pa smo že takrat strogo pazili na kakovost dela, čeprav to takrat še ni bilo tako v modi.

sicer pa jim je vselej nekako uspelo blago prepeljati skozi bivšo Jugo. Trenutno izvažajo še les v Italijo – razžagano bukev, predvidevajo pa tudi odprte konsignacijske prodaje za zaščitna delovna sredstva: kombinezone, rokavice, kape, delovna oblačila... V spodnjem delu zgradbe ima predvidenih 175 kvadratnih metrov prodajnega prostora, vendar bo s tem počakal na boljše čase. "Mikroklima je slaba," pravi, "standard je na minimumu, ljudje niso zainteresirani za vlaganje v razvoj obrti, neustrezna je finančna zakonodaja, čudno je bančništvo, nesmiselna davčna politika... Oblast je trenutno toliko spolitizirana, da je pozabila na gospodarstvo in ljudi. Krivulje vseh trendov v naši družbi pa padajo!"

Drago Radej izvaja okrog 80 % slikopleskarskih del v vseh treh posavskih občinah in okolici, dela v Ljubljani, delal je na Hvaru (hotel Amfora), reprezentančnem hotelu Kozmos v Moskvi, kjer sta bila glavna izvajalca Metalka in Stilles. To je bilo decembra lani, denarja pa do danes še ni dobil. Glede na to, da skoraj ne dela pri zasebnikih, je s plačili iz podjetij včasih kar križ. Občasno denar priteka, drugič pa nastane kar vakuum dveh ali treh mesecev. Zato morajo biti prevzemniki večjih del dovolj močni, da to prenesejo. Drago Radej je očitno bil. Kljub temu se mu je lani grdo otepal približno petmesečni izpad. Prihajalo je komaj toliko denarja, da je lahko pokrival bruto plače za delavce. In tako sva prišla do zgodbe o njegovem dolgu. Pravi, da takrat denar ni pritekal in je med gradnjo resnično bil nekaterim obrtnikom izvajalcem okrog dva meseca dolžan, vendar so vsi dobili prav vse korektno plačano, z obrestmi vred. "Trdim," pravi, "da sem v dobrih odnosih z vsemi obrtniki v Krškem (tudi sicer s Krčani!) in da si upam vsakomur pogledati v oči, kar pa danes ni nujno pravilo med našimi obrtniki." Za poslovni objekt je najel 70.000 DEM avstrijskega posojila, 1,6 milijona SLT pa pri posavski ljubljanski banki. Že lani je bil nedokončan objekt (750 kvadratov!) ocenjen na 1,1 milijona DEM vrednosti. Ali cilja na družinsko podjetje? "Kje pa. Žena je medicinska sestra, ima svojo zaposlitev in kariero in si tega tudi ne želi. Končno je dovolj že to, da sem sam vedno naokrog, nekdo pa le mora biti tudi pri otrocih!" Ko smo čez kako uro skušali preveriti neki podatek, Draga Radeja že ni bilo več v pisarni: odšel je v Ljubljano!

Še posebno ponosen je Drago Radej na 40 metrov visok zvonik v samostanu Pleterje, ki so ga obnovili pod strokovnim vodstvom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Pravi, da je bilo to delo vrhunsko po zahtevnosti, zapletenosti in končnem rezultatu! Še danes delajo veliko stvari, ki jim drugi sploh niso kos. Mednje šteje stucco antico (nanos, ki imitira marmor in daje vtis mogočnosti prostora), nanos putzwol (nabrizgane mase iz tkanine), razne disperzijske nanose z različnimi vidnimi učinki, lake za zaščito lesa... Prej nešteti nanosi so namenjeni predvsem oprepi poslovnih, gostinskih in podobnih prostorov, trdi pa tudi, da je ni fasade, ki bi ji ne bili pri njih kos...

Novo Novo Novo Novo

Zavarovalnica Triglav d.d. nudi obrtnikom – podjetnikom in kmetom kooperantom v Posavju, zavarovanim pri Območni enoti Krško in tistim, ki to še bodo, nove ugodnosti. Skupaj s Schoellerbank iz Avstrije vam nudimo možnost najema deviznega kredita pod ugodnimi pogoji. GZS – Območna zbornica Posavja ter Obrtna zbornica Krško vas vabita, da izkoristite možnost pri omenjeni banki za hitrejši gospodarski razvoj območja Posavja.

Vse potrebne informacije dobite v pooblaščenem podjetju **Orion d.o.o., Ljubljana, poslovalnici Krško**, Dalmatinova 3. p. Krško, (tel./fax: 0608 33-029) in **Zavarovalnici Triglav d.d., Območni enoti Krško**, Trg Matije Gubca 3. tel. 0608 21-385, med 8. in 12. uro vsak delovnik.

Pričakujemo vas. z Zavarovalnico Triglav d. d. boste hitreje dosegli svoj cilj!

Vesela in dobro obiskana "Lojtrca '92"

Za uvod v skupno prireditvev Radia Posavje – Studia Brežice in Kulturnega doma Krško "Lojtrca '92" je obiskovalce pred domom pozdravil Pihalni orkester Videm s priredbami narodnih pesmi. V dvorani, ki jo je napolnilo čez 500 ljudi, pa so nastopili ansambli Tonija Verderberja, Tonija Hervola, Štajerskih sedem, Bratje iz Oplotnice, Nagelj, Karavans', Beneški fantje in Štirje Kovači. Prireditvev sta vodila Sašo Pavkovič in Boris Kopitar, ki je s svojimi uspešnimi šalami pomagal ansamblom, da je bilo občinstvo izredno dobre volje.

V kulinaricnem delu je z narzki postreglo gostišče Prah iz Krške vasi, zaliti pa jih je bilo moč s kvalitetnimi belimi vini zasebne polnilnice Amon iz Podčetrtna. (T. Petrovič, fotografija: Zlatko Slapšak)

Društvo, odprto za vse pobude

Društvo za pomoč duševno prizadetim iz Krškega se že kar nekaj časa ni oglasilo v Našem glasu. To pa ne pomeni, da se ni zgodilo nič in da nismo delali. Nasprotno, zgodilo se je marsikaj pomembnega. Menim, da je bolje, da ne sporočamo tistega, kar smo se dogovorili, ampak da povemo, kaj smo na podlagi dogovorjenega naredili. To je tokrat tudi moj namen.

Spomladi je naše društvo uspešno organiziralo posvet o skrbi za duševno prizadete v naši občini. Udeležili so se ga vsi povabljeni. Posebej veseli smo bili gostov iz republiške Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije iz Ljubljane (direktor g. Tomaž Jereb, predsednik g. Ivo Škof, podpredsednik g. Kocbek). Sodelovali so tudi predsednik IS občine Krško g. Franc Černelič, g. Danilo Siter in ga. Vesna Žvar. Poleg naštetih so se posveta udeležili vsi strokovni delavci, ki delajo z "našimi" otroki na posameznih področjih oziroma starostnih stopnjah. Upam si trditi, da so se prvič srečali tisti, ki bi se že morali poznati. Veliko je bilo povedanega, ugotovljenega in dogovorjenega. Preveč, da bi bilo tu prostora za naštevaje. Najvažnejše je to, da je temu posvetu sledil delovni sestanek v občinskem upravnem organu, kjer je bil sprejet dogovor o konkretnih nalogah v zvezi z novimi organizacijskimi oblikami oskrbe in vzgoje duševno prizadetih oseb. Te sistemske spremembe so namreč možne na osnovi strokovnih podlag, seveda! Društvo je v stalnem stiku z ljudmi, ki so na občinski ravni odgovorni za naše področje. Posamezne analize stanja so že narejene, pripravljen je tudi predlog Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Varstveno-delovni center Leskovec pri Krškem. Kako in kaj bo s to zadevo, ko jo bodo premlili še skupščinski kamni, ne moremo vedeti, le upamo na najboljše!

Ravno tako pričakujemo, da se ne bo zataknilo v republiški skupščini ob Resoluciji o temeljnih oblikovanju družinske politike v Sloveniji ali ob osnutku Zakona o družinskih prejemkih in še posebej ob predlogu Zakona o socialnem varstvu. Položaj družin s prizadetimi osebami bi se namreč v marsičem izboljšal, če bi obveljali usmeritve in predlogi iz teh dokumentov.

A vrnilo se k občinskemu društvu. Na zadnjem sestanku izvršilnega odbora konec aprila smo se med drugim dogovorili, da skličemo izredni občni zbor. Osnovni namen je povečati število članov izvršilnega odbora s treh na sedem do devet. Sestavljali naj bi ga tako starši prizadetih otrok kot tudi strokovni delavci z vseh ustreznih področij, kar še posebej pogrešamo.

Vse to je nujno potrebno, če hočemo izpolniti obsežen plan dela kvalitetno. Sedanji trije člani smo namreč preobremenjeni in vsakodnevno v časovnih stiskah.

Po tej poti želim povabiti k sodelovanju vsakogar, ki ima srce, dobro voljo, nekaj časa in morda še kakšno zanimivo idejo, da se seznanji z nami, našim delom in problemi. Ko jih bomo skupaj rešili, bodo le še eno samo veliko zadovoljstvo, ki mu rečemo tudi sreča.

Izredni občni zbor bo konec maja ali v začetku junija. Če vas zanima karkoli v zvezi z našim društvom, če želite sodelovati z nami ali pa nas kritizirati (pohval ne sprejemamo), pokličite po telefonu na številko 32-356, najbolje po 21. uri. Lahko nam tudi napišete pismo in ga naslovite na: B. Pirc (Društvo za pomoč duševno prizadetim občine Krško), Naselje NEK 10, Krško. Računamo na sodelovanje in vas pričakujemo v našem društvu!

Predsednica društva:
Branka Pirc

Jurjeva nedelja na Zdolah

Zdolani so Jurjevo nedeljo vsako leto praznovali z zgodnjo jutranjo peko jaje v naravi, s pokanjem iz vseh vrst naprav, ki jih je bila sposobna spraviti skupaj človeška fantazija, in z jutranjo mašo. Letos (26. aprila) so od običaja odstopili le toliko, da so jutranjo peko jaje v hosti razdelili na dva dela: jutranjega in popoldanskega. Slednjega so popestrili še z dogodkom, ki bi lahko pomembno vplival na turistično prihodnost Zdol.

Izročili so namenu obnovljeno pešpot med Krškim (Potočami) in Zdolami. Krajanje so trase tri dni pred otvoritvijo čistili, odstranjevali rastje in nabrano svinjarijo. To je bil predvsem t.i. kosovni odpad – bela tehnika in podobna krama, ki so jo Krčani pripeljali pod Pleterje in nato zakotalili po bregu navzdol v graben. Tako vsaj trdijo udeleženci čistilne akcije. Obnovljena pot vodi mimo dveh razpadajočih mlinov in studenca, po robu med njivami, travniki in hosto, je zložna in prijetna. Mlina sta lastnika Molan in Špiler bila (in še vedno sta) pripravljena obnoviti. Maks Špiler je to menda prvič poizkusil že leta 1983, pa mu ni uspelo, se bo pa obnove ponovno lotil. Ob svojem mlinu namreč namerava urediti ribogojnico in kraj nameniti turistični dejavnosti, zato mu je obnova pešpoti samo dobrodošla. Po cesti Krško–Kostanjev–Koprivnica namreč poteka tudi Evropska pešpot E-6 (v oskrbi jo imajo gozdarji) in domačini si bodo prizadevali, da bi njeno traso združili s svojo potjo. Na njenem koncu imajo planinci možnost zaviti v več smeri: na Šajnsce ali na Anže, od tam pa na Sremič.

Zaradi vsega tega ni niti malo čudno, da smo ob otvoritvi poti zbrani v nagovoru slišali tudi odločen protest zoper nameravano industrializacijo območja pod Zdolami, negodovanje zaradi načrtov o lokaciji za sanitarno deponijo, klavnico in še nekaj reči, ki bi razvrednotile okolje, zastrupile sedaj čisto studenčnico ter naredile konec sanjam o turizmu v teh krajih.

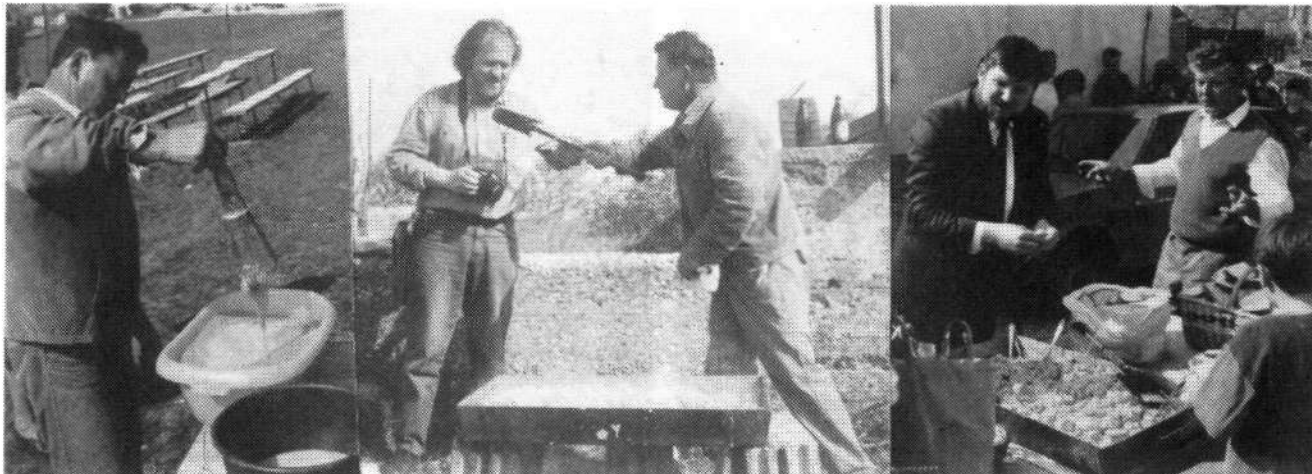
Tako tisti, ki so se podali na slabo uro trajajoč pohod (same hoje je manj!), kakor oni, ki so se na Zdole pripeljali z avtomobili, so se pri Kulturnem domu Bena Zupančiča lahko okrepčali s prazničnim (Jurjevim) cvrtjem, organizatorji so seveda poskrbeli tudi za pijačo in zabavo, v dvorani pa so udeleženci spregovorili o možnostih za razvoj turizma v teh krajih in si zavrteli videofilm. Tudi ta je nastal v organizaciji Zdolanov, ki so pod naslovom "Prav lepo je res na deželi" za zgodovino in kamero Jožeta Jagriča prikazali tradicionalna kmečka opravila. Film (kaseta) je tudi naprodaj za 1.000 SLT pri organizatorici te in še marsikatero druge dosedanje akcije v tej krajevni skupnosti, Marici Živič.

Pohod po obnovljeni pešpoti na Zdole se je pričel na Potočah, kjer je zbranim spregovorila gospa Vida Ban, namesto rezanja slavnostne otvoritvene vrvice pa je neuničljiva organizatorica celotne akcije Marica Živič (v prvi vrsti druga z leve) proti predsedniku krškega izvršnega sveta Francu Černeliču upihnila regratovo lučko. Ob Marici stoji etnolog dr. Janez Bogataj. F. Černelič je prvi z desne, ob njem pa stoji predsednik Turistične zveze Slovenije Marjan Rožič.

Zabaven postanek so si organizatorji omislili na kraju, kjer so ženske nekoč na potoku prale perilo. Tudi tokrat so ga in izzvale so celo predsednika Černeliča, da je pokazal, kako je pri tem opravilu več. Zlobneži so natolcevali, da se ga je nekaj zehatarske navade moralo prijeti že od službenega pranja glav. Kakorkoli že: bližnjim opazovalcem zabava ni bila zastoj, ker jih je menda dodobra poškopil.

Nekoliko višje je ob izviru potoka studenček, kjer so si nekoč popotniki gasili žejo. Tudi tokrat so si jo, godci (domačini) pa so vedeli povedati, da tudi če so v Krškem imeli za kruh, za pijačo denarja ni bilo, zato so si na poti domov pomagali kar s studenčnico iz tega izvira.

Izpitni center Krško:

Rezultati zadovoljivi, vendar mu nered na cestah ogroža obstoj

Izpitni center Krško imel letno posvetovanje voznikov inštruktorjev, vodstev avto šol, izpitne komisije in drugih dejavnikov s področja cestnega prometa. Namen posveta: ocena uspešnosti usposabljanja voznikov in odraz le-tega med drugim tudi v prometni varnosti.

V izpitnem centru Krško je lani opravljalo teoretični del izpita za vse kategorije 4035 kandidatov. Uspešno ga je opravilo 2117 kandidatov ali 52,5 % in po uspešnosti je na 10. mestu med 16 izpitnimi centri v Sloveniji. (Najuspešnejši je IC Ljubljana s 64,8 %, najslabši IC Velenje s 47,6 %). Praktični del je opravljalo 3064 kandidatov, uspešnih je bilo 1874 ali 61,2 %, in tu je IC Krško na 4. mestu v Sloveniji (prvi je IC Murska Sobota z 68,4 in zadnji IC Velenje s 47,1 %). Rezultati krškega centra so torej zadovoljivi, ne zaostajajo za slovenskim povprečjem.

Temu dodajmo še nekaj ugotovitev o vsebinskih problemih. Zaradi povečanja števila avto šol in zmanjšanja števila kandidatov pri vsaki od njih je opazen povečan pritisk inštruktorjev na ocenjevalce. Manj kandidatov je menda tudi eden od vzrokov za to, da se (povsod po Sloveniji) povečuje število ur praktične vožnje. Teoretično usposabljanje se tehnično ni izboljšalo, tudi vozni park stari. Teoretičnemu znanju se posveča vse manjša pozornost, kandidati se bolj učijo za preverjanje znanja kot za praktično uporabo le-tega. Pri praktičnem usposabljanju inštruktorji premalo navajajo kandidate na samostojno vožnjo. Za ponavljalce nasploh pa velja, da jim posvečajo premalo skrbi, zato iz njih težko nastanejo samozavestni in torej zanesljivi vozniki.

Izpitna komisija je zagotovila optimalne pogoje za opravljanje teoretičnega in praktičnega dela izpita. Vsi načrtovani izpiti so bili opravljeni v roku in točno določenem času, razen v času vojnih razmer in v dveh primerih zaradi neugodnih vremenskih razmer. **Ni pa komisija povsem zadovoljna s pogoji na javnih cestah, kjer je še vedno veliko pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki naravnost spodbujajo udeležence v cestnem prometu k zmedbi, kršitvam in nespoštovanju prometne zakonodaje. Izpitni center je pred časom na to že javno opozoril, če pa se te stvari ne bodo prav kmalu uredile, se zna zgoditi celo to, da bo center na tem območju izgubil pravico delovanja.**

Če si kuhar, ti ne sme delati težav niti tristo jajc hkrati, tudi če moraš pri tem etnologu natančno razkriti svoj osebni recept za cvrtje Sv. Jurija. Obiskovalcev pri Domu Bena Zupančiča pa receptura sploh ni zanimala. Cvrtje so pojedli, malo iz firbca, malo zaradi lakote, malo, da ne bi užalili gostiteljev...

Da bi se zopet srečali!

Krajevna organizacija Rdečega križa Brestanica je konec marca organizirala že 15. redno srečanje krajanov, starih nad 70 let. Kljub težki gospodarski in politični situaciji je srečanje dobro uspelo. Zbralo se nas je 110, med tem kar 4 devetdesletniki.

Da smo to zmogli, se iskreno zahvaljujemo za finančno pomoč obrtnikom KS Brestanica, krajevni skupnosti Brestanica, Elektrarni Brestanica, OO RK Krško, Centru za socialno delo Krško, Lisci Senovo, ženskemu oktetu OŠ, recitatorjem in vsemu članstvu RK za plačano članarino.

S prizadevnostjo in požrtvovalnostjo je aktivistkam naše organizacije RK uspelo, da so nam popestrile dan. S pesmijo ob slovesu smo si zaželeli, da bi preživeli in se drugo leto zopet srečali, pa četudi leto starejši!

Hvala vsem, ki so kakorkoli prispevali k izvedbi lepega srečanja.

■ Krajevna organizacija RK
Brestanica

Jože Lackovič st. iz Brestanice je podaril 500 SLT krajevni organizaciji RK Brestanica namesto cvetja pokojnemu Adolfu Moškoni iz Brestanice. Prisrčna hvala!

Krajevna organizacija RK
Brestanica

Zveza družin

V okviru Zveze prijateljev mladine Slovenije že od leta 1990 deluje Odbor zveze družin. Zveza družin je združenje, ki zastopa koristi otrok in staršev oziroma družine. V njenem okviru naj bi se družine povezovale in postale bolj učinkovite pri izražanju svojih mnenj ter aktivnejše pri soočanju o vseh tistih vprašanjih, ki so pomembna za otroke in družine nasploh.

V Krškem smo takšno zvezo ustanovili 1. 4. 1992 in zastavili smo si naslednje naloge:

- organizacija in animacija sestankov in skupinskih dejavnosti za otroke, mladostnike, vzgojitelje, učitelje;
- priprava izobraževalnih in svetovalnih dejavnosti za otroke, mladostnike in starše (svetovalnica za družino, šola za uspešno vzgojo, različna predavanja);
- organizacija različnih oblik pomoči družini v okolju, kjer živi (npr. varstvo otrok med počitnicami, inštrukcije, kvalitetnejše interesne dejavnosti);
- informacije družinam o vprašanjih, ki zadevajo otroke, mladostnika in družino;
- uveljavljanje interesov družine v upravnih organih;
- sodelovanje pri oblikovanju zakonodaje, ki ureja področje otroka in družine (zavzemanje za univerzalni otroški dodatek, za daljši porodniški dopust);
- organizacija družabnih srečanj, družinskih počitnic.

Želimo si, da bi se v zvezo vključilo čimveč staršev, kajti le tako bomo lahko uresničili zastavljene cilje.

Tako vas tudi preko tega glasila vabimo, da postanete naš član s podpisom pristopne izjave, ki jo izpolnjeno pošljete na naš naslov: Občinska zveza prijateljev mladine Krško, Zveza družin, CKŽ 12. Članarine ni, želimo si le, da čimbolj aktivno sodelujete, o vseh organiziranih dejavnostih vas bomo obveščali, želimo pa si tudi čimveč vaših pobud.

Dodatne informacije lahko dobite pri Gordani Rostohar v Centru za socialno delo ali na tel. št. 22-325.

Pomlad je izbezala na plan vrtičkarje, v prid zdravju in družinskemu proračunu.

PRISTOPNA IZJAVA

PRISTOPAM K ZVEZI DRUŽIN V
OBČINI KRŠKO.

IME IN PRIIMEK: _____

STAROST OTROK: _____

NASLOV: _____

Datum: _____ Podpis: _____

ZA POMLAD JE ZNAČILNO TUDI TO,

DA SE V tem času po mestnih ulicah in parkih pojavijo skupine otrok. Sprehajajo se in spoznava-
jo domači kraj, tisti iz vaških oko-
lišev spoznavaajo mesto (t. j. Krško, seveda!), tisti iz mest pa po parkih spoznavaajo naravo (cvetlice, vrste dreves...). Te mal-
čke smo srečali v krškem parku aprila, ko je bila pomlad še bolj zobata... Pomlad je tudi čas šol-
skih izletov. Zato vabimo učence, naj nam s kakega svojih izletov pošljejo svojo fotografijo s podatki o sebi, času in kraju, kjer so bili. Tudi kak stavek z oceno (izleta) bomo radi sprejeli. Fotografije so lahko barvne, pomembno je le, da so kakovostne. Naš glas sicer prispevkov še ne honorira, a popotniška slava tudi ni kar tako...

Društvo diabetikov Posavja:

Informiranje in včlanjevanje v društvo sta glavni nalogi

Leta 1982 ustanovljeno, lani pa znova oživljeno Društvo za boj proti sladkorni bolezni Posavja je imelo aprila v Brežicah svojo letno skupščino. Dobra udeležba tako članov društva kot zdravstvenih delavcev iz vseh posavskih institucij, ki se načrtno ukvarjajo s sladkorno boleznijo, je po mnenju Ivana Živiča, predsednika društva, potrdila pomembnost društvenega delovanja.

Preteklo leto so izpolnili načrtovani program predavanj in drugih oblik informiranja o bolezni, tako za bolnike kot ostalo prebivalstvo. V prid oživljanju delovanja društva so prevzeli organizacijo prireditve ob 35. obletnici Zveze društev za boj proti sladkorni bolezni Slovenije in jo oktobra lani tudi uspešno izpeljali. Druga najpomembnejša naloga pa je bila včlanjevanje bolnikov v društvo. Od preko 1400 registriranih diabetikov v Posavju so doslej vpisali okoli 200 članov, do konca leta naj bi jih bilo 500.

Program dela za leto 1992, po nalogah podoben prejšnjemu in po trenutnih cenah vreden okoli 150 tisoč tolarjev, so že poslali posavskim izvršnim svetom in Zavarovalnici Triglav s prošnjo za finančno pomoč, ki jo utemeljujejo s potrebo po preventivnem delovanju. Vsi naslovljeni so pomoč že obljubili. Krški IS, na primer, ki je sklenil podpirati konkretne akcije, je doslej že nakazal denar za strokovno-informativni časopis, ki ga izdaja Zveza. Za letos načrtujejo tudi bolj organizirano sodelovanje s čateškimi Termami. Te naj bi poleg Rogaške Slatine in Strunjana postale sponzor društvom diabetikov, ki jih danes v Sloveniji deluje že 35. Posavsko društvo se bo udeležilo proslave ob dnevu diabetikov Slovenije (27. junija) v Rogaški, obenem pa v dneh ob tem prazniku v Termah organiziralo še srečanje za svoje člane.

Letne skupščine se je udeležil tudi predsednik Zveze društev Slovenije Štefan Temlin in obvestil člane, da je zveza uspela s svojo pobudo, da zakon prizna oprostitev participacije za preprečevanje, odkrivanje in zdravljenje sladkorne bolezni; ker sodi med kronične bolezni, bo to določilo koristilo tudi nekaterim drugim kroničnim bolnikom. Sedaj si preko zveze prizadevajo, da bi za osnovna živila za diabetike (taka prehrana je za polovico dražja od običajne) odpravili ali vsaj znižali davke. Sicer pa tudi na splošno kritizirajo obdavčenje osnovnih živil v sedanjih razmerah.

Doslej so v nekaterih trgovinah imeli posebne police z živili za sladkorne bolnike. Prodajalna Zdravje, ki jo je na brežiški tržnici odprl Karel Strašek, pa je prva specializirana trgovina z diabetično hrano v Posavju.

Predsednik društva Ivan Živič je posebej pohvalil sodelovanje društva s strokovnim kadrom iz posavskih zdravstvenih domov in čateških Term: "Veseli smo take povezanosti in sodelovanja na vseh koncih, ker to potrjuje, da zdravstveni delavci vidijo koristnost svojega sodelovanja tudi v društvu. Hkrati pa društvo tudi našim članom omogoča aktivno vključevanje v družbo."

PD Bohor ob dnevu upora

V spremstvu mentorjev in članov PD Bohor se je 56 mladih planincev iz OŠ Senovo povzpelo na 1184 m visok zasavski vrh Čemšeniško planino. S tem so se pridružili mnogim, ki so izkoristili lepo vreme in s planinskim izletom počastili naš praznik, 27. april. (T. Petrovič)

Iz Vidmovega OBVEŠČEVALCA:

Dr. Rado Barovič

Potem, ko je bila pripravljena pogodba med sindikatom, upniki in državo, je bilo vsem v Vidmu jasno, da bo prišlo do spremembe v njegovem upravljanju. Proces, ki se je začel s programom preobrata in nadzorno vlogo LB, je rezultiral v novih upravljaljskih razmerjih, ki jih verno odraža novi Upravni odbor.

Na prvi seji, v torek, 5. maja 1992, je Upravni odbor izvolil svojega predsednika. To je g. Rado Barovič, ki je svojo poklicno pot začel leta 1954 v naši tovarni.

V uredništvu smo ga takoj po seji UO povabili pred mikrofonom.

● **Zakaj novi Upravni odbor Vidma?** Novi Upravni odbor zastopa interese lastnikov Vidma. V tem je bistven razlog, zakaj je sploh prišlo do sprememb v Upravnem odboru.

● **In katere so po vašem mnenju glavne blokade, zaradi katerih še ni prišlo do pospešene sanacije podjetja?**

Podjetje je trenutno v izredno težkem finančnem položaju. Sanacija brez sodelovanja finančnih tokov, ki bodo Vidmu pomagali do revitalizacije, ni mogoča, pogoj zanjo pa je zaupanje partnerjev do Vidma. Tega bo treba najprej povrniti. Šele potem lahko pričakujemo ustrezne finančne injekcije.

● **Hočete reči, da bo v Vidmu zagotovo prišlo do zamenjave managementa?**

Zamenjava managementa je gotovo eden pomembnejših elementov vračanja kredibilnosti podjetja. Toda zavedati se moramo, da v Vidmu ni časa, da sami vzgajamo "nove managerje". Vsak mesec lahko izgubimo nadaljnjih 5 milijonov DEM. Zato

Zadnja aprilska sobota je bila kot nalašč za sprehod na Trško goro. Bil je namreč kinološki dan, strokovnjaki iz kinološkega društva Krško so ocenjevali štirinožce vseh mogočih pasem – zgolj za informiranje rejcem, ne pa za razvrščanje po rezultatih. (Foto: Zlatko Slapšak)

Mira Urek

Dr. Rado Barovič

bo treba del bodočega managementa preprosto kupiti v tujini, t.i. contract management, ni nič sramotnega. Nasprotno to je normalni pristop k reševanju teh problemov v svetu. Njegova prva naloga bo prav formiranje močnega vodstvenega teama. Zavedam se, da je sedanja ekipa blokirana, zato bo potrebno čimprej fiksirati novo ekipo. Obenem pričakujem, da bo sedanji vodstveni team ne glede na razplet dogodkov podjetja vodil po svojih najboljših močeh, vse dokler ne bomo s pomočjo tujih strokovnjakov našli boljših rešitev. To gotovo pomeni, da bo del ljudi iz sedanjega vodstva ostal v Vidmu.

● **Kateri so po vašem mnenju bistveni ukrepi sanacije znotraj podjetja?**

Navznotraj je prvi cilj lociranje in nadzorovanje nekontroliranega odtekanja finančne substance. Videm je trenutno kot nekakšno veliko sito... vložiš 5 in izgubiš 5 milijonov.

● **Kaj pa zmanjševanje stroškov? Videm s prodajo komaj pokrije materialne stroške, kar je izredno negativen rezultat tekočega poslovanja.**

Stroške je mogoče bistveno znižati v nabavi. Rezerve so tudi v tehnologiji, toda predpogoj vseh ukrepov je polna izkoriščenost kapacitet in doseganje evropskih prodajnih cen.

● **Se zavzimate za pospešeno odpuščanje delavcev? Vsi namreč dobro vemo, da je Videm preobremenjen s številom zaposlenih?**

Stroški delovne sile za Videm trenutno niso najbolj pogubni. V eni toni celuloze, ki stane 600 USD, so stroški za plače Vidmovih zaposlenih relativno majhni. Zato se bom kot predsednik Upravnega odbora zavzemal za očiščenje najbolj pogubnih stroškov in za doseganje primernih cen na trgu. Ali če govorimo konkretno: Videm kupuje predrag les, operira z očitno predragim kapitalom, prodaja prepoceni in ima popolnoma nepregleden sistem trženja – npr. mešane firme, pri čemer denar ne ostane niti pri hčerah... Naloga Upravnega odbora je, da vzpostavlja ustrezne zunanje pogoje poslovanja Vidma (npr. v zvezi s ceno kapitala), obenem pa bo moral poseči v sanacijo notranjih razmer, npr. v Vidmovi prodaji. Seveda pa se bo treba povprašati ali je v Vidmu preveč zaposlenih in kaj je treba storiti v tej smeri – koliko je tu mogoče računati na podjetništvo, itd.

Društvo izgnancev Slovenije

Deset tisoč članov bo povezoval Vestnik

V Vestniku je tudi fotografija iz Templina: „Čas delitve kosila“.

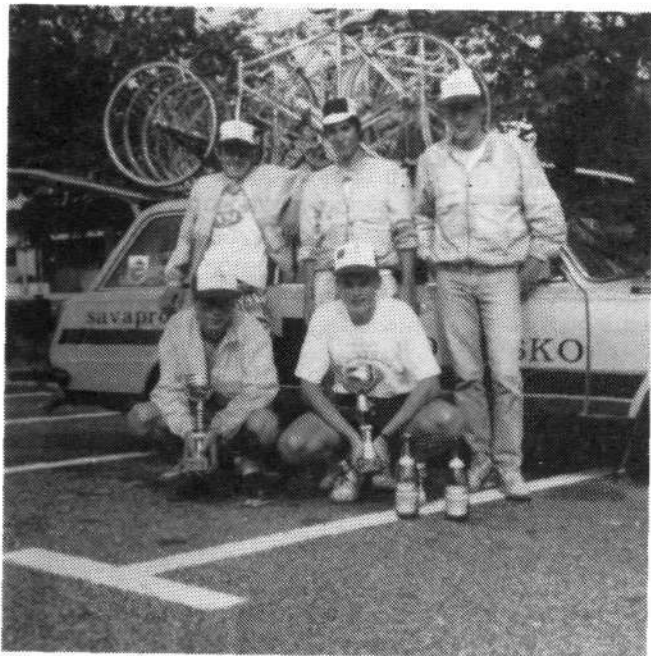
Aprila je izšla prva številka Vestnika, internega glasila Društva izgnancev Slovenije. „Problematika izgnanstva je bila doslej širši javnosti pretežno neznana (in nepriznana), skrajni čas pa je, da se nekatera vprašanja rešijo. V društvu hočemo, da se neguje spomin na trnovo pot izgnanstva, predvsem zato, da se ne bi nikoli več zgodilo, da bi izgnali in potujčevali slovenske ljudi. Zato društvo kot nadstrankarsko združenje povezuje ljudi po vsej Sloveniji,“ piše v besedilu, ki ga je kot popotnico Vestniku namenil predsednik upravnega odbora društva, Vlado Deržič. Še posebej avtor besedila opozarja na nepoznavanje problematike in pomena izgnanstva, ker „mnogi še danes ne vedo, da so bili slovenski izgnanci del peklenkega Hitlerjevega načrta, da uniči slovenski narod. Ne slišimo tako redko tudi pripombe, da se izgnancem niti ni godilo tako slabo. Nekateri še vedno merijo vse s partizansko puško ali s krematoriji, ker se ne zavedajo, da je bilo v Tretjem rajhu na tisoče načinov boja proti nacistom pa tudi načinov trpljenja...“

V Vestniku je tudi besedilo dr. Mace Jogan, predsednice izvršilnega odbora društva, nekaj spominov udeležencev (žrtev)

Ne pozabimo!

Štirideset tisoč Slovencev je bilo v internaciji, 80.000 ljudi je bilo v zaporih, 15.000 je bilo vojnih ujetnikov in več kot 60.000 je bilo izgnancev. Njihove kosti so raztresene po vsej Evropi, od Bavarske in Saške, tja do daljne Šlezije na vzhodu. Med žrtvami nacizma posebej izstopajo otroci, med njimi 900 ukradenih slovenskih otrok, ki so jim pobili starše ali jih poslali v koncentracijska taborišča, njih pa namenili strašni usodi nacistične vzgoje v sovražnike svojega ljudstva. (V okvirčku na prvi strani Vestnika)

na izgnanstvo, komentar o vlogi izgnancev v zgodovini in danes, o vojni odškodnini izgnancem, pravila in program Društva izgnancev Slovenije, predstavitev Kinderheima, pristopna izjava za tiste, ki bi se še radi včlanili v Društvo... Doslej se je v Društvo izgnancev včlanilo že preko 10.000 Slovencev!

KD Savaprojekt dobro začelo sezono

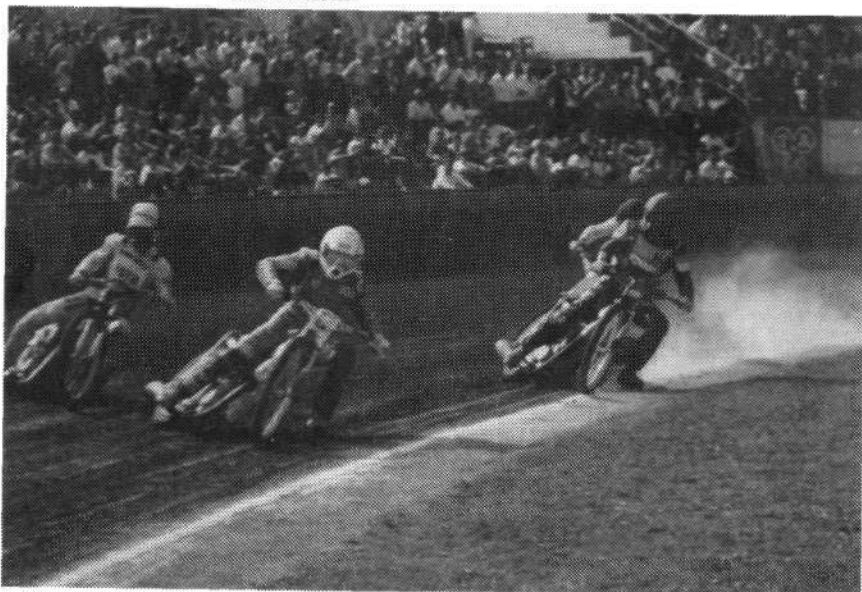
Kolesarji KD Savaprojekt iz Krškega so se 19. aprila udeležili kolesarske dirke za pokal Građevinarja, ki jo je priredil Kolesarski klub Siporex iz Pule. V dokaj močni konkurenci klubov iz Hrvaške in nekaj iz Slovenije so dosegli precej lepe rezultate, predvsem v kategoriji mlajših mladincev: Marjan Požun je v tej konkurenci zmagal, Damjan Četrtič je bil odličen drugi in Damjan Grmšek sedmi.

V kategoriji pionirjev A so nastopili trije kolesarji iz domačega društva in vsi trije dosegli dobre uvrstitve: 5. Jože Stopar, 6. Dejan Gošek, 7. Primož Gabrič.

V kategoriji starejših mladincev je zaradi manjših zapletov prišlo do malo slabših rezultatov, kot smo pričakovali, saj je naš najboljši tekmovalac, Jože Zupanc, dosegel 20. mesto, Tomaž Malik 10. mesto, medtem ko David Dremelj zaradi poškodbe ni nastopil.

V času, ko so starejši kolesarji nastopali v Puli, pa so naši najmlajši pionirji vozili dirko Mebla v Novi Gorici v organizaciji Kolesarskega kluba Hit Casino. Na 20 km dolgi krožni progi je David Vižintin zasedel odlično 7. mesto.

Vodstvo kluba Savaprojekt Krško je zelo zadovoljno z uspehi svojih tekmovalcev in upa, da bodo dobri rezultati tudi v nadaljevanju šele začete sezone.

Izreden obisk kljub visoki vstopnini

Privlačne in razburjive tekme v speedwayu so na sončno nedeljo, 26. aprila, kljub 400 tolarjem za mesto na tribuni privabile množico obiskovalcev na krški stadion, kjer je AMD Krško organiziralo t.i. preliminarno tekmo za svetovno prvenstvo posameznikov. Nastopilo je 16 tekmovalcev iz 6 držav, med njimi dva predstavnika Slovenije, Omerzel in Gerhard Lekše. Najboljša trojica: zmagovalec Andreas Bössner iz Avstrije (14 točk), drugouvrščeni Igor Dubinin (na desni) iz Skupnosti neodvisnih držav (13 točk) in tretji Armando Dal-Chiele (na levi) iz Italije (12 točk). Krešo Omerzel je z 10 točkami delil 6-8 mesto. (Foto: Zlatko Slapšak)

REPUBLIKA SLOVENIJA

OBČINA KRŠKO

Sekretariat za gospodarsko infrastrukturo

Krško, Cesta krških žrtev 14

Številka: 9-64//SO/ML

Datum: 07. 05. 1992

Izvršni svet Skupščine občine Krško na podlagi 4. člena Pravilnika o oddaji poslovnih prostorov (Ur. l. RS, št. 26/91) objavlja

JAVNI NATEČAJ za oddajo poslovnih prostorov v najem

I. Predmet najema

so lokali v podstrešju poslovno-stanovanjskega objekta Cesta krških žrtev 23 v Krškem, ki bo v celoti obnovljen do 30. julija 1992.

Struktura lokalov:

	II. Izhodiščna izklicna cena najemnine v:		
	SLT/mes.	DEM/mes.	
LOKAL 8	34,30 m²	12.200,00	237,00
1. Delovni prostor	28,95 m ²		
2. Sanitarije 5,35 m ²			
LOKAL 9	24,40 m²	8.679,00	169,20
1. Delovni prostor	19,05 m ²		
2. Sanitarije	5,35 m ²		
LOKAL 10	20,70 m²	7.363,00	143,60
1. Predprostor	3,35 m ²		
2. Delovni prostor	15,50 m ²		
3. Sanitarije	1,85 m ²		

III. Namembnost poslovnih prostorov

Lokali so namenjeni storitveni in poslovni dejavnosti, izključena pa je možnost opravljanja storitvenih dejavnosti, ki vplivajo na okolje (hrup, smrad, vibracije ipd.).

IV. Trajanje najema

Najemna pogodba bo sklenjena za nedoločen čas.

V. Varščina

Licitantu so dolžni položiti na žiro račun št. 51600-630-13016, SO Krško, varščino v višini treh izklicnih najemnin za lokal, katerega najem bodo licitirali. Varščina se uspešnim licitantom vračuna v najemnino, neuspešnim pa vrne v osmih dneh po licitaciji. Licitantom, ki zamudijo pričetek licitacije, varščina zapade.

VI. Čas in kraj javne licitacije

Licitacija bo v četrtek, 28. 5. 1992 ob 15. uri v sejni sobi D Skupščine občine Krško.

VII. Informacije

Podrobnejše napotke in informacije lahko zainteresirani dobijo na sekretariatu za gospodarsko infrastrukturo občine Krško, Krško, Cesta krških žrtev 14/II, pri g. Niku Somraku, soba 223, ali pri ge. Stanislavi Preskar, soba 218, oziroma po telefonu 0608 22-771.

VIII. Drugi pogoji

Zainteresirani licitanti so dolžni pisno napovedati udeležbo na licitaciji najmanj tri dni pred njenim pričetkom, v napovedi navesti, za kakšen namen želijo uporabljati poslovni prostor, in priložiti obrtno dovoljenje ali dokazila, da pogoje zanj izpolnjujejo, oziroma overjen izpisek iz sodnega registra. Brez navedene napovedi in priloge udeležba na licitaciji ni mogoča.

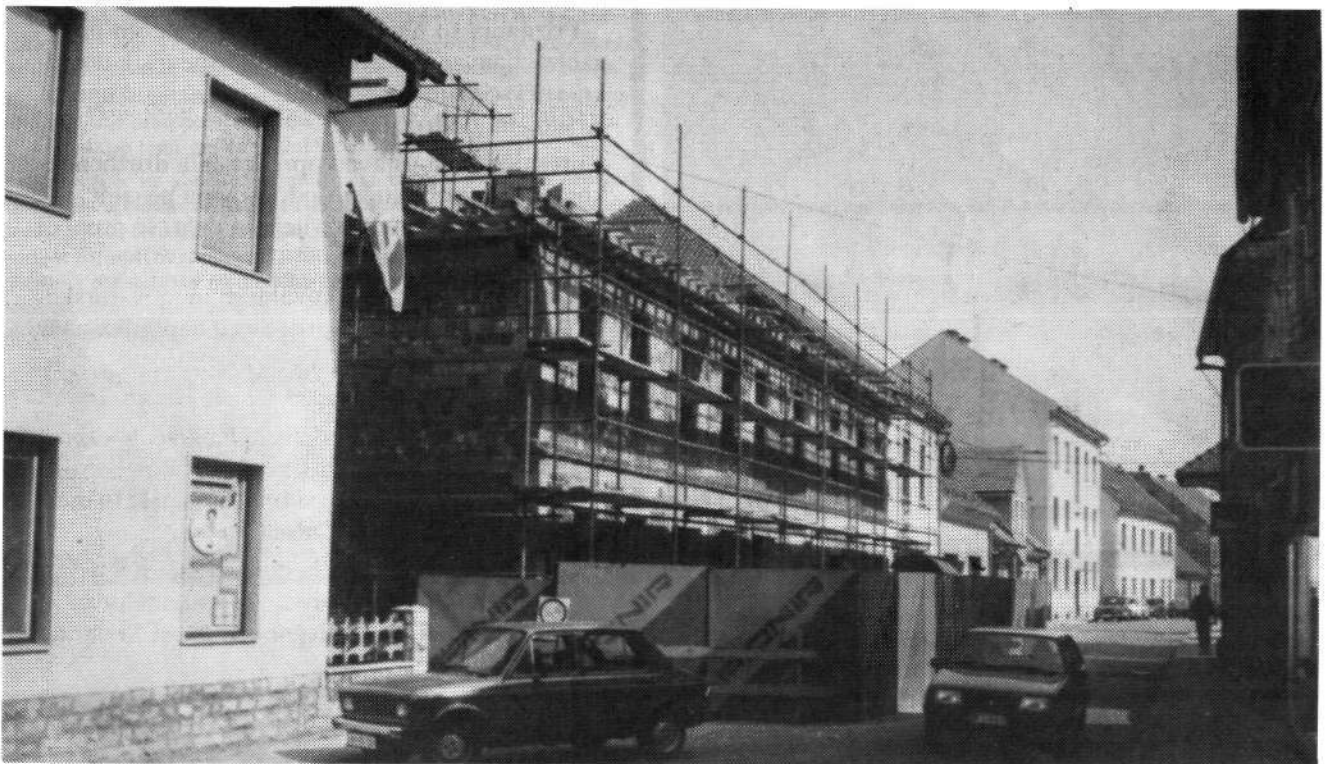
Zastopniki oz. pooblaščenici morajo pred pričetkom licitacije predložiti **overjeno pooblastilo za zastopanje**.

Prednost pri licitaciji bodo imeli naslednji licitanti:

1. kdor bo ponudil najvišjo mesečno najemnino, s tem da je v enem licitacijskem krogu možen najmanjši dvig za 510 SLT oz. 10 DEM;

2. kdor bo ponudil največji znesek najemnine kot predplačilo, s tem da ponudi najmanj triletno predplačilo. Element 3-letnega predplačila je ekvivalent dviga najemnine v licitacijskem krogu za 60 DEM s prednostjo. V vsakem naslednjem krogu pa je možnost dviga enoletnega predplačila z ekvivalentom dviga najemnine za 20 DEM s prednostjo.

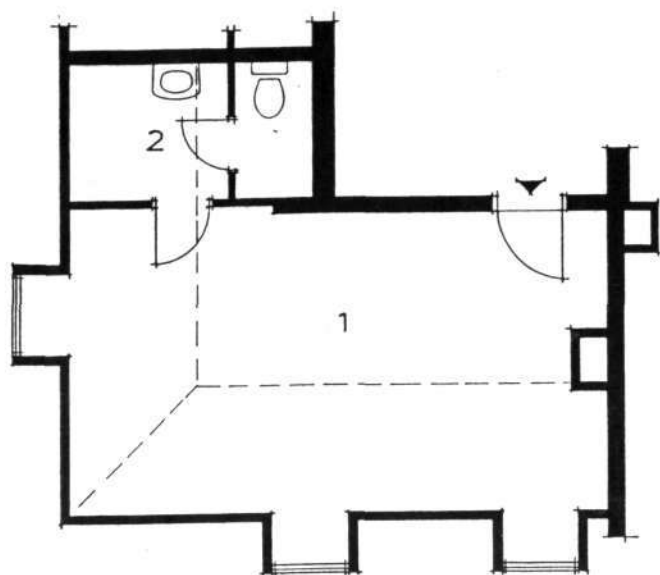
V primeru predplačila prizna občina Krško najemniku prenominalno tolarkega zneska v DEM, ki ga obrestuje po 8,5-odstotni letni

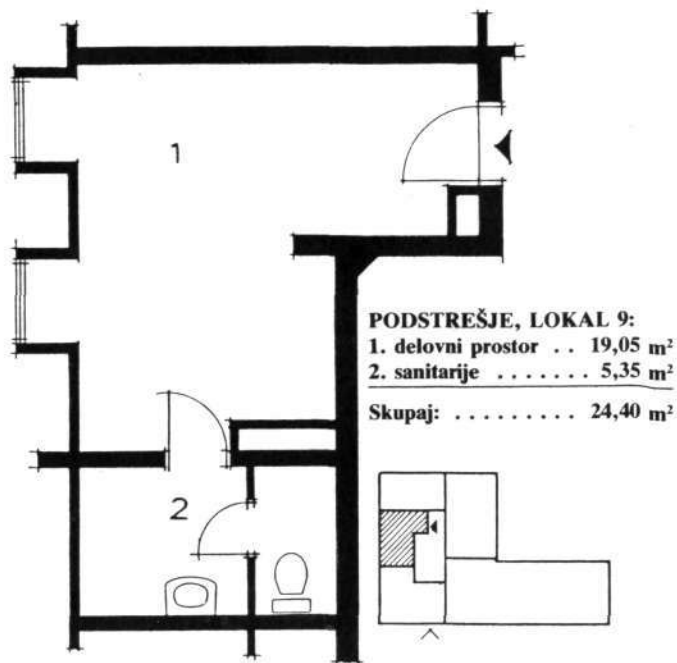
obrestni meri; glavnica se zmanjšuje za znesek mesečne najemnine, nominirane v DEM, vse do končnega poročila predplačila z obrestmi za najemnino lokala. Nato nastopi za najemnika redna mesečna obveznost poravnavanja najemnine.

Vsa razmerja med tolarjem in DEM, izhajajoča iz tega razpisa, se oblikujejo na podlagi srednjega tečaja Banke Slovenije. Na dan prijave razpisa je bila veljavna tečajnica št. 86 z dne 6. 5. 1992 v razmerju 1:51,273660. Tolarske izklicne cene se na dan licitacije oblikujejo na podlagi tistega dne veljavne tečajnice.

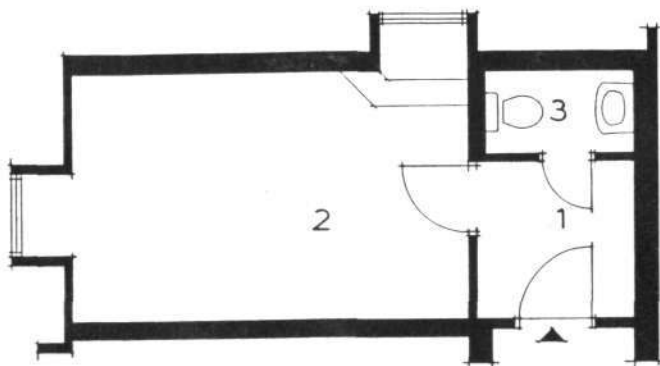
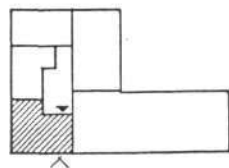
■ Ing. Franc ČERNELIČ,
predsednik IS

PODSTREŠJE, LOKAL 8:
1. delovni prostor . . . 28,95 m²
2. sanitarije 5,35 m²
Skupaj: 34,30 m²

PODSTREŠJE, LOKAL 9:
1. delovni prostor . . . 19,05 m²
2. sanitarije 5,35 m²
Skupaj: 24,40 m²

PODSTREŠJE, LOKAL 10:
1. predprostor 3,35 m²
2. delovni prostor . . . 15,50 m²
3. sanitarije 1,85 m²
Skupaj: 20,70 m²

Razpis za podelitev priznanj krajevne skupnosti Krško v letu 1992

Skupščina krajevne skupnosti Krško podeljuje na podlagi 9. člena Statuta KS Krško in v skladu z ustreznim pravilnikom

priznanja z zlato, srebrno in bronasto plaketo

Priznanja so namenjena posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom, ki so trajnega pomena za krajevno skupnost Krško, na področjih:

- uresničevanja ustavno opredeljenih družbeno-ekonomskih in političnih odnosov na posameznih področjih družbenega življenja in dela, še posebej krajevne samouprave;
- intelektualnega, raziskovalnega in inovatorskega delovanja, ki tvorno prispeva k napredku naše družbene skupnosti;
- kulture in športa.

Pobudo za podelitev priznanj lahko dajo organi krajevne samouprave, družbene skupnosti, druge delovne in samoupravne skupnosti, vaški in mestnorajonski odbori ter občani.

Komisija za priznanja in odlikovanja KS Krško bo upoštevala le pisne predloge z utemeljitvami, ki bodo prispeli na Krajevno skupnost krško do 5. junija 1992.

■ Komisija za priznanja in odlikovanja
KS Krško